

КАЛЕНДАРЬ

— ДЛЯ —

АМЕРИКАНСКИХЪ РУСИНОВЪ

The Little Russian Almanac,

НА РОКЪ

1903.

Наказомъ Руского Народного Союза.

OLYRHANT, PA.

Въ друкарнѣ „Svoboda“ Publishing Co.

Цена 25 центовъ

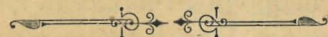
КАЛЕНДАРЬ

—ДЛЯ—

АМЕРИКАНСКИХЪ РУСИНОВЪ

НА РОКЪ

1903.

Накладомъ Руского Народного Союза.

OLYRHANT, PA.

Зъ друкарнѣ „Свободы.“

М. Гасичъ

Передне слѣвце.

Братя Русини! Послѣдня конвенція „Р. Н. Союза“ ухвалила, що Союзъ має що року выдавати своій календарь, однакъ той календарь мусить бути не великій и не дорогій, такъ, щобы каждый мѳгъ его купити. Въ силу сеи ухвалы являє ся въ свѣтъ отсей календарь, хотяй вѳнь далеко менчій вѳдъ попередныхъ календарѳвъ, але такожь коштуе не мало гроша и труда. Вѳдъ Васъ, братя Русины, за лежить, щобы сегорѳчний накладъ календаря цѣлкомъ розѳйшовъ ся. Нехай ще каждый зъ васъ купитъ бодай оденъ календарь для себе чи своей дитины, ще кѳлька розѳпхае мѣжь другихъ. „Союзъ“ не хоче зыску на календари, але не хоче и втраты. Если сегорѳчний календарь цѣлковито розпродать ся, то „Союзъ“ буде мѳгъ выдати на другій рѳкъ лѣвшій календарь за тѳ самій грошѣ.

Ред.

Вступайте до „Руского Н. Союза“!

„РУСКІЙ НАРОДНІЙ СОЮЗЪ ВЪ АМЕРИЦѢ“
се єдина наша правдиво-руска, народна організація, основана р. 1894, днесъ числить 4 тысячъ членѳвъ и складася зъ 69 мѣсечныхъ організацій або поважныхъ братствъ. „Рускій Н. Союзъ“ мавъ за два послѣдні роки доходу зъ самого мѣсячного тѳлько \$41.267.85 а выдавъ на посмертне, запомоги въ разѣ калѣцтва, неспособности до працѣ и т. п. \$30.283.78. Въ касѣ Союза находилось пѳдчасъ тамтогорѳчної конвенції \$17.613.39. Помѣркуйте собѣ, що то за сила грошей на нашу бѣдну Русь! А чи могли бы ам. Русины тымъ похвалитись, слибѣ ходили самопасъ або вытирали куты по чужухъ організаціяхъ, якъ се робить бѳльша половина ам. Русинѳвъ до днесъ? Тожъ вже часъ пѳзнати, що въ єдности сила! Русини, организуйте братства и вступайте до „Союза“ и другихъ притягайте!

Посмертне 600. — За жену 300 и инші запомоги.

Записуйте дѣти до „Союза“!

Кождый правдивый Русинъ належить до „Р. Н. Союза“.

Въ едности сила!

Се кличь нашої організації. Безъ едности анѣ самопомѣчь анѣ оборона та розвѣй нашихъ народныхъ справъ не можливѣ. Братя, нашъ „Рускій Народный Союзъ“ має ще иншій цѣли, але доси не годенъ бувъ ихъ выконати, бо ще байдужность руска не вмерла. Ну, а бути байдужнымъ для себе самого на вѣльній землі, якою суть Спол. Державы, то значить поповняти тяжкій грѣхъ и злочинъ на самѣмъ собѣ!

Вступайте до „Р. Н. Союза“.

Кождый Русинъ и Русинка и всѣ Славяне могутъ стати ся членами „Союза“, сли вступять до братства, що стоить въ „Союзѣ“, або утворять нове братство и поддадутъ ся статутамъ „Р. Н. Союза“.

Готѣвки має днесъ „Р. Н. Союзъ“ **\$17.000.00.**

Сума грошей яку заплатити „Р. Н. Союзъ“ родичамъ, если умре дитина належавша до „Союза“ черезъ:

Вѣкъ дитины коли вступила до Союза.	30 днѣвъ	1 рѣкъ	2 роки	3 роки	4 лѣтъ	5 лѣтъ	6 лѣтъ	7 лѣтъ	8 лѣтъ	9 лѣтъ	10 лѣтъ	11 лѣтъ	12 лѣтъ	13 лѣтъ	14 лѣтъ	15 лѣтъ
1 рѣкъ	\$15	\$18	\$22	\$27	\$33	\$40	\$48	\$57	\$68	\$84	\$105	\$117	\$130	\$144	\$159	\$300
2 лѣта	17	21	26	32	39	47	56	67	83	104	116	129	143	158	300	
3 лѣта	20	25	31	38	46	55	66	82	103	115	128	142	157	300		
4 лѣта	24	30	37	45	54	65	81	102	114	127	141	156	300			
5 лѣтъ	29	36	44	53	64	80	101	113	126	140	155	300				
6 лѣтъ	35	43	52	63	79	100	112	125	139	154	300					
7 лѣтъ	42	51	62	78	99	111	124	138	153	300						
8 лѣтъ	50	61	77	98	110	123	137	152	300							
9 лѣтъ	60	76	97	109	122	136	151	300								
10 лѣтъ	75	96	108	121	135	150	300									
11 лѣтъ	95	107	120	134	149	300										
12 лѣтъ	106	119	133	148	300											
13 лѣтъ	118	132	147	300												
14 лѣтъ	131	146	300													
15 лѣтъ	145	300														

Примѣръ: Если дитина на мала 10 рокѣвъ вступяючи до „Союза“, а умерла по 5 рокахъ, то родичъ достануть 150 долларѣвъ.
Если дитина мала 2 роки при вступѣ, а умерла по 30 дняхъ — то достануть родичъ 17 долларѣвъ.

Дѣти добшовшій 16 року жытя стають членами dorosлыми и мають спѣльнѣи зъ ними права и обовязки.

Записуйте дѣти до „Союза“.

„Союзъ“ за меньше мѣсячне дае бѳльше по-
смертне родичамъ за дѣти, якъ яке небудь това-
риство асекураційне, бо „Р. Н. С.“ самопомѳчь.
Вашѳ дѣти се будучнѳсть ваша, св. Руси и руско-
го „Союза“!

„Р. Н. Союзъ“ се наша сила!

Хто недбае о свое и лишъ вытирае пороги чу-
жихъ и Русинамъ ворожихъ оргѳнизаций, не вартъ
зватись Русиномъ! Брате! Памятай, що сорочка
близша до тѣла якъ кожухъ!

Головний урядъ „Руского Народного Союза“:

о. Николай Стефановичъ, ... предсѣдатель,
619 Carson St., S. S. Pittsburg, Pa.

Семанъ Ядловскій, ... секретарь,
P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

Алексіѳ Шаршонъ, ... касіеръ,
524 Pine St., Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

М. Кравчининъ, ... мѣсто-предсѣдатель,
Northampton, Pa.

П. Глова, ... заст. касіера,
Excelsior, Pa.

Раднѳ:

М. Турокъ, ... Priceburg, Pa.
Мих. Пачута, ... Mt. Carmel, Pa.
Дион. Голодь, ... Jersey City, N. J.
Мих. Грацонъ, ... McKeesport, Pa.
Андрей Добошъ, ... Lansford, Pa.
Иванъ Сабать, ... Yonkers. N. Y.

Ихъ заступники:

Ал. Горбаль, Мих. Югасъ, К. Кобанъ, А. Валевскій,
Ник. Добровскій.

Контрольна комісія:

о. Н. Подгорецкій, ... Box 31, Jersey City, N. J.
К. Кирчѳвъ, ... 140 Essex St., Jersey City N. J.
Иванъ Гардый, ... Trauger, Pa., Westmoreland Co.

„Р. Н. Союзъ“ повстае зъ слѣдующихъ братствъ або мѣсцевыхъ оргѳнизаций:

Число Имя братства, мѣсцевости и мѣсц. секретара Р. Н. С.
С. Н. С.

1. М. Р. Н. С. въ Shamokin, Pa.
Семень Гороцакъ, Excelsior, Pa.
2. Бр. св. Димитрія въ Mt. Carmel, Pa.
секр. Д. Коропчакъ, 332 N. Oak St.
3. М. Р. Н. С. въ Olyphant, Pa.
М. Паздрій, Box 35.

4. М. Р. Н. С. въ Jersey City, N. J.
С. Калакука, 110 Morris St.
5. Бр. св. Ап. Петра и Павла въ Mt. Carmel, Pa.
И. Дзятко, 515 E. Ave.
6. Бр. Пресв. Богородицѣ въ Madison, Ill.
И. Чаклошь, Box 252.
7. Бр. Покр. Пресв. Богородицѣ въ McAdoo, Pa.
Д. Капѣтула.
8. Бр. св. А. Михаила въ Elmira Heights, N. Y.
Алекс. Курила.
9. Бр. Пресв. Богородицѣ въ St. Clair, Pa.
К. Врона.
10. Бр. св. Ап. Петра и Павла въ Ansonia, Conn.
Т. Цѣркоць, Box 408, Ansonia, Conn.
11. М. Р. Н. С. въ Waterbury, Conn.
секр. Иванъ Констанкевичъ, 206 Bishop St.
12. М. Р. Н. С. въ Yonkers, N. Y.
Алекс. Трембачъ, 355 Nepperhan Ave.
13. Бр. св. Арх. Михаила въ Troy, N. Y.
В. Ускій, Malleable Iron Co.
14. Бр. св. Арх. Михаила въ St. Louis, Mo.
секр. Гр. Копча, 173 St. George St.
15. Бр. св. Михаила въ Buffalo, N. Y.
Николай Серединскій, 288 Austin St.
16. Бр. Пресв. Богородицѣ въ Lansford, Pa.
секр. Мих. Герепанъ, Coal Dale, Pa.
17. Бр. Пресв. Богородицѣ въ West Pawlet, Vt.
секр. Илько Лазоришакъ,
P. O. Box 388, Grenville, N. Y.

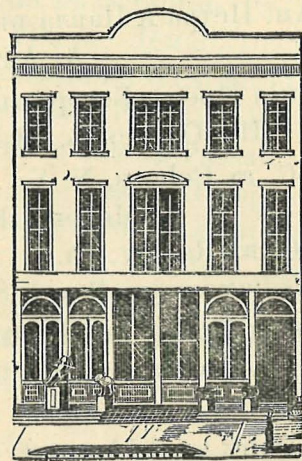
18. Бр. Благов. Пресв. Богородицѣ въ Sayre, Pa.
19. Бр. св. Василия В. въ Priceburg, Pa.
секр. Юрко Фалатъ, P. O. Box 180.
20. Бр. св. Ап. Петра и Павла въ Jessup, Pa.
Осипъ Савка.
21. Бр. св. Кирила и Методія въ Maufield, Pa.
Стафанъ Пейко.
22. М. Р. Н. С. въ Maufield, Pa. — А. Гела.
23. Бр. св. Арх. Михаила въ Homestead, Pa.
С. Лакомый, 211 — 3rd Ave.
24. Бр. св. Йосифа въ Shamokin, Pa.
секр. Кальманъ Заяць, 244 S. 6th St.
25. Бр. св. Іоана Хр. въ Trauger, Pa.
Мих. Ющакъ, Box 62, United, Pa.
26. Бр. Пресв. Богородицѣ въ Bellevernon, Pa.
Теодоръ Фрицкій, P. O. Box 538.
27. Бр. св. Ап. Петра и Павла въ Glen Lyon, Pa.
А. Живицкій.
28. Бр. св. Іліи въ Mahanoy Plane, Pa.
Мик. Дембицкій, Box 45.
29. Бр. св. Спаса въ Rhone, Pa.
Никола Галайда.
30. Бр. св. Андрѣя въ Breslau, Pa.
секр. Тимко Хвастъ.
31. Бр. св. Арх. Михаила въ Eleanora, Pa.
С. Прочко, Box 133.
32. Бр. св. Ап. Петра и Павла въ Trauger, Pa.
Іоанъ Гардій, P. O. Box 7.
33. Бр. Пресв. Богородицѣ въ Northampton, Pa.
Гр. Онущакъ, Box 9, Catasauqua, Pa.

34. М. Р. Н. С. въ Rendham, Pa.
Кирило Дѣдикъ.
35. Бр. Трохъ Святителѣвъ въ Whitney, Pa.
секр. Петро Завада, Р. О. Вох 34.
36. Бр. св. Іоана Хр. въ Scottdale, Pa.
Стеф. Коваль, Вох 280.
37. Бр. Сошествія св. Духа въ Charleroi, Pa.
Дамянь Бубнякъ, Вох 85, Pricedale, Pa.
38. Бр. св. О. Николая въ Auburn, N. Y.
Стеф. Мельникъ, 9 Wall St.
39. Бр. св. Ап. Петра и Павла въ Syracuse, N. Y.
Андрей Варіанъ, 106 Plum St.
40. Бр. Пр. Іліи въ Scranton, Pa.
Лешко Демко, 1025 Bergen Court.
41. Бр. св. Михаила въ Westmoreland City, Pa.
Стеф. Нищотъ, Вох 242, Manor Station, Pa.
42. Бр. св. О. Николая въ Passaic, N. J.
Иванъ Шафранъ, 150—3d St.
43. Бр. св. Василя Вел. въ Simpson, Pa.
Якимъ Гавранъ, Вох 66.
44. ....
45. Бр. св. Іоана Хр. въ Mayfield, Pa.
А. Гела.
46. Бр. св. Ап. Петра и Павла въ Plymouth, Pa.
Стефанъ Гринякъ, 546 W. Main St.
47. Бр. св. Михаила въ Cleveland, O.
Лука Быбель, 48 Hershell St.
48. Бр. св. Іоана Хр. въ McKeesport, Pa.
М. Градонъ, Вох 431.

49. Бр. Рожд. Пресв. Богор. въ Rowhatan, W. Va.
Пет. Луцакъ, Вох 54.
50. Бр. св. Іоана Хрестителя въ Desloge, Mo.
Ив. Галайда, Вох 23.
51. Бр. св. Михаила въ Yatesborough, Pa.
П. Шевчикъ, Вох 431, Rural Valley, Pa.
52. Бр. св. Андрѣя въ Brooklyn, N. Y.
С. Падла, 73 N. 9th St.
53. М. Р. Н. С. въ Pittsburg, Pa.
секр. о. Стефановичъ, 619 Carson St., S. S.
54. ....
55. Бр. св. Ап. Петра и Павла въ Carnegie, Pa.
А. Астрыбъ, Вох 922.
56. Бр. Успенія Пресв. Богор. въ Allegheny, Pa.
Ис. Олексякъ, 88 McClure Ave.
57. М. Р. Н. С. въ Cohoes, N. Y.
Д. Мерена, 15 Newcomb St.
58. М. Р. Н. С. въ Ramey, Pa.
П. Джмеликъ, Вох 2, Smoke Run, Pa.
59. Бр. св. Іоана Крест. въ Sterling, Pa.
И. Фаринякъ, Вох 98, Dawson, Pa.
60. ....
61. Бр. св. Троицѣ въ Bridgeport, Conn.
Андр. Мацура, 822 Ogden St.
62. Бр. св. Іоана Хрестителя въ Monessen, Pa.
А. Горошакъ, Вох 534.
63. М. Р. Н. С. въ Ford City, Pa.
С. Баль, Вох 319.

64. М. Р. Н. С. въ Gradatim, Pa. П. Винярь.
65. М. Р. Н. С. въ Elizabet, N. J.
Вас. Явильякъ, 11 Washington ave.
66. М. Р. Н. С. въ New York, N. Y. (г. м.)
Ив. Парпильякъ, 513 E. 70th St.
67. Бр. св. Михаила въ Butler, Pa.
Иванъ Бунга, 209 Mulberry St.
68. М. Р. Н. С. въ Ansonia, Conn.
М. Феленчакъ.
69. Тов. Зоря въ New York, N. Y. (д. м.)
М. Тарновскій, 421 E. 5th St.

Рускій Народный Дѣмъ Емиграційный въ Америкѣ.

The Little Russian National Emigration Home Ass'n U. S. A.

Русине! Чись забудь якъ прійшовъ-сь до Америки? Не кажи, я прійшовъ, то и другій трафить — але вступи до товариства Р. Н. Дѣмъ Емиграційный!

Рѣчна вкладка выносить лишь 50 цнт. Кто зложитъ \$25.00, есть членомъ-основателемъ. Цѣль Р. Н. Д. Е. подати першу помѣчь и порадѣ рускимъ емигрантамъ, мати своихъ агѣнтовъ емиграційныхъ, подавати радѣ и помѣчь вѣдѣзджачимъ до краю, а що найголовнѣйше постарати ся чимъ скорше о Ем. Дѣмъ.

Товариство Р. Н. Д. Е. зѣтало основане 1. сѣчня, 1900 р. на народнѣмъ вѣчу въ Jersey City, N. J., а зачартероване въ маю, того-жь року. „Р. Н. Союзъ“ на головнѣй конвенціи въ Pittsburg, Pa. дня 13. юнѣя принявъ покровительство и поручивъ членамъ вспомагати се товариство певными рѣчными жертвами. Сема гол. конв. Союза въ Jersey City, N. J., ухвалила 21. юнѣя 1902 р., що доросли члены повинни бодай по 50 ц. на рѣкъ складати жертвы на Дѣмъ Ем. Тов. Р. Н. С. Е. зѣбрало до теперь звышь \$700.00 на ту цѣль, и если еще трохи бѣльше збересь, то буде можна дѣло ввести въ жите, проте вступиайте въ члены Р. Н. Дому Ем.

Выдѣль Р. Н. Д. Е.:

- о. Николай Пѣдгорецкій, ... предѣдатель,
88 Sussex St., Jersey City, N. J.
- Иванъ Глова, ... заст. предѣдателя,
Excelsior, Pa.
- К. Кирчѣвъ, ... секретарь,
140 Essex St., Jersey City, N. J.

Ив. Парильякъ,..... заст. секретаря,
513 E. 70th St., New York City.
А. Горбаль,..... Ansonia, Conn.

Выдѣловѣ:

Михаилъ Нехай,..... Yonkers, N. Y.
И. Смитъ,..... Mahanoy City, Pa.
Ив. Фаринякъ,..... Trauger, Pa.
Н. Пейко,..... Pittsburg, Pa.
К. Кобанъ,..... Olyphant, Pa.
И. Адзима,..... Mt. Carmel, Pa.
П. Ярема,..... New York City.

Выдѣловѣ въ рамени „Р. Н. Союза“:

Лазоръ Сиротякъ,..... касіеръ,
42 Washington St., Yonkers, N. Y.
о. А. Н. Стефановичъ,..... Pittsburg, Pa.
І. Коваль,..... Shenandoah, Pa.

Заступники:

А. Янкевичъ,..... McAdoo, Pa.
А. Шлянта,..... Mayfield, Pa.
М. Романикъ,..... Brooklyn, N. Y.

Грошѣ посылайте до касіера и увѣдомѣть секретаря.

Веѣ народности мають такі товариства, а чи Русинѣ мае бути послѣднимъ?

Які жены — такі дѣти!

ВАЖНЕ! ПРЕ-

РУСКИХЪ

ВАЖНЕ!

ДѢВЧАТЪ И

ДЛЯ

ЖЕНЪ.

Сестричне Братство Св. Ольги въ Jersey City, N. J.

основане 1897 р., мае 6 филий, а то: двѣ въ Нью-Йорку (на горѣ и на долѣ мѣста), въ Бруклинѣ, Н. Й., въ Блюмфильдѣ, Н. Дж., въ Елизабетѣ, Н. Дж. и въ Гекенсекѣ, Н. Дж. Цѣле сестричне братство числить зъ концемъ 1902 р. 400 членовъ; готовки въ касѣ есть \$1150.00, а цѣлый мастокъ выносить около \$1400.00. Вступне выносить 75 цнт., а мѣсячне 25 цнт. Пріймае ся до братства дѣвчата и жены въ вѣцѣ водѣ 8 до 35 лѣтъ.

Въ разѣ слабости вышлачуе братство тыжнево \$2.50 а посмертне \$100.00.

Мітинги мѣсячній водбувають ся въ слѣдующимъ порядку :

Въ Джерси Сити каждого мѣсяця по 16 въ недѣлю о год. 3. по полудни ;

въ Бруклинѣ, Нью Йорку (доль), Елизабетѣ и Гекенсекѣ каждого мѣсяця въ недѣлю по 1-омъ о год. 4. по полудни ;

въ Нью Йорку (горѣ мѣста) каждого мѣсяця въ недѣлю по 7-омъ о год. 4. по полудни ;

въ Бльомфилдѣ каждого мѣсяця въ остатну недѣлю передъ першимъ о год. 7 вечеромъ.

Рѣчный митигъ каждого року по Богоявленію (Водокци) въ недѣлю о год. 3. по полудни въ Джерси Сити.

Адреса до головного заряду есть :

Rev. Nicholas Pidhorecki,

P. O. Box 31,

JERSEY CITY, N. J.

До фил. братства въ Нью Йорку (гора мѣста):
Mr. John Parylak, 413 E. 70th St., New York City.

До фил. братства въ Нью Йорку (на дол. мѣста):
Mr. Andrew Kashensky, 220 E. 3rd St., New York.

До фил. братства въ Бруклинѣ:
Mr. Michael Romanuk, 75 N. 9th St., Brooklyn, N. Y.

До фил. братства въ Бльомфилдѣ:
Miss Anna Kozák, 343 Belleville ave., Bloomfield, N.J.

До фил. братства въ Елизабетъ:
Mr. Demko Godz, 11 Washington ave., Elizabeth, N.J.

До фил. братства въ Гекенсекъ:
Mr. Michael Ratko, Beech St., Hackensack, N. J.

Новоприступающіи кандидатки обовязаніи особисто явити ся на дотичномъ митингу и мають бути представлені черезъ двѣ сестры. Цѣле сестричне братство належить дов. „Руако-Народный Дѣмъ Емиграціонный въ Америцѣ“, пренумеруе одиноку руску газету „Свободу“ и гумористичну „Осу“, а

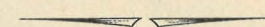
при томъ належить до мѣсцевой руской парохіи, дбае ревно о украшене церкви и не жалуе жертвъ на инші добродѣйніи цѣли. Въ разѣ смерти зарядъ братства займае ся похорономъ, такожь въ разѣ слабости удѣляе помочи моральной и матеріальной, а сестры вѣдвѣдуютъ хору за порядкомъ; если сестра выходитъ за мужъ, то всѣ сестры выступаютъ въ парадѣ подчасъ шлюбу. Проте каждая дѣвчина и жена такъ въ мѣстѣ якъ и зъ околицѣ повинна належати до сестричного братства св. Ольги, бо се не только принесе ей користь, але и честь.

Провѣдникомъ цѣлого братства есть **о. Николай Подгорецкій**, головнымъ касіеромъ есть п. Діонизій Голодъ.

Провѣдниками филій суть :

- Въ Нью Йорку, на горѣ мѣста, . . . п. Ив. Парилякъ;
- „ „ „ на долѣ мѣста, . . . п. Анд. Капенскій;
- „ Бруклинѣ, . . . п. Мих. Романикъ и п. Д. Кузьма;
- „ Елизабетѣ, ... п. Демко Годзь;
- „ Гекенсекъ, ... п. Михайло Ратко.

Котра дѣвчина або жена еще не належить, нехай чимъ скорше вступитъ въ члены нашего братства, бо жадна не знае, яка доля ей чекае завтра.

Русины не забувайте!

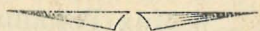
на фондъ рускои молодежи въ Америцѣ.

Сей фондъ хоть якъ маленькій, а вже зачавъ свою роботу. Присилайте жертвы, бо молоде поколѣне то наша будучность! Чей 2 до 5 центовъ въ рѣкъ може й найбѣднѣйшій дати. Жертвы присилайте на адресу касіера:

Rev. A. Bonchevsky,

10 May Street,

ANSONIA, CONN.

Пам'ятаймо на за-

дачу нашого народу!

Гр.	Юл.	Рускі святя	Римскі святя	
1	Ч	19	Грудень. Вопіфатія	Січ. Нов. рік 1903
2	П	20	Ігнатія сьвмуч.	Макарія
3	С	21	Юліяни	Ієновефії
4	Н	22	Перед Рожд. Анастасіі	2 Н. по Рожд. Тита
5	П	23	10 муч. в Криті	Емілії
6	В	24	Навеч. Рожд., Евгенії	Трох Королів
7	С	25	Рождество Христове	Валентина
8	Ч	26	Собор Пр. Богород.	Северина
9	П	27	Стефана первомуч., Теод.	Юліяна і Василіє.
10	С	28	Муч. в Ником., Домни	Павла пустин.
11	Н	29	По Рожд. Діт. уб. у Вифл.	1 Н. по 3 К. Алойз.
12	П	30	Апізні, Теодори	Гонорати діви
13	В	31	Меланії	Лярія
14	С	1	Січень. Обріз. Г. і Вас. В.	Фелікса з Полі
15	Ч	2	Сильвестра папи	Мавра ави
16	П	3	Малахії прор.	Маркила папи
17	С	4	Собор 70 Апост.	Антонія пустин.
18	Н	5	Перед Богоявл. Навеч. Б.	2 Н. по 3 К. Ім. Іс. П.
19	П	6	Богоявленє Господ.	Фердинанда, Генр.
20	В	7	Собор Йоана Хрест.	Фабіяна і Севаст.
21	С	8	Георгія, Еміліяна	Агнети
22	Ч	9	Полісвкта	Вінкентія
23	П	10	Григорія Нисейск.	Обруч. П. Д. Марії
24	С	11	† Теодозія препод.	Тимотея
25	Н	12	По Богоявл. Таїяни	3 Н. по 3 К. Нав. П.
26	П	13	Єрміла, Стратоніка	Полікарпа еп.
27	В	14	Отців синайских	Йоана Золотоуєт.
28	С	15	Павла Тивейск., Йоана	Кароля Вел.
29	Ч	16	Поклон оков. сьв. Петра	Франца Салзсія
30	П	17	† Антонія Вел.	Мартини
31	С	18	Атанасія і Кирила	Петра Ноляски

Зачинаймо від себе
пра-

і самі для себе
цоймо!

Учім ся видіти ясно

ціль перед собою.

Гр.	Юл.	Рускі свята	Римські свята
1	Н	19 Січень. 32 по Сош. Макар.	Лют. 4 по 3 Н. Ігн.
2	П	20 Евзевія	Пр. Д. Марії Громи.
3	В	21 Максима, Евгения	Власія
4	С	22 Тимотея, Атаназія	Вероніки
5	Ч	23 Климента	Агафії
6	П	24 Ксенії	Дороти
7	С	25 † Григорія Богосл.	Ромуальда
8	Н	26 О Митарі. Ксенофонта	Н. Старозап. Іоана
9	П	27 † Іоана Златоуст.	Аполонії
10	В	28 Єфрема	Схоластики
11	С	29 Ігнатія, Романа	Дезидерія, Евфроз.
12	Ч	30 Трех Святителів	Евлягії
13	П	31 Кира, Іоана Безерб.	Катерини Річчі
14	С	1 Лютий. Трифона муч.	Валентія
15	Н	2 Стріт. Госп. О блуд. сині	Н. Мясоп. Фавстїна
16	П	3 Симеона, Анни	Юлії
17	В	4 Ізидора	Савина
18	С	5 Агафії	Констанції
19	Ч	6 Вукола, Юліяна	Копрада
20	П	7 Парвенія	Евстахія
21	С	8 Теодора (Задушна)	Елеонори
22	Н	9 Мясопуст. Никифора	Н. Запуст. Петра ст.
23	П	10 Порфирія	Романа
24	В	11 Власія, Теодора	Матєя ап.
25	С	12 Мелетія, Марини	Попел. Сер. Анаст.
26	Ч	13 Мартиніяна	Александра
27	П	14 Авксентія	Нестора
28	С	15 Онисима, Евфрозини	Теофілія

Гр.	Юл.	Рускі свята	Римські свята
1	Н	16 Лютий. Сиропуст. Памф.	Март. І посту. Альб.
2	П	17 Теодора	Симпліція
3	В	18 Льва папи	Кунегунди
4	С	19 Архіпа, Теодота	Казиміра
5	Ч	20 Льва еп., Агатона	Евзевія, Фридриха
6	П	21 Тимотея	Колети д.
7	С	22 Муч. евген., Атаназія	Томи з Аквіну
8	Н	23 І посту. Поликарпа	2 посту. Іоана В.
9	П	24 Обріг. гл. Іоана	Францішки д.
10	В	25 Тарасія еп.	40 Мучеників
11	С	26 Порфирія, Севастіяна	Константина
12	Ч	27 Прокопія	Григорія Вел.
13	П	28 Василія ісп., Нестора	Розини і Фридр.
14	С	1 Март. Евдокії м.	Матильди
15	Н	2 2 посту. Теодота сьвм.	3 посту. Льонгіна
16	П	3 Зенона, Евтропія	Любина, Герберга
17	В	4 Герасима, Юліянії	Гертруди
18	С	5 Конона	Едварда
19	Ч	6 42 Муч. в Аморії	Йосифа Обруч.
20	П	7 Єфрема, Павла прп.	Евфемії, Клявдії
21	С	8 Теофілякта	Венедикта
22	Н	9 Хрестопоклон. † 40 Мучен.	4 посту. Октавіяна
23	П	10 Кондрата	Віктора
24	В	11 Софронія датр. ерус.	Гавріїла, Александ.
25	С	12 Теофана, Пасаф. (Середоп.)	Благовіщенє
26	Ч	13 Никифора	Теодозія, Емануїла
27	П	14 Венедикта	Руперга
28	С	15 Агапія	Сикста папи
29	Н	16 4 посту. Савина і Юліяна	5 посту. Кирила
30	П	17 Алексія чолов. Божого	Квірина
31	В	18 Кирила ерусал.	Вальбіни діви

Мовчи язичку, бу-

деш їсти кашку!

Гр.	Юл.	Рускі свята	Римскі свята
1	С	19 Март. Хризант і Дарій	Цвітень. Гугона
2	Ч	20 Йоана муч., Сергія	Франца
3	П	21 Якова іспов., Томи	7 боліз. Пр. Д. М.
4	С	22 Василя	Іздора
5	Н	23 5 посту. Нікона, Лідії	Цвітін. Вінкентія
6	П	24 Захарія, Якова	Келестина
7	В	25 Благовіщенє	Германа
8	С	26 Собор арханг. Гавріла	Діонізія
9	Ч	27 Матрони	Тайна вечера, Мар.
10	П	28 Гляріона	Велика Пятниця
11	С	29 Лазарева, Марка еп.	Велика Субота
12	Н	30 Цвітін. Йоана іств.	Великдень
13	П	31 Іпатія еп.	Вел. Понеділок
14	В	1 Цвітень. Марії єшиет.	Валеріяна
15	С	2 Тита препод.	Людвиги, Анаст.
16	Ч	3 Страстн. Четвер, Теодозії	Лямберта
17	П	4 Велика Пятниця	Рудольфа еп.
18	С	5 Вел. Субота, Теодула	Апольонія
19	Н	6 Воскресєнє Христ. Евтих.	Н. І. Біла. Емми вл.
20	П	7 Сьвітл. Понеділок, Георгія	Агнети
21	В	8 Сьвітл. Второк, Іродіона	Авзельма
22	С	9 Євсєпхія	Сотера і Бая
23	Ч	10 Терентія	Войгіха еп.
24	П	11 Антіпи	Георгія муч.
25	С	12 Василя	Марка єванг.
26	Н	13 2. Томина. Артемона	Н. 2. Клита і Марк.
27	П	14 Мартина	Перегріна
28	В	15 Трофима	Віталіса
29	С	16 Ірши	Петра муч.
30	Ч	17 Симеона, Акадія	Катерини Сен.

Треба знати, що,

як і коли робити.

Гр.	Юл.	Рускі свята	Римскі свята
1	П	18 Цвітень. Йоана преп.	Май. Филипа, Якова
2	С	19 Йоана ветх. Пафнутія	Зигмунда кор.
3	Н	20 3. Мироносиць. Теодора	Н. 3. Найдєн ч. Хр.
4	П	21 Дезидерія	Фльоріяна муч.
5	В	22 Теодора єп.	Пія V папи
6	С	23 † Георгія Великомуч.	Йоана в Олію
7	Ч	24 Сави	Доміцелі
8	П	25 Марка єванг.	Станіслава
9	С	26 Василя, Гляфірії	Григорія
10	Н	27 4. О розслабл. Симеона	Н. 4. Іздора орача
11	П	28 Максима, Язона	Мамерта
12	В	29 Медігона, 9 Муч. в Киз.	Панкратія
13	С	30 † Якова Ап., (Перепол.)	Серватія
14	Ч	1 Май. Єремї прор.	Вонифатія
15	П	2 † Бориса і Гліба	Софії і 3 доцьок
16	С	3 Теодозія пєчерек.	Йоана Непомука
17	Н	4 5. О Самар. Пєлагії	Н. 5. Пасхаліса
18	П	5 Ірши муч.	Фелікса
19	В	6 Йоана многострад.	Петра, Келестина
20	С	7 Явл. знам. ч. Хрєста	Бєригарда
21	Ч	8 † Йоана богосл.	Вознесєнє, Єлєни
22	П	9 Перєн. м. сьв. Николая	Юлії дїви
23	С	10 Симеона Зилота	Дезидерія
24	Н	11 6. О Слїпим. Мокія	Н. 6. Іоанни вдов.
25	П	12 Єліфанія єп.	Урбана I папи
26	В	13 Ілїкерї муч.	Філіша Нєрі
27	С	14 Іздора, Максима	Йоана I. папи
28	Ч	15 Вознесєнє Госп. Пахомія	Вільгельма
29	П	16 Модєста, Теодора	Максиміна
30	С	17 Андроника	Фелікса папи
31	Н	18 7. Сьв. Отцїв. Теодата	Зелєні свята

Добрий розклад роботи

веде скорше до ціли.

МИНУЛО 151 ДНІВ **Червень** ОСТАЄ 214 ДНІВ
РАК лев
має 30 днів.

Гр.	Юл.	Рускі свята	Римські свята
1	П	19 Май. Патріція	Черв. Пон. Зел. Св.
2	В	20 Талалея муч.	Еразма
3	С	21 † Константина і Єлени	Кльотильди
4	Ч	22 Василіска	Квірина
5	П	23 Михаїла, Евфрозини	Фльорентії
6	С	24 Задуп. Симеона, Мелетія	Норберта
7	Н	25 Сошествіє св. Духа	Н. І. Пр. Тройці
8	П	26 Пресвь. Тройці. Карпа	Медарда
9	В	27 Терапонта	Прима
10	С	28 Никити еп.	Маргарити
11	Ч	29 Теодозії муч.	Боже Тіло. Варнав.
12	П	30 Ізаакія	Онуфрія
13	С	31 Єрмія	Антонія з Падуп
14	Н	1 Черв. 1 по Сош. Вс. Свят.	Н. 2. Василя Вел.
15	П	2 Никифора (Почат. посту)	Віта і Модеста
16	В	3 Лукіяна	Франца з Ас.
17	С	4 Митрофана, Софії	Адольфа
18	Ч	5 Доротея, Маркіяна	Марка і Маркеліна
19	П	6 Іларіона, Висаріона	Торж. Вож. сер. Іс.
20	С	7 Теодата, Артемії	Сильверія
21	Н	8 2 по Сош. Пресвь. Евхар.	Н. 3. Альойзія
22	П	9 Теклі муч.	Павлина
23	В	10 Тимотея, Антонїни	Зенона
24	С	11 Вартоломея	Іоана Хрестителя
25	Ч	12 † Онуфрія Вел. Прп.	Проспера
26	П	13 Акилини муч.	Іоана і Павла
27	С	14 Єлїсея, Методія	Володислава
28	Н	15 3 по Сош. Єроніма	Н. 4. Льва П. наш
29	В	16 Тихона еп.	Петра і Павла
30	П	17 Мануїла	Згад. свв. Павла

У всіх важних хви-
рівно-

лях життя треба
ваги духа.

МИНУЛО 181 ДНІВ **Липень** ОСТАЄ 184 ДНІВ
лев лев
має 31 днів.

Гр.	Юл.	Рускі свята	Римські свята
1	С	18 Червень. Леонтия	Липень. Теобальда
2	Ч	19 Юди ап., Зосима	Посіцено Пр. Д. М.
3	П	20 Методія	Геллодора, Корнила
4	С	21 Юліяна муч.	Носифа Калісанта.
5	Н	22 4 по Сош. Евзевія	Н. 5. Фільомени
6	П	23 Агриппи муч.	Ісаї прор.
7	В	24 Рожд. Йоана Хрест.	Пульхерії
8	С	25 Февронїї	Єлїсавети кор.
9	Ч	26 Давида	Кирила еп.
10	П	27 Самсона	Амалїї дівч
11	С	28 Кира і Йоана Безср.	Пелагії муч.
12	Н	29 5 по Сош. Петра і Павла	Н. 6. Іоана з Дуклі
13	П	30 Собор 12 Апостолів	Маргарити
14	В	1 Косми і Даміяна	Вонавентури
15	С	2 Липень. † Пол. Ризи П. В.	Розіслане Апост.
16	Ч	3 Анатолія, Мокія	Пр. Д. М. і Іоанн. Ір.
17	П	4 Андрея крит.	Алексія, Берти
18	С	5 † Кирила і Методія	Симеона з Липи
19	Н	6 по Сош. Атаназія	Н. 7. Вінкентія з П.
20	П	7 Томи прп.	Ілії, Чеслава
21	В	8 Прокопія муч.	Пракседи дівч
22	С	9 Панкратія	Марії Магдаліни
23	Ч	10 † Антонія печерек.	Аполінарія
24	П	11 Ольби княг. руск.	Хрестини муч.
25	С	12 Іларія, Прокла	Якова апост.
26	Н	13 7 по Сош. Гавріїла Арх.	Н. 8. Анни м. П. Д.
27	П	14 Онисима	Наталїї дівч
28	В	15 † Володимира кн. руск.	Інокентія папи
29	С	16 Атиногена	Марги дівч
30	Ч	17 Марини муч.	Авдона і Сенни
31	П	18 Якінта, Еміліяна	Ігнатія Льбойлі

Не знеохочуймо ся і

не ширім знеохоти.

Гр.	Юл.	Рускі свята	Римскі свята
1	С	19 Липень. Макрини	Серп. Петра в ок.
2	Н	20 8 по Сош. † Гілі прор.	Н. 9. Пр. Д. М. Анг.
3	П	21 Симеона юрод.	Знайд. св. Стефана
4	В	22 Марії Магдалини	Домініка
5	С	23 Теофиля, Трофима	Матер. Б. сніжн.
6	Ч	24 † Бориса і Гліба	Преображ. Господ.
7	П	25 † Успене св. Анни	Кастана
8	С	26 Єрмолая	Кіпріяка
9	Н	27 9 по Сош. Панталеймона	Н. 10. Романа
10	П	28 Прохора	Лаврентія
11	В	29 Калника, Серафими	Зузани діви
12	С	30 Силі, Андроніка	Кляри
13	Ч	31 Євдокима правед.	Гіполита
14	П	1 Серп. Винес. Ч. Хр. Мак.	Евзевія
15	С	2 Перенес. моц. св. Стефана	Успене Богород.
16	Н	3 10 по Сош. Ісаакія, Дальм.	Н. 11. Роха
17	П	4 7 Отрок. в Єфез., Евдокії	Ліберата
18	В	5 Евсигнія муч.	Єлени
19	С	6 Преображ. Господ.	Бенігні
20	Ч	7 Дометія, Пульхерії	Стефана кор.
21	П	8 Еміліяна	Іоанни Фрем.
22	С	9 Матія апост.	Філіберга
23	Н	10 11 по Сош. Лаврентія муч.	Н. 12. Филипа еп.
24	П	11 Евила, Клявдії	Вартоломея
25	В	12 Фогія і Анникити	Людвика кор.
26	С	13 Максима	Зефірина папн
27	Ч	14 Михея	Іосефа Калясант.
28	П	15 Успене Пр. Богород.	Августина
29	С	16 Образа Господн.	Усіки. Іоана Хр.
30	Н	17 12 по Сош. Мирона	Н. 13. Рожн з Ліми
31	П	18 Фльора і Лавра	Раймунда

Учім ся від других, але

не наслідуймо їх сліпо.

Гр.	Юл.	Рускі свята	Римскі свята
1	В	19 Серпень. Андрея, Теклі	Вересень. Егідія
2	С	20 Самуїла	Юста
3	Ч	21 Тадея апост.	Ізабелі, Боронсел.
4	П	22 Агатоніка	Розалії
5	С	23 Іринея	Лаврентія
6	Н	24 13 по Сош. Евтиха	Н. 14. Захарії пр.
7	П	25 Тита, Вартоломея	Регіни діви
8	В	26 Адріяна, Наталії	Рожество П. Д. М.
9	С	27 Сави, Пімена	Горгонія
10	Ч	28 Августина, Мойсея	Никола з Т.
11	П	29 † Усіки. гл. св. Іоана	Яніта і Прота
12	С	30 Александра	Гвідона
13	Н	31 14 по С. Полож. пояса П. Б.	Н. 15. Товії
14	П	1 Вересень. Симеона Стови.	Воздвиж. Ч. Хр.
15	В	2 Маманта, Іоана	Нікодема
16	С	3 Антима, Теоктисета	Людмили діви
17	Ч	4 Вавила, Мойсея	Лямберта
18	П	5 Захарії	Томи з Вілян
19	С	6 Чудо Арханг. Михаїла	Інуарія
20	Н	7 15 по Сош. Созонта	Н. 16. Евстахія
21	П	8 Рожество Пр. Богород.	Матей ап.
22	В	9 Іоакима і Анни	Мавринія
23	С	10 Мнродори, Митродори	Теклі діви
24	Ч	11 Теодори преп.	Герарда
25	П	12 Автонома	Клеофи
26	С	13 Корнилія сотн.	Кипріяна
27	Н	14 16 по Сош. Воздвиж. Ч. Хр.	Н. 17. Коєми і Дам.
28	П	15 Никити	Вячеслава кор.
29	В	16 Евфимії, Людмили	Михаїла Арханг.
30	С	17 Софії, Віри, Надії і Любви	Єронима

Піддержуймо селянь-
на мі-

ство, не забуваймо
щаньство.

Дбаймо про одиниці

нашої суспільности.

Гр.	Юл.	Руські свята	Римські свята
1	Ч	18 Вересень. Евменія	Жовтень. Ремігія
2	П	19 Трофима	Леодегара
3	С	20 Евстатія, Татяни	Кандида
4	Н	21 17 по Сош. Кодрата	Н. 18. Пр. Д. Рож.
5	П	22 Фоки, Йоци	Плякида
6	В	23 † Зачатє Йоана Хр.	Брунона
7	С	24 Теклі муч.	Юсгини діви
8	Ч	25 Евфрозини, Пафнут.	Бригіти
9	П	26 † Йоана Богослова	Діонизія, Вінкент.
10	С	27 Калістрата	Франца Борджа
11	Н	28 18 по Сош. Харитона, Вяч.	Н. 19. Плякиди
12	П	29 Киріяка	Максиміліяна
13	В	30 Григорія	Едварда кор.
14	С	1 Жовтень. † Покров Пр. Б.	Калікста папи
15	Ч	2 Киріяна, Юсгини	Тереси
16	П	3 Діонизія	Іалля ави
17	С	4 Єротея	Люцини
18	Н	5 19 по Сош. Харитини	Н. 20. Луки сванг.
19	П	6 Томи ап.	Петра з Алькант.
20	В	7 Сергія і Вахса	Феліціана
21	С	8 Педагі	Уршулі
22	Ч	9 † Якова ап.	Кордулі
23	П	10 Евламбія	Йоана Капістрана
24	С	11 Филипа	Рафаїла Арханг.
25	Н	12 20 по Сош. Прова і Андр.	Н. 21. Йоана Кант.
26	П	13 Карпа муч.	Евариста
27	В	14 Параскеви, Назарія	Савини муч.
28	С	15 Лукіяна, Евтимія	Симона і Юди
29	Ч	16 Льонгіна сотн.	Наркіза еп.
30	П	17 Андрея	Клявдія
31	С	18 † Луки сванг.	Вольфганга

Гр.	Юл.	Руські свята	Римські свята
1	Н	19 Жовтень. 21. по С. Йоїла	Падол. Н. 22. Вс. С.
2	П	20 Артемія	День задушний
3	В	21 Іларіона Вел.	Губерта
4	С	22 Гіккері, Аверкія	Кароля Бором.
5	Ч	23 † Якова ап. бр. Гоеп.	Єлісавети
6	П	24 Арети, Атаназія	Леонарда
7	С	25 Маркіяна	Теодата
8	Н	26 22 по Сош. Димитрія Вм.	Н. 23. Севера
9	П	27 Нестора	Теодора
10	В	28 † Параскеви, Неонілі	Андрея з Ав.
11	С	29 Анастазі	Мартина еп.
12	Ч	30 Зиновія і Зинові	Мартина папи
13	П	31 Стахія, Наркіза	Евгенія
14	С	1 Падоліста. † Косми і Дам.	Серафіна
15	Н	2 23 по Сош. Акиндина	Н. 24. Леопольда
16	П	3 Аїтала, Йосифа	Отмара
17	В	4 Йоаннікія	Сальомей
18	С	5 Галактіона муч.	Отгона
19	Ч	6 Павла еп., Клявді	Єлісавети
20	П	7 Єрона, Лазара	Фелікса з Вальоа
21	С	8 Михаїла Архістрат.	Введене Пр. Д.
22	Н	9 24 по Сош. Онисифора	Н. 25. Кикіллі
23	П	10 Ераста, Ореста муч.	Кіпмента
24	В	11 Міци, Віктора	Йоана від Хреста
25	С	12 † Йосафата, Ніля	Катерини
26	Ч	13 † Йоана Золотоуст.	Кодрата
27	П	14 † Фліппа ап.	Валеріяна і Віргілія
28	С	15 Гурія і Самона	Крискентія
29	Н	16 25 по Сош. Матея сванг.	І Н. Адв. Сатурніна
30	П	17 Григорія нов.	Андрея ап.

Будьмо щедрі в народній потребі.

Гр.	Юл.	Рускі свята	Римські свята	
1	В	18	Падол. Плятона, Романа	Грудень. Елітія
2	С	19	Авдія, Варлаама	Бібяни діви
3	Ч	20	Григорія, Анатолія	Франца Ксавера
4	П	21	Введенє Пр. Богород.	Барвари
5	С	22	Филімона, Кикелії	Сави, Криспіни
6	Н	23	26 по Сош. Григорія еп.	2 Н. Адв. Николая
7	П	24	Катерини Вмуч.	Амврозія
8	В	25	Клмента папи	Непороч. Зач. ПДМ.
9	С	26	Алліія препод.	Леокадії
10	Ч	27	Якова, Палладія	ПДМ. з Љорето
11	П	28	Стефана, Іринарха	Дамазія
12	С	29	Пармона, Филумена	Александра
13	Н	30	27 по Сош. Андрія ап.	3 Н. Адв. Лук. і От.
14	П	1	Грудень. Наума Філарета	Спирідона
15	В	2	Авакума	Фортуната
16	С	3	Софонія	Аделіяди
17	Ч	4	† Варвари, Йоана Дам.	Лазаря
18	П	5	Сави	Граціяна
19	С	6	Николая чудотворця	Немезія
20	Н	7	28 по Сош. Амврозія еп.	4 Н. Адв. Теофілія
21	П	8	Патапія	Томи ап.
22	В	9	Непороч. Зачат. Пр. Бог.	Зенона
23	С	10	Минц, Єрмогена	Вікторіи
24	Ч	11	Данііла стовпн.	Навеч., Адама і Еви
25	П	12	Спирідона	Роздество Христ.
26	С	13	Евгенія, Ореста	Стефана
27	Н	14	Праотців. Филімона	Н. по Рож. Іоана св.
28	П	15	Елєвтерія	Дітий уб. у Вифл.
29	В	16	Аггея, Теофанії	Томи еп.
30	С	17	Данііла прор.	Давида кор.
31	Ч	18	Севастіяна	Сильвєстра

Календар церковний.

Пасхалії.

Руско-католицького обряду.

Ключ граничний т. є. буква пасхальна: **Ї**. — В руці літо т. є. буква недільна до 1. марця **Ѓ**, а від 1. марця **Б**.

М'ясиць 6 неділь і 5 днів. — Трійдь починає ся 26 січня 8 люг.). — Неділя мясопустна 9 (22 лютого) — Неділя сиропустна 16 лют. (1 марта). — Благовіщенє ві второк 25 марта (7 цвіт.). — Великдень 6 (19) цвітня. — Переполовненє 30 цвіт. (13 мая). — Вознесєнє 15 (28) мая — Зелєні Св'ята 25 мая (7 червня). — Петрівки 3 неділі і 6 днів. — Різдво в четвер.

Римо-католицького обряду.

Золоте число 4. — Епакта II. — Круг сонця 8. — Буква недільна D.

Середа попелова 25 лют. — Великдень 12 цвітня. — Вознесєнє 21 мая. — Зелєні св'ята 31 мая. — Боже тіло 11 червня. — Перша неділя адвенту 29 падолиста. — М'ясиць 49 днів. — Різдво в п'ятницю.

Пости.

1. В навечеріє Богоявленія 5 (18) січня.
2. Піст великий від понеділка по неділі сиропустній від 17 лютого (2 марта) до Великодня.
3. Піст перед св. Петром і Павлом (Петрівка) від понеділка по неділі Всіх Св'ятих 2 (15) червня до св. Петра.
4. Піст перед Успенєм прєсв. Діви Марії (Спасівка) від 1 (14) серпня до Успеня.
5. Піст в день Усічення чесної Голови Івана Хрестителя 29 серпня (11 верєснєя).
6. Піст в день Воздвиженя чесного Хреста 14 (27) верєснєя.
7. Піст перед Різдвом Христовим (Пилипівка) від 14 (27) падолиста до Різдва.
8. Піст кожної середи і п'ятниці крім „загальниць“.
9. В сирний тиждєнь вільно їсти у всі дні лиш з набілом.

Загальниці (тижні вільні від посту).

1. Від Різдва Христового до навечеря Богоявлення.
2. Межі неділями митаревою а блудного сына т. е. від 27 січня (9 лютого) до 1 (14 лютого).
3. Від Великодня до неділі Томиної (провідної).
4. Від Зелених Свят до неділі Всіх Святих.

Дні, в котрі св. церков забороняє відправляти весіля і забави з музикою.

1. Всі середи і п'ятниці, крім загальниць.
2. Від початку посту перед Різдом Христовим аж до Богоявлення.
3. Від понеділка сирного тижня через великий піст, страстний і світлий тиждень аж до неділі Томиної.
4. В пості перед св. ап. Петром і Павлом.
5. В двотижневім пості перед Успенем пресв. Богородиці.
6. В день Усічення чесної Глави св. Івана Хрестителя.
7. В день Воздвиження чесного Хреста.

Святочні дні в Сполучених Державах.

- 1) Кожда неділя (Sunday), новий рік (New Year), Рождество Христове (Christmas) суть загальними святами, в які устає робота. Декуди святкують ще велику п'ятницю.
- 2) Дня 22. лютого свято уродин борця за волю Джорджа Вашингтона (Washingtons Birthday).
- 3) Дня 30. мая Memorial Decoration Day, свято украсена гробів погибших жовнів.
- 4) Дня 4. липня Fourth of July — Independence Day — свято оголошена незалежності Сполучених Держав.
- 5) День робітників Labor Day припадає першого понеділка в вересні кожного року.
- 6) Thanksgiving Day, — день подяки за перемогу по війні 1863 р. припадає в останній четвер листопада.

Календар історичний.

I. Літопись всемірна.

Від сотворення світа	7411
потопу світа	4196
” різдва Христового	1903
” введєня магомеданської релігії (622 р. по Хр)	1281
” винайдєня стрільного пороху (1300)	603
” винайдєня штуки друкарської (1440)	463
” відкритя Америки (1492)	411
” винайдєня машини парової (1705)	198
” винайдєня телеграфу (1837)	66
” винайдєня фотографії (1838)	65
” винайдєня машини до шитя (1846)	57
” винайдєня телефону (1877)	26
” ” телеграфу без дроту	2

II. Літопись руска.

Від заснованя рускої держави (862)	1041
введєня славянської азбуки св. Кирилом (862)	1041
” хрещєня князя Володимира Великого і Руси (988)	915
” смерти князя Ярослава Мудрого і поділу Руси на удільні князівства (1054)	849
” першого нападу Татарів на Русь і битви над рікою Калкою (1224)	679
” коронуваня князя Данила на короля руского (1255)	648
” злучєня Ягайлом литовської Руси з Польщею (1386)	517
” напечатаня першої славянської книжки „Часословъ“ (1491)	411
” вибору Остапа Дашкевича на першого отамана козацкого (1513)	390
” першого видрукованя цілого св. письма в місті Острозі (1581)	322
” початку козацких воєн против Польщі (1593)	310
” козацкої війни за Богдана Хмельницького против Польщі (1648)	255
” добровільного прилучєня України до Росії (1654)	249
” повстаня гетьмана Мазепи против Росії (1708)	195
” знесеня гетьманства царницею Катериною II. (1764)	139
” зруйнованя Січи запороскої Катериною II. (1775)	128
” знесеня кріпостного підданства в Австрії ціс. Йос. II. (1782)	121
” часу, як появиля ся перша книжка в народній мові (Енеїда Котляревського) на Україні (1798)	105
” часу, як появиля ся перша книжка в народній мові (Русалка Дністрова) в Галичині (1837)	71
” появленя першої рускої часописи „Зоря“ у Львові (1848)	55
” смерти Т. Шевченка (26 лютого [10 марта] 1861)	42
” знесеня кріпацтва в Росії (1861)	42
” наданя конституції і отворєня сойму краєвого (1861)	42
” заснованя товариства „Просвіта“ (1868)	35
” появленя царского указу, зборонюючого розвій рускої мови на Україні (1876)	27
” першого руско-народного віча у Львові (1880)	23

Поминальний календар славних Русинів.

(Дати після руского числення).

Січень. 1. Могила Петро, писатель і митрополит Київський † 1647. — 6. Вербицкий Михайло, композитор † 1870. — 17. Смо трицкий Мелетий, писатель і архієп. Полоцкий. † 1663. — 22. Вар-вїнський Володимир, писатель і перший редактор „Діла“ † 1883. Лютий 2. Куліш Пантелеймон, славний писатель † 1897. — 4. Шашкевич Володимир, писатель † 1835. — 13. Князь Острож-ский Константин † 1603. — 20. Ярослав Мудрий, великий князь Руси † 1054. — 21. Гоголь Василь, писатель † 1852. 26. Тарас Шевченко, найславніший поет руский † 1861.

Март. 18. Мазепа Иван, гетьман козацкий † 1710.

Цвітень. 7. Костомарів Никола, славно-звісний історик України-Руси † 1885. — 10. Сагайдачний-Конашевич Петро, славний гетьман козацкий † 1632. — 17. Яхимович Григорий, великий па-триот і митрополит Галицкий † 1863. — 23. Лаврівський Юліан, віце-маршалок сойму кр. і основатель руского театру † 1873.

Май. 3. Теодосій Печерский, основатель і игумен монастиря в Києві † 1074. — 19. Володимир Мономах, вел. князь Київський, † 1125. — Яків Щоголів, поет † 1898

Червень. 3. Драгоманів Михайло, учений писатель, професор висшої школи болгарскої в Софії † 1896. — 7. Маркіян Шашкевич, поет † 1843. — 8. Зіньківський-Певний Трохим, писатель † 1891.

Липень. 3. Скоропадський Иван, гетьман козацкий † 1722. — 10. Св. Антін Печерский † 1073. — 15. Св. Володимир, князь Руси † 1015. — 11. Св. Ольга, княгиня руска † 987. — 27. Хмель-ницький Богдан, гетьман козацкий † 1657.

Серпень. 1. Олег Святославич князь руск. † 1115. — 1. Сірко Иван, гетьман козацкий † 1680. — 8. Квітка-Основяненко, писа-тель † 1843. — 13. Могилянський-Любич Антін, писатель † 1873.

Вересень. 1. Маркович Опанас, писатель і щирый патриот † 1867. — 3. Баранович Лазар, писатель † 1693. — 9. Славинецкий Епифаній, писатель † 1776. — 22. Снігурський Иван, єпископ, ре-вний патриот † 1847. — 18. Бодяньский Осип, учений і писатель † 1877. — 26. Кухаренко Яків, писатель і патриот † 1862. — 28. Бортянський Дмитро, композитор церковних хорів † 1826.

Жовтень. 1. Ярослав Осмомисл, вел. князь Галицкий † 1187. — 1. Гулак-Артемовский Петро, писатель † 1865. — 22. Устия-нович Никола, галицко-руский писатель † 1885. — 23. Кальни-шевський Петро, послідний гетьман козацкий † 1833. — 29. Котля-ревський Иван, писатель † 1838. — 29. Качала Стефан, діяльний і щедрый патриот † 1888. — 29. Глібів Леонид, писатель † 1893.

Листопад. 6. Стороженко Олекса, писатель † 1874. — 9. До-рошенко Петро, гетьман козацкий † 1698. — 10. Максимович Михайло, учений і поет † 1873.

Грудень. 5. Федорів Иван, перший руский книгопечатник у Львові † 1883. — 12. Кониський Олександр, патриот і писатель † 1900. — 23. Подуботок Павло, гетьман козацкий † 1724. — 30. Федькович Юрій Осип, перший поет і писатель буковин. † 1887.

Уставъ церковный

на Недѣлѣ и Свѣта р. 1903.

Вруць лѣто ѿ. а вѣдъ Марта ѿ.

Сѣчень.

1 (лат. 14). Среда. ⊕ Овръзаніє Господне и памать св. Василиа Великого. Новый рѣкъ. — *Вечерня велика зъ Литією*; на благосл. хлѣ-вѣкъ тропарь Васил. 2 разы и Овръзанію разъ. На *Утрени* на „Богъ Господь“ тропарь Овръзанію два разы, Слава: Васил. И нынѣ: Овръзанію; по карнесмахъ сѣдалній, полувелій, величаніє и др. якъ оуказано на нынѣшній день въ Минни або Трефолою. Єванге-ліє Іоанна зач. 36. — На 1. Часѣ троп. Овръкз. Слава: Вас. И нынѣ: „Что та наречемъ“; по Отче нашъ: конд. Овръкз. — *Литургія св. Василиа В.* По Вхѣдѣ тропарь Овръкз. и Василию Слава: конд. Василию, И нынѣ: Овръканію. Прокименъ, Апостолъ и Євангеліє Овръ-заніа и Василиа. Задостойникъ: „О текъ радѣтся:“ (або послѣ тѣт. звичаю, Овръканіа). Причастіє „Хва-лите:“ и „Въ памать вѣчнѣю“. — По полѣдни на *Вечерни* на „Господи возвахъ:“ стихиры предпразднствъ Про-сѣщенія 3, и свѣтителю Сівестрѣ изъ Минни або Овчиннѣ 3, Слава: И нынѣ: предпразднства. — Сти-ховный предпразд. По „Нынѣ отпѣлаеши“ и Трисвѣтѣмъ тропарь Сівестрѣ, Слава: И нынѣ: троп. предпразден-ствѣ. Отпѣтъ малый (Свѣщ. „Премѣдрость.“ Ликъ: „Честнѣйшійю“) — На Поквечерію кондакъ предпразд.

3 (16) Пятница. Сегодня водправляют са Часы царскій.

4 (17) Субота передъ Богоавленіемъ. На Литургіи Апост. и Евангеліе Суботы передъ Богоавл. и радъ 31. тыжна.

5 (18) Недѣла передъ Богоавленіемъ и Навечеріе Богоавленія (Щедрыи вечерь). Гласъ 3̄. — Задла Недѣлк постъ строгаго нема; позволено жети вѣльше такъ оденъ разъ, однако лишъ стравы пѣстнй. — На *Утрени* по „Богъ Господь“ тропарь воскрес. 2 разы, Слава: И нынѣ: предпразденства; проче все до Канона такъ въ звычайнѣ Недѣлю. Евангеліе воскр. 2̄. — Канонъ воскр., Богородицк, предпразд. и Сватога. Катавасія „Глбвины открылъ“; по 3. пѣсни конд. и ѿкосъ предпразд. и сѣдаленъ Свѣт. и предпразд.; по 6. п. конд. и ѿкосъ воскр.; по 9. п. Свѣтиленъ воскр. Слава: Свѣт. И нынѣ: предпразд. — На „Хвалите“ стихиры Октоиха 4 и предпразд. зъ наславною 4 положенъ на Стиховнѣ, зъ припѣвами предпразд., Слава: стихира евангельска, И нынѣ: Превлагословенна еси: — Литургіа *Златоустова* (везъ Вечернѣ). По входѣ троп. воскр. и предпразд., Слава: конд. воскр. И нынѣ: предпразд. — Прокименъ, Апостолъ и Евангеліе самон Недѣлк передъ Богоавленіемъ — По полѣдни на *Вечерни* „Блаженъ мъжъ“: на Госп. воззв. стихиры праздника на 8. Входъ съ Евангеліемъ. По Прокименѣ дна Чтенія и проче такъ положено къ Трефолюю; по послѣднѣкмъ Чтенію ектенія мала, по котрой священникъ заразь „Воньмимъ, миръ веѣмъ“: пѣвцѣ же Прокименъ „Господь просвѣщеніе“: потѣмъ Апостолъ и Евангеліе (Лукы зач. 9.), ектенія „Рцѣкмъ вси“: Сподови Господи: Исполнимъ вечернѣа: и по дръгѣмъ возгласѣ тон ектеніи выходимъ на *Освященіе воды*, котре ѡтправлае са такъ положено въ Трефолюю. По Отпѣстѣ великѣмъ пѣвцѣ ставши середъ церкви, свѣвають тропарь „Во Юрданѣ“: Слава: И нынѣ: конд. „Ивилса еси“:

6 (19) Понедѣлокъ. ⊕ Богоавленіе (Крещеніе Господне). — По пѣвночи *Повечеріе велике*. Священникъ одѣтый въ епитрахиль, отворивши царскій врата, зачинае:

Благословенъ Богъ нашъ: Ликъ: Аминь. Слава тебѣ Боже нашъ: Царю небесный: и проче. Священникъ по ожаденю олгара и церкви, запирае царскій врата, выходитъ же передъ тѣжъ вѣчными дверми къ епитрахили лишъ на молитвы. По первѣмъ Трисвѣтѣмъ вмѣсто: „Просвѣкти очи“: тропарь „Во Юрданѣ“: по дръгѣмъ Трисвѣтѣмъ вмѣсто „Помилуй насъ Господи“ кондакъ: „Ивилса еси“: по „Слава во вышнихъ“: *Литія*. — На *Утрени* Евангеліе Марка зачало 2. Вмѣсто „Молитвъ радъ“: Слава: „Всѣческаа днесъ“: и проч. — *Литургіа св. Василія В.* (поранѣ), антифоны праздника. Вмѣсто Трисвѣтого „Слицы во Хрѣста“: Апостолъ къ Тѣтѣ зачало 302. Евангеліе Матѣа зач. 6. — Задостойникъ праздника. По Литургіи торжественный ходъ на освѣщеніе воды. — По полѣдни на *Вечерни* на Госп. воззв. стихиры праздника 3 и Предтечи 3, Слава: Предт. И нынѣ: праздника. Бходъ. Прокименъ великій „Богъ нашъ“: и проч. такъ писано къ Трефолюю.

7 (20) Вторекъ. + Соборъ св. Іоанна Крестителя. — На *Литургіи* антифоны два першй праздника, а 3. звычайный зъ приспѣвомъ „Спаси насъ Сыне Божій, во Юрданѣ крестивый са“: (такъ беремъ антифоны до самого отданія Богоавленія, вынавши Недѣлю). Тропарь празд. и Сватога, Слава: конд. Свѣт. И нынѣ: празд. — Прокименъ празд. и Свѣт., Апостолъ и Евангеліе Сватога. Задостойникъ праздника. Причастенъ празд. и „Во память вѣчнѣю“.

Къ вѣднй сего тыжна Апостолъ и Евангеліе на Литургіи читаетса зновъ 31. седмицк.

11 (24) Субота по Просвѣщенію. + Преп. Θεодосіа.

12 (25) Недѣла по Просвѣщенію и 31. по Сош. и Попразденство. Гласъ 3̄. — На *Утрени* по „Богъ Господь“ троп. воскр. 2 разы, Слава: И нынѣ: празд. Проче все такъ къ звычайнѣ Недѣлю. Евангеліе воскр. 1̄. — Канонъ воскр., Богород., празд. и Свѣт. Катавасія „Глбвины открылъ“. По 3. пѣнкѣ конд. и ѿкосъ празд. и сѣдал. Свѣт. Слава: И нынѣ: праздника. По 6. п. конд. ѿк. воскр. На 9. п. „Величитъ“. Свѣтиленъ воскр. Слава: Предт., И нынѣ: праздника. На

„Хвалите“ стихиры воскр. 4 и празд. зъ на славникомъ 4 зъ припѣками положеными на Стиховнѣ, Слава: стихира евангелска, И нынѣ: Превлагословена еси: По Славословію троп. воскр. — На *Литургіи* антифоны два першій недѣлкнй, а третій звыкмый зъ припѣками второго антифона праздника. Тропарь воскр., и празд. Слава: конд. воскр. и Нынѣ: праздника. Проким. Нед. по Просвѣщенію и гласа, Апост. и Евангеліе Недѣли по Просвѣщенію и Нед. 31. Задостойникъ праздника. Причастіе праздника и „Хвалите“. — По полѣдни на Вечерни стихиры Мученикамъ 3 и Преподобнымъ 3 (зъ 14. скѣна). Слава: И нынѣ: празд. — Стиховнй праздника. По Отче нашъ: троп. Муч. Слава: Препод. И нынѣ: празд.

14 (27) Второкъ. Отданіе праздника Богоявленія. На Литѣргіи тропарь празд. (и намѣр.), Слава: (конд. намѣр.) И нынѣ: конд. праздника. Трисвѣтое, Прокименъ празд. (и намѣр.), Апостоль и Евангеліе радѣ (и намѣр.). Задостойникъ праздника.

19 (1 лют.) Недѣла 32. по Сош. (о Захуно). Гласъ ѿ. — На *Утрени* Полвелей. Евангеліе воскр. ѿ. — На *Литургіи* Апост. къ Тім. зач. 285. Евангеліе Авки зач. 94. — Къ вечерѣ „Блаженъ мѣжъ“: На Госп. воззв. стихиры препод. Евдмію на 6, Слава: препод. И нынѣ: догматъ пѣсла гласѣ стихирь на славнон. Входъ — Чтеніа. — Стиховнй преподобномъ, И нынѣ: богородиченъ стиховныхъ воскр. — Отпѣтъ великій.

26 (8) Недѣла о мытари и фарисею. Гласъ ѿ. — (Отъ нынѣ зачинаеса Трїоди). — Къ Свѣ. въ вечерѣ на Госп. воззв. стихирь Октоиха и Трїоди зъ лїтїною 3. Слава: Трїоди, И нынѣ: догматъ гласа. — Стиховнй Октоиха, Слава: Трїоди, И нынѣ: тамже. — На *Утрени* Полвелей. Евангеліе воскр. ѿ. — Воскресеніе Хрїстово: по ѡламъ 50. стихиры покаиннй зъ Трїоди. (Тѣ стихиры спѣваются ѡдъ днесь почавши, каждой Недѣлкѣ до 5. Нед. постѣ включно). Канонъ Октоиха, Трїоди пѣсла оуказовъ писаныхъ въ Трїоди. — На *Литургіи* тропарь воскр., Слава: конд. Трїоди, И нынѣ: богородиченъ по гласѣ. Апостоль къ Тім. зач. 296. Евангеліе Авки зач. 89. — По полѣдни на Вечерни

слѣжка свѣтителю Іоаннѣ Злат. якъ оуказано выше въ Нед. 32. въ вечерѣ.

Въ сѣмъ тыждни нема постѣ, *загальниця*. Слѣжка малыхъ Святыхъ, припадаючихъ на Недѣлкѣ мытаревъ, вѣдного сына, месо-пѣтнѣ и сиропѣтнѣ, верса напередъ къ Патокѣ на Повечерію. — Оутреннй стихиры евангелскй почавши ѡдъ днесь, до Недѣлкѣ всѣхъ Святыхъ, спѣваются по Отпѣткѣ Оутрени.

30 (12) Четверѣ. ⊕ Св. трехъ Свѣтителей. Всеноше и проча слѣжка якъ положено въ Миней або Трѣфолю. На Оутрени Евангеліе Іоанна зач. 36. — На *Литургіи* троп. Свѣт. Слава: конд. Свѣт. И нынѣ: „Въ молитвахъ незыпающію“ або ообщій „Застѣнице“ а въ храмѣ Богородичномъ кондакъ храма.

Л ю т ы й.

1 (14) Пятница. Предпразденство Срѣтенія.

2 (15) Недѣла о вѣднѣмъ сынѣ. ⊕ Срѣтеніе Господне. Гласъ ѿ. — Всеноше. На Госп. воззв. стихиры Октоиха 3, Трїоди 3 и праздника 4, Слава: Трїоди, И нынѣ: празд. — На Литїи стихиры праздника, а потѣмъ Трїоди 3 зъ Оутрени на Хвалитѣхъ, Слава: Трїоди, И нынѣ: празд. — На благословеніе хлѣвѣвъ троп. празд. 3 разы. — На *Утрени* по Богѣ Госп. троп. воскр. 2, Слава: И нынѣ: праздника. Сѣдалнй Октоиха, Полвелей и ѡломъ „На рѣкахъ вавилонскихъ“ Величаніе праздника, Ангелскій соборъ: сѣдалнй праздника всѣ по одному 8 разѣ, Степенна гласа. Прокименъ и Евангеліе празд. — По 50 ѡламъ стихиры празд. — Канонъ воскр. на 4, Трїоди на 4 и празд. на 6. Катавасія праздника. По 3 п. конд. ѿкосъ и сѣдал. Трїоди и сѣдаленъ праздника; по 6 п. конд. и ѿкосъ празд. на 9. п. „Величитъ“ Свѣтителъ воскр., Слава: Трїоди, И нынѣ: празд. — На „Хвалите“ стихиры Октоиха 4 и празд. 4, съ припѣками празд., Слава: празд. И нынѣ: Превлагословена еси: По Славословію троп. воскр.; по Отпѣткѣ стихира евангелска. — На *Литургіи* входное праздника, тропарь воскр. и празд.,

Слава: конд. Трїоди. И нынѣ: праздника. Прокименъ, Апостолъ и Евангелїе вперѣдъ Недѣли потѣмъ праздника. Задостойникъ праздника. Причастїе „Хвалите“ и празд. — Вѣ *вечерѣ* на Госп. воззв. стихиры празд. 3 и Свѣт. 3, Слава: И нынѣ: празд. — Стиховнїй празд. По Отче нашъ: проп. Свѣт. Слава: И нынѣ: празд.

7 (20) Патница. Сего рокѣ днесь отданїе празд. Сръктенїа.

8 (21) Свѣота масопѣсна. Служба о оумершихъ пѣсла Трїоди. — На Литѣргїи Апостолъ и Евангелїе дна и за оупокѣй.

Имѣ сего дна, такъ вѣдправляе сѣ Служба о оумершихъ такожъ вѣ 2. 3. 4. Свѣотѣ великого постѣ.

9 (22) Недѣла масопѣсна. Гласъ ѿ. — На *Утрени* Полудей и „На рѣкахъ вавилонскихъ“: Слава: И нынѣ: Аллилуїа 3, Ангелскїй соборъ: и проч. все воскресне. Евангелїе воскр. ѿ. — По 50. ѿламъ стихиры покланнїи зѣ Трїоди. Канонъ Октоиха и Трїоди пѣсла оуказана вѣ Трїоди. — По Отпѣстѣ стихира евангелска. — На *Литургии* троп. воскр. Слава: конд. Трїоди, И нынѣ: „Дѣва днесь“: а вѣ храмѣ Богород. конд. храма. Апостолъ зач. 140. Евангелїе Матѣ. зач. 106. — По полѣдни на Вечерни — Стиховнїй Трїоди.

Вѣ всю седмицу сырнѣ церковь розрѣшае на молочнїи стравы и на гайца, не выключаячи Середы и Патницѣ.

15 (28) Свѣота сырнѣ. Служба всѣ пѣсла Трїоди. На *Литургии* Апостолъ и Евангелїе дна и Отцѣвѣ.

16 (1) Недѣла сыропѣсна. Гласъ дѣ. — На *Утрени* Полудей и „На рѣкахъ вавилонскихъ“: Евангелїе воскр. дѣ. — По 50. ѿламъ стихиры зѣ Трїоди. Канонъ Октоиха и Трїоди имѣ оуказѣе Трїодѣ. — На Проскомидїи *Литургии* приготовае свѣщенникъ еще освѣннїи Агнцѣ до освѣщенїа ихъ для Службѣ Преждосвѣщеныхъ вѣ настѣпающѣмъ тыждни. По входѣ тропарь воскреснѣ, Слава: И нынѣ: конд. Трїоди. Апостолъ Рим. зач. 112. Евангел. Матѣ. зач. 17.

На *Вечерни* на Госп. воззв. беремъ изѣ Октоиха 4 стихиры покланнїи гласа, изѣ котрыхъ двѣ положенїи

на вечернихъ Стиховныхъ, а двѣ вѣ Понедѣлокѣ на оутреннихъ Стиховныхъ (такъ само бере сѣ и вѣ послѣдней Недѣлѣ до 5 Нед. постѣ включно), потѣмъ изѣ Трїоди 3, и Свѣтомѣ 3, Слава: И нынѣ: Богородиченъ по гласѣ стихиры Свѣтѣ. — Входъ зѣ кадиальницею (вѣ фїолетовѣмъ або вагранѣмъ фелонѣ). По „Свѣтѣ тихїи“: Прокименъ великїй: „Не отврати лица“: По Прокименѣ запираются царскїи врата, а свѣщенникъ выходитъ вѣ епитрахили и стае передъ царскими вратами, ликъ же спѣвае: „Сподоби Господи“: потѣмъ метанїа 3, „Исполнимъ вечернїа“: — Стиховнїй Трїоди зѣ припѣвами звычайными, и мѣчениченъ, Слава: И нынѣ: „Ангелстїи чины“: — По Нынѣ отпѣшавши: Трисвѣтое и по Отче нашъ: Ико твоѣ естъ царство: и тропарь зѣ поклонами: Богородице дѣво: Слава: Крестителю Хрїстовъ: И нынѣ: Молите о насъ: Потѣмъ: Подъ твою милость: (безъ поклона), Господи помилуй 40, Господи благослови. Іерей: Сый благословенъ: Ликъ: Аминь. Іерей: Невеснїй Царю: Потѣмъ Ликъ: Господи помилуй 3, Слава: И нынѣ: Честнѣишю Херувїмъ: Именемъ Господнимъ: Іерей: За молитвы св. Отецъ: Ликъ: Аминь. Іерей: Господи и Владыко жнцѣ: (зѣ поклонами), потѣмъ заравъ „Слава тебѣ Хрїсте Боже, оупованїе наше“ и Отпѣстѣ. (Такъ вѣдправляе сѣ Вечернѣ и во всѣ Недѣлѣ великого постѣ).

Повечерїе вѣ великѣмъ постѣ бывае велике вѣ Понедѣлокѣ, Второкѣ, Середѣ и Четверѣ, а по слованск. Трїоди такожъ вѣ Патницю.

19 (4 марта) Серѣда 1. великого постѣ. *Литургия преждеосвящ. Даровѣ*. Тотѣ Литѣргїа вѣдправляе сѣ вѣ Середѣ и Патницѣ великого постѣ, и вѣ Понедѣлокѣ, Второкѣ и Середѣ страстного тыждна.

22 (7) Свѣота 1. постѣ (Федорова). На Литѣргїи Апостолъ и Евангелїе дна и Свѣтѣ.

Служба малыхъ Свѣтыхъ припадающихъ на Свѣоты и Недѣлѣ велик. постѣ, бере сѣ на Повечерїахъ, ако переноситъ сѣ на иншїи дни.

23 (8) Недѣла 1. постѣ. Память возстановлена почитана св. образѣвѣ. Гласъ ѿ. — На *Утрени* по Б. Г. троп. воскр. 2, Слава: „Пречистомѣ твоѣмъ образѣ“: И нынѣ: „Всѣ паче“: сѣдальнїи и проч. воскр., Евангелїе воскр. ѿ. проче все пѣсла приписѣ Трїоди. По Отпѣстѣ

стихира евангелска. — *Литургія св. Василія В.* По входѣ тропарь воскр. и Трїоди „Пречистомѣ твоємѣ образѣ“: Слава: И нынѣ: „Неописаное слово“: Апост. зач. 329. Евангеліе Іоанна зач. 5. Задостойникъ: „О тебѣ радѣется“: Причастіе „Хвалите“ и „Радѣйтесь праведнїи“. На *Вечерни* „Блаженъ мѣжъ“: на Госп. воззв. стихиры Трїоди на 4 и Предтечи на 6, Слава: Предт. И нынѣ: догматъ послѣ гласа Наславника. Входъ, Прокименъ Трїоди, Чтенїя Предтечи; потѣмъ заразъ „Сподоби Господи“. Исполнимъ вечернїа: — Стиховнїи Трїоди, Слава: Предтечи: И нынѣ: вогородиченъ. По „Отче нашъ“ троп. Предтечи, Слава: И нынѣ: вогородич. воскр. ектенїа „Помилѣй насъ Боже“: поклоны великїи 3, и Отпѣсть малыи.

24 (9) Понедѣлокъ. + Обрѣтенїе Главы св. Іоанна Предтечи.

М а р т ь.

Вѣдъ 1. дна марта зачинается Врѣцъ лѣто ѿ.

2 (15) Недѣла 2. постѣ. Гласъ 5̄. — Слѣжба послѣ приписѣ Трїоди. Евангеліе воскр. 5̄. — На *Литургіи св. Василія В.* Апост. зач. 304. Евангеліе Марка зач. 7. — Въ *вечеръ* все, какъ оуказано въ Трїоди и выше въ Недѣлю сырѣстнѣ въ вечеръ.

9 (22) Недѣла 3. постѣ, крестопоклонна. + 40 Мѣчникѣвъ. Гласъ 3̄. — (Ризы фѣлет. а взглядно вагр.) На *Утрени* по „Богъ Господъ“: троп. воскр. 2, Слава: Свѣт. И нынѣ: Спаси Господи: Сѣдалнїи воскр., Полувелїи и Величанїе Свѣтыхъ, Ангелскїи соборъ: сѣдалнїи Свѣтыхъ, проче все воскресне. Евангеліе воскр. 3̄. — По 50 ѿламкѣ стихиры зъ Трїоди. Канонъ воскресенъ на 4, Свѣт. на 4 и Трїоди на 6. Катавасїа Трїоди. По 6. п. конд. и ѿкосъ воскр. и Свѣт. и Сѣдал. Свѣт., Слава: И нынѣ: Трїоди. По 6. п. конд. и ѿкосъ Трїоди. — Свѣтиленьъ воскр. Слава: Свѣт. И нынѣ: Трїоди. На Хвалитехъ стихиры Октоиха 4 и Трїоди на 4, потѣмъ „Воскресни Господи“ и стихира Трїоди,

Слава: таже, И нынѣ: Превлагословенна еси: — Коли начинѣть спѣвати Славословіе, священникъ одѣтый во все священ. ризы кадитъ св. Престолъ и положенный на нѣмъ приготованный Крестъ съ подложеннымъ Дѣкосомъ, потѣмъ несетъ Крестъ наоколо Престола (передъ нимъ же идѣтъ зъ свѣчами и зъ кадилицею), выходитъ свѣрными дверми и ставе передъ царскими вратами; коли же скѣнчить са Славословіе и Трисвѣтое, возглашав: Премѣдрость, прости! ликъ: Спаси Гдїи: 3; священникъ же иде къ тетраподѣ, и положивши на нѣмъ Крестъ, окажде его зъ всехъ чотырохъ сторонѣхъ, потѣмъ покланяе са Крестѣ трикrotnie, спѣваючи: Крестѣ твоємѣ покланяемса: и потѣмъ цѣлае Крестъ; тоже само творять потѣмъ и все вѣрнїи, ликъ же спѣвае зъ Трїоди стихиры: „Прїидѣте вѣрнїи“: — Посемъ ектенїи: Помилѣй насъ Боже: Исполнимъ оутреннїа: Отпѣсть, и стихира евангелска. (Крестъ лежитъ до Патка). — *Литургія св. Василія В.* — По входѣ тропарь воскр., Креста и Мѣч. Слава: конд. Мѣч. И нынѣ: конд. Креста. Емѣсто Трисвѣтаго „Крестѣ твоємѣ“: Апостолъ къ Евр. зач. 311 и 331. Евангеліе Марка зач. 37. и Матѣ. зач. 80. Причастіе: Знаменаса на насъ: и „Радѣйтесь праведнїи“ — По полѣдни на *Вечерни* какъ оуказано выше въ Недѣлю сырѣстнѣ въ вечеръ.

12 (25) Среда 4. нед. постѣ. Средопѣстѣе. (Одъ днесь до Среды страстнѣи включно на Преждеосвѣщ. береса такожь ектенїа „Слици къ просвѣщенїю“).

14 (27) Пятница 4. нед. постѣ. По ѡдправленїю 9. Часа, по послѣднѣмъ Трисвѣтомъ, священникъ одѣтый во все свѣщ. ризы, выходитъ царскими вратами зъ кадилицею къ тетраподѣ, и поклонивши са 3 разы лежачомъ тамъ ч. Крестѣ, цѣлае его зъ вѣрными, ликъ же спѣвае тогда зъ Трїоди: „Прїидѣте вѣрнїи“: потѣмъ свѣщ. окадивши Крестъ, водноситъ его къ св. Олтарю, ликъ же спѣвае: „Спаси Господи“ и „Вознесїе са на Крестъ“: и зачинае са **Преждеосвѣщенна.**

16 (29) Недѣла 4. постъ. Гласъ ѿ. — На Утрени все посла оуказвѣ въ Трїоди. Евангелїе воскр. ѿ. — На Литургїи св. Василїя В. тропарь воскр. Слава: конд. Трїоди, И нынѣ: Богородицѣ. Апостолъ къ Евр. зач. 314. Евангелїе Марка зач. 40. — Въ вечерѣ какъ оуказано выше въ Недѣлю сырпѣстнѣ въ вечерѣ.

19 (1 цвѣт.) Среда 5. нед. постъ. — Служба посла оуказанъ Трїоди. Вечеромъ вѣдправлялась Утрени четверга 5. недѣлк постъ зъ великимъ канономъ покаяннымъ и зъ поклонами. — Свѣщенїкъ одѣтый въ епитрахиль, зачинае: Благословенъ Богъ нашъ: Слава тебѣ Боже нашъ: Царю небесный: и проч. какъ оуказанъ Трїодѣ. По 50. ѿломкъ зач. заразъ великій канонъ зъ Трїоди. Славословіе (везъ спѣвѣ). „Исполнимъ оутреннїа“: — По стиховнѣ: „Благо есть“: 2, Трисвѣтосе, по Отче нашъ: тропарь „Въ церкви стоаще“: Господи помилуй 40, „Сый благословенъ“: Небесный Царю: Господи и Владыко живота моего: (зъ поклонами) и потѣмъ Трисвѣтосе, а по Отче нашъ: Господи помилуй 12, и Отпѣтъ малый. (Въ сию среду Повечерїе мале).

22 (4) Свѣбота 5. нед. постъ, (Акадїстова.) Служба все посла оуказ. Трїоди.

23 (5) Недѣла 5. постъ. Гласъ ѿ. — На Оутрени все посла оуказ. Трїоди. Евангелїе воскр. ѿ. — На Литургїи св. Василїя В. тропарь воскр., Слава: конд. Трїоди. И нынѣ: Богород., Апостолъ Евр. зач. 321. Евангелїе Марка зач. 47. — Въ вечерѣ на Госп. воззв. стих. Окт. 4, Трїоди 3 и предпразд. Благовѣщенїа, Слава: И нынѣ: предпразд. Входъ Прокименъ Трїоди. Господи: поклоны 3, ект. „Исполнимъ“: — Стиховнї Трїоди, Слава: И нынѣ: предпразднества (зъ стиховныхъ оутрени). По Нынѣ отпѣцаши: и Трисвѣтомъ „Богородице дѣво“: и проче до конца какъ въ Недѣлю сырпѣстнѣ въ вечерѣ.

24 (6) Понедѣлокъ. Предпразд. Благовѣщенїа пресв. Богород. — Въ вечерѣ на Госп. воззв. стихиры Трїоди подобны 3 и праздника на 5. Слава: И нынѣ: празд. „Посланъ высть“: Входъ Прокименъ днѣ и Чтенїа зъ Трїоди 2 и праздника 3 (зъ окщон службы Богоро-

дицѣ), и свѣщ. запирае царскїя врата, а ликъ: Господи Господи: потѣмъ ектенїа „Исполнимъ вечернїа“. — Стиховнї Трїоди: Слава: И нынѣ: праздника „Днесь радость“: По Нынѣ отпѣцаши тропарь празд., ект. „Помилуй насъ Боже“, 3 поклоны великїи и Отпѣтъ.

25 (7) Второкъ. ⊕ Благовѣщенїе пресв. Богородицѣ. Передъ вхodomъ солнца Повечерїе велике. Початокъ какъ оуказано выше на Богоавленїе. По первѣмъ Трисвѣтомъ спѣваеся праздника тропарь, а по вторѣмъ кондакъ его. По „Слава во вышнихъ“ Литїя, на котрой стихиры праздника „Въ шестый мѣсяць Архистратигъ“ и проч. какъ въ Трѣфолю; Стиховнї тамже. На богословенїю хлѣвѣкъ троп. празд. 3. — На Утрени все какъ положено въ Мини а во Трѣфолю на днѣ постный. Евангелїе Лвки зач. 4. — По Славословію (везъ спѣвѣ) ектен. „Исполнимъ“: Стиховнї Трїоди, Слава: И нынѣ: празд. „Да веселѣся“: потѣмъ зъ Часослова „Благо есть“: 1, по Отче нашъ: троп. праздника, ект. „Помилуй насъ Боже“, 3 поклоны и Часъ 1., на котромъ тропарь и конд. праздника. — Литургїя Златоустова зъ Вечернею. На Госп. воззв. стихиры Трїоди и празд. какъ оуказано въ Трѣфолю. Входъ съ Евангелїемъ, Прокименъ днѣ, Чтенїа 2 зъ Трїоди и 2 праздника „Виде Мойсей“: и „Господь созда ма“, ектенїа мала съ возгласомъ „Яко свѣтъ еси“: Трисвѣтосе, Прокименъ и Апостолъ празд. (Евр. зач. 306) Евангелїе Лвки зач. 3. и проче Литургїи. Задостойникъ и Причастенъ праздника. — (Повечерїе мале).

29 (11) Свѣбота 6. нед. постъ (Лазарева). Вѣдъ днесь до Недѣлкъ всѣхъ Свѣтыхъ сѣжитъ Трїодѣ цвѣтна яко проводникъ въ всѣхъ службахъ церковныхъ. — На Литургїи Златоустовѣй „Слицы во Христа креститесе.“ Задостойникъ: „Чистѣю славно“:

30 (12) Недѣла цвѣтоносна (ваїй). Всеноче. На Оутрени Евангелїе Матѣ. зач. 83 (съ перестѣпкою). По Евангелїю заразъ ѿломъ „Помилуй ма Боже“. (Воскресенїе Христова: оставалъ се). Благословенїе ваїй, и проч. посла Трїоди. На 1. Часѣ троп. праздника; по Отче нашъ: кондакъ праздника. — Литургїя Златоустова,

на котрой антифоны праздника; по входѣ стихъ: **Благословенъ грядый: тропарь „Общее воскресеніе:“** Слава: **Спогребшеса ти: И нынѣ: На престолѣ: — Святый Боже: Апостоль Філіппс. зач. 247. Евангеліе Іоанна зач. 41. — Задостойникъ праздника. — Въ вечерѣ на Госп. воззв. стихиры на 6. Входъ, Прокіменъ „Се нынѣ:“ Сподоби Господи: и проч. какъ оуказано выше въ Недѣлю сырпѣстнѣ въ вечерѣ. Отпѣвительна молитовца какъ въ Молитвословѣ. Та молитовца вереса такожь къ настѣп. Понедѣла. Втор. и Середѣ по Утрени и Часухъ.**

Въ страстный Понедѣлокъ, Второкъ и Середѣ оуставъ приписе въдправлѣти „*Препредосвященну*“. Повечеріе въ Понедѣлокъ и Второкъ велике, а въ Середѣ мале.

Ц В Ъ Т Е Н Ъ .

3 (16) Великій Четверкъ. *Утренняя* пѣсла оуказовъ Трѣоди. Еванг. Матр. зач. 108. По 50. Фаломъкъ вере са заразъ Канонъ. — *Литургія св. Василія В. зъ Вечернею.* По „Благословенно царство“: Прійдѣте поклонимса: 3 и Фаломъ 103. — *Входъ зъ Евангеліемъ.* Апостоль къ Кор. зач. 149. Евангеліе Матр. зач. 107. (Понеже середѣ чтенія вставляются мѣсца такожь зъ иншихъ Евангелистѣвъ, то порадоно тоті мѣсца вышкати напередъ). Вмѣсто хервѣмскон пѣсни спѣваемъ „*Вечери твоя тайныя*“: 3. — *Задост.:* „*Странствія владычна*“: Причастенъ: „*Вечери твоя тайныя*“: Тото само спѣваемъ также вмѣсто „*Да исполнатса*“: Отпѣсть осѣбный въ Сладжевникѣ. (Повечеріе мале) — *Тогоже дня въ вечерѣ въдправлаеса Утренняя* великого Патка или *Послѣдованіе св. страстей Христовыхъ* пѣсла Трѣоди. (Ризы фѣлет. а взгляд. вагр.). *Передъ* читанемъ Евангелій ликъ спѣвае: *Слава* страстемъ твоимъ Господи; по Евангеліяхъ же: *Слава* долготерпѣнію твоемъ, Господи. По 10. Евангелію „*Славословіе*“ (читается), потѣмъ ектенія „*Исполнимъ оутренній*“: и 11. Евангеліе, потѣмъ стиховній и 12. Евангеліе; по 12. Евангелію „*Благо есть*“: 1. Трисватое и по *Отче нашъ:*

тропарь „*Исполнѣ ны еси*“: ектенія: *Помилви насъ Боже: по возгласѣ еи Іерей: Премдрость! Ликъ: Честнѣйшю и Отпѣсть, какъ въ Молитвословѣ.*

12 (25) ⊕ Велика Патница. *Часы царскія. Литургія не въдправле са.* — *На Вечерни* входъ зъ Евангеліемъ. По „*Свѣте тихій*“: прокимень Трѣоди, потѣмъ Чтеніе и вторый прокимень, также 2. и 3. Чтеніе; прокимень Апостола. Апост. къ Кор. зач. 125. Евангеліе Матр. 110. Потѣмъ „*Рцѣмъ вси*“: *Сподоби Господи: „Исполнимъ вечерній*“: Коли спѣвають Стиховній, священникъ оубирае са во всѣ сваци. ризы (фѣлет.), потѣмъ окажде Престѣлъ и Плащаницю, и врѣчивши тѣюже чотыромъ честнымъ мѣжамъ, выймае кивотъ съ св. Дарами и поклонившеса имъ и окадивши ихъ, вере кивотъ, и коли пѣвцѣ спѣвають „*Слава: И нынѣ: Тебе одѣюшася*“: дѣлае съ св. Дарами *обходъ* доокола церкви, передъ нимже несть Плащаницю. (Есть такожь звычай дѣлати обходъ сей по „*Нынѣ отпѣшеся*“, и по *Отче нашъ:* при спѣвѣ тропара „*Благообразный Іосифъ*“). По обходѣ священникъ (пѣсла тѣт. звычай) ставлае св. Дары на видномъ мѣстѣ, окадивши ихъ; потѣмъ кладе Плащаницю на приотованомъ до того столѣ (головою образа Спасителя ѡтъ своєї лѣвон рѣки), окажде ю и творитъ передъ нею 3 поклоны при пѣнію тропара „*Благообразный Іосифъ*“; потѣмъ Отпѣсть великій и цѣлованіе Плащаницѣ. Повечеріе малое съ канономъ Трѣоди.

5 (18) Велика Свѣота. *Утренняя* велика пѣсла Трѣоди. По Славословію великомъ, коли спѣвають Трисватое, священникъ творитъ входъ зъ Евангеліемъ, котре потѣмъ кладе на Плащаницю, ликъ же спѣвае стихирѣ: „*Прійдѣте оувлажимъ*“: и проч. какъ положено въ Трѣоди. — *Литургія Василія Великого зъ Вечернею.* На Господи воззвахъ: стихирѣ 8. *Входъ зъ Евангеліемъ.* По Свѣте тихій: (не спѣвае са Прокимень, но заразъ): „*Премдрость!*“ и начинаютъ са Чтенія зъ стихами и зъ припѣвами. По Чтеніяхъ ектенія мала и возгласъ: *Ико святъ еси: вмѣсто* Трисватога „*Слицы*“: По Апостолѣ вмѣсто „*Аллилуія*“, поемъ на гласъ 3. „*Воскресни Боже, сѣди земли, яко ты наслѣдши во всѣхъ языцѣхъ*“.

Свѣщенникъ же подѣ часть того знимасъ зъ себѣ ризы фioletовой або багряннй и одѣвае са въ екай. Посемъ Евангеліе Матѣ. зач. 115. — Вмѣсто Херувимскон пѣсни „Да молчитъ“: Задостойникъ: „Не рыдай мене Мати“: — По Отпѣсткѣ вѣвае благословеніе хлѣбѣвъ и вина, молитвою такъ на Всеночномъ. (Потѣмъ чтець читаетъ Дѣканіа Апостольскій).

6 (19) ⊕ Недѣла Пасхи (Великденъ). По пѣночи вѣдправалася передъ Плащаницю *Полунощница*. Свѣщенникъ одѣтый въ епитрахиль и фелонъ фioletовой або багрянной барвы, окадивши Олтарь, Плащаницю и церковь, начинае: Благословенъ Богъ нашъ: Трисвѣтѣ, по Отчѣ нашъ: Господи помяни 12, Слава: И нынѣ: Прійдите поклонимса ѓ, филомъ 50. и канонъ великои Свѣоты оутренній: „Колною морскою“. По канонѣ Трисвѣтѣ, и по Отчѣ нашъ: „Егда снишешъ еси“: ектеніа зъ Полунощницъ „Помяни насъ Боже“: и по возгласѣ Отпѣсткѣ: (Слава тебѣ Хрѣсте Боже:) отпѣстит. молитовца тота, що по оутрени велик. Свѣ. Потѣмъ свѣщенникъ вѣдходитъ и переодѣвши са во всѣ свѣщ. ризы свѣтлѣй, приходитъ передъ св. Тайны и окадивши ихъ, верѣ кивотъ зъ св. Тайнами и обернѣвши са къ людемъ, зачинае: „Воскресъ Исусъ отъ гроба“: Анкѣ же спѣвае далѣше: такоже прорече: и проч. и вѣвае при звѣкѣхъ всѣхъ звонѣвъ торжественный *обходъ* вокръгъ церкви зъ св. Дарамн, Плащаницю, Евангеліемъ и проч. Бернѣвши въ церковь, свѣщенникъ ховае св. Дары, потѣмъ кладѣ Плащаницю на Престолѣ, (головою образа Спасителя вѣдъ скѣвера (т. е. вѣдъ своеи лѣккои рѣки), и вѣзвши крестъ, выходитъ зъ вѣрными при звѣкѣхъ звонѣвъ передъ западнй (входовой) двери церкви, спѣваючи: „Воскресеніе твое Хрѣсте Спасе“: Коли же выйдѣтъ, затворяютъ са входовой двери, и свѣщенникъ окадивши ихъ и люди, держачи Крестъ, возгласае: Слава свѣткѣ: и проч. такъ писано на почеткѣ Литѣргикона. — Коли начнѣтъ спѣвати стихиры Пасхи, свѣщенникъ дае всѣмъ вѣрнымъ цѣловати Крестъ, витаючи каждого словами: Хрѣтосъ воскресѣ! По окѣнченю стихиръ овѣ Ектеніи и Отпѣсткѣ великнй. По Отпѣсткѣ свѣщенникъ обернѣнный лицемъ до

вѣрныхъ, подносачи Крестъ, мовитъ голосно: Хрѣтосъ воскресѣ! а вѣрнй вѣдповѣдуютъ: Константинъ воскресѣ. — *Литургія Златоустава* (по ранѣ). По „Благословенно царство“: Хрѣтосъ воскресѣ: ѓ, и ектеніа. Антифоны Пасцкѣ. Вмѣсто Трисвѣтѣ „Слицы“: — Апостолъ Дѣкан. зачало 1. Евангеліе Іоанна зач. 1. Читане Еванг. роздѣлае са на 12 частей, и по кождѣй части оударяютъ во всѣ звонны. Гдѣ естъ вѣдльше свѣщенникѣвъ, читаетъ са Еванг. къ рѣжнхъ пзыкахъ. — За „Достойно“: Ангелъ вопѣаше: и свѣтиса, свѣтиса: На „Со страхомъ Божиимъ“: „Спаси Боже: и „Всегда и нынѣ“: спѣваемъ: „Хрѣтосъ воскресѣ“: тоже само и вмѣсто „Вѣди има Господне“: — По замѣонной молитвѣ *благословеніе Артоа*. На „Премѣдрость“! Анкѣ: свѣтиса, свѣтиса: Потомъ іерей: Хрѣтосъ воскресѣ изъ мертвыхъ, смертію смертью поправъ. Анкѣ: И свѣщникъ во грѣхъ животъ даровавъ. Господи помяни ѓ, благослови. (Такъ черезъ всѣ свѣтлй тыждень). Отпѣсткѣ зъ крестомъ, — и потѣмъ свѣщенникъ подносачи крестъ, выголошѣе: „Хрѣтосъ воскресѣ!“ ѓ. — На *Вечерни* свѣщенникъ одѣтый во всѣ свѣщ. ризы свѣтлѣй, начинае: Благословенъ Богъ: Хрѣтосъ воскресѣ: ѓ, потѣмъ стихи: „Да воскреснетъ Богъ“: и проч.; по ектен. великѣй на „Господи воззв.“ стихиры зъ Трїоди на 6. Входъ зъ Евангеліемъ. Свѣтѣ тихій: прокименъ „Кто Богъ велий“: потѣмъ свѣщенникъ: О еже сподобитиса намъ: и Евангеліе (Іоанна зач. 65). Ектеніа „Рцѣмъ вси“: Сподоби Господи: Исполнимъ вечерніа: и проч. все зъ Трїоди. Отпѣсткѣ зъ Крестомъ „Хрѣтосъ воскресъ изъ мертвыхъ“: По Отпѣсткѣ свѣщенникъ подносачи Крестъ, выголошѣе три разы: Хрѣтосъ воскресѣ!

Брата царскй и повѣнчнй въ Иконостасѣ не запираютъ са вѣдъ Оутренкѣ свѣтлаго Воскресенія черезъ всѣ свѣтлй тыждень.

Оутренкѣ и Вечернкѣ іерей вѣдправлае одѣтый во всѣ свѣщенническй ризы свѣтлѣй такъ Литѣргію. Всѣ три Антифоны Пасцкѣ, и „Слицы во Хрѣста“: спѣваемъ черезъ всю свѣтлѣ седмнцю. — Замѣетъ „Царю небеснй“ на всѣхъ слѣдѣбахъ церковныхъ мовимъ „Хрѣтосъ воскресѣ“ ѓ, до отданія Пасхи. — Чинъ *погребенія* въ свѣтлй тыждень вѣдправлае са въ ризахъ свѣтлѣхъ.

въ *Середѣ* и *Патокъ* свѣтлой розрѣшене на мясо.

7 (20) ⊕ *Понедѣлокъ* свѣтлый. *Утренняя*: Свѣщенникъ, окладивши Олтарь и всю церковь, зачинае: *Слава свѣткѣ*: потѣмъ: Христосъ воскр. 3, и проч. какъ на вчерашней *Оутрени*. на Канонѣ ектеніа мала естъ лишь по 3. 6. и 9. пѣсни. — На *Литургіи* все естъ вчора; Апостоль Дѣаній зач. 2. Евангеліе Іоанна зач. 2. (читаетъ сѣ, какъ звывало, безъ перестанковъ). — По полудни початокъ *Вечернѣ* какъ оуказуе Трїодъ въ Недѣлю Пасхи въ вечеръ. На Господи воззв. стихиры положеніи на днесъ вечеръ въ Трїоди. Входъ зъ кадильницю безъ Евангеліа; по Прокименѣ ектеніа „Рцѣмъ вси:“ и проч. какъ писано въ Трїоди.

8 (21) ⊕ *Второкъ* свѣтлый. *Утренняя* пѣсла оуказуе Трїоди. — На *Литургіи* Апостоль Дѣан. зач. 4. Еванг. Лвкн зач. 113. — *Вечеря* какъ оуказано вчорашного дня.

12 (25) Свѣота свѣтла. По Антѣргинъ забирается Яртосъ зъ Тетрапода и запираются царскій и повѣдчій дверѣ Иконостаса.

13 (26) Недѣла Антипасхи (О мина або Провѣдна, 2. по Пасцѣ). На великой *Вечерни* свѣщенникъ: *Слава свѣткѣ*: Христосъ воскресе: 3, и сейчасъ „Прійдѣте поклонимся“: и ѡшломъ „Благослови дѣше моя:“ потѣмъ „Блаженъ мѣжъ:“ на „Господи воззвахъ:“ все въ Трїоди. Входъ. — Литіа. На влгосл. хлѣбѣвъ троп. „Запечатанъ гробъ:“ 3. За „Бѣди има Гдѣне:“ Христосъ воскресе: 3. „Благословлю Гдѣ:“ и начинае сѣ *Утренняя* возгласомъ: „Слава свѣткѣ“: Христосъ воскресе: 3, *Слава* во вышнихъ: шестоѡсалмїе — полмелей, и проч. какъ положено въ Трїоди Евангеліе Матѣ. зач. 116. Воскресеніе Христово: 3, ѡшломъ 50, и проч. какъ оуказано въ Трїоди. — На *Литургіи* — Апост. Дѣаній зач. 14. Евангеліе Іоанна зач. 65. — *Вмѣсто* „Достойно“: „Ангелъ вопїаше“: и „Свѣтиса:“ На „Со страхомъ Божїимъ“: „Спаси Боже“: и *вмѣсто*: Да исполнятся“: и „Бѣди има Господне“: спѣваемъ „Христосъ воскресе“: (до отданія праздн. воскресенія включно.) *Отпѣтъ* (зъ *Крестомъ*); по *Отпѣтѣ* роздае сѣ

Артосъ. — На *Вечерни* по „Благословенъ Богъ нашъ“: Христосъ воскресе: 3, Свѣтый Боже: и проч. какъ на звывающихъ *Вечернахъ*. На Господи воззвахъ: стихиры зъ Трїоди 3 и Свѣтомъ 3, *Слава*: И нынѣ: Трїоди. Входъ. Прокименъ великій Трїоди. Стиховнїи зъ Трїоди. — По „Нынѣ отпѣшаси“: тропарь Свѣтого, *Слава*: И нынѣ: Запечатанъ гробъ: и *Отпѣтъ* великій (безъ *Креста*).

20 (3. мал). Недѣла 3. по Пасцѣ, *Муроносицѣ*. Гласъ ѣ. — На *Утрени* Евангеліе воскр. г. — На 9. пѣсни „Ангелъ вопїаше“: (на *Оутрѣнахъ* недѣльныхъ „Честнѣйшїю“ не беремъ до отданія Пасхи). По Славословію троп. „Воскресъ изъ гроба:“ — На *Литургіи* Апост. Дѣаній зач. 16. Евангеліе Марка зач. 69. — Въ *вечерѣ* на Госп. воззв. стихиры Трїоди 3 и Свѣщенномъч. 3, *Слава*: И нынѣ: Трїоди. Стиховнїи какъ въ Трїоди. *Отпѣтъ* малый.

23 (6) *Середѣ*. ⊕ Св. великомъч. Георгіа (Юріа). Слѣжка Трїоди и Свѣтомъ съ *Всеночнымъ* какъ писано въ *Минѣ* або *Трефолою*. Ели пѣсла рѣшена Львѣвского *Совора* Слѣжка св. Георгію перенесена на настѣпнющѣ Недѣлю, то днесъ подобае взати слѣжекъ Свѣтомъ припадающомъ на тѣюже Недѣлю.

27 (10) Недѣла 4. по Пасцѣ, о разславленомъ. Гласъ г. — Слѣжка пѣсла оуказѣвъ Трїоди; если же на днесъ перенесено слѣжекъ св. Георгію, то водправлае сѣ все пѣсла оуказуе писаного въ *Трефолою* „Ище слѣчитса св. Георгіа къ Недѣлю разславленого“, а именно на *Всеночномъ* „Блаженъ мѣжъ“, на Госп. воззв. стихиры зъ Трїоди воскреснїи 3 и разславленого 3, потѣмъ Свѣтомъ 4, *Слава*: Трїоди, И нынѣ: догматъ гласа, и проч. — На *Утрени* Евангеліе воскр. д. — Воскресеніе Хр. 3, ѡшломъ 50 и стихира воскресна. Канонъ Пасхи съ Богород., такожь Свѣтомъ и Трїоди. Катавасіа Пасхи. — На *Литѣргинѣ* троп. воскр. Георгію и конд. Георгію, *Слава*: конд. празд. (Дѣше мою:) И нынѣ: Пасхи. Апостоль зач. 2. и 25. Евангеліе Іоанна зач. 14 и 52.

30 (13) *Середа* 4. недѣли по Пасцѣ. Преполовѣніе Пятдесятницы, и св. апост. Павла. Служба Преполовѣнія послѣ Трїоди, службѣ же св. Павла переносимѣ на иннѣй день. На Литургїи Задостойникъ Преполовѣнія „Чужде матеремъ дѣвство“.

М а й.

2 (15) *Пятница*. + Св. мѣч. князей Бориса и Глѣба. Въ храмѣ тѣхъ св. мѣчениковъ водправляеца служба послѣ того самого оуставъ, що св. Георгїю.

3 (16) *Субота*. Память знесеня панщины.

4 (17) *Недѣла* 5. по Пасцѣ, о Самарянинахъ. Гласъ д. — Служба послѣ Трїоди. — На *Утрени* Евангелїе воскр. 3. — На Литургїи тропарь воскр. и Преполовѣнія, Слава: конд. Самарян. И нынѣ: Преполов. Задостойникъ „Ангель копѣаше“.

7 (20) *Середа*. Отданїе Преполовѣнія. — На Литургїи Задостойникъ „Чужде матеремъ дѣвство“.

8 (21) *Четверъ*. + Св. Апост. и Евангелиста Іоанна Богослова. Служба съ Вечернимъ послѣ приписъ Собора Львовскаго переноситъ ся на найблизшѣ слѣдѣющѣ Недѣлю.

9 (22) *Пятница*. + Перенесенїе Мощей св. Николая. Служба якъ положено въ Трѣфолю. На Литургїи троп. празд. и Свѣт., Слава: конд. Свѣт. И нынѣ: празд. Апостолъ и Евангелїе дня и Свѣтого.

11 (24) *Недѣла* 6. по Пасцѣ, о Слѣпѣомъ. Гласъ е. — Если на днесь перенесено службѣ св. Іоанна Богослова, то водправляеца Вечерне. На Госп. воззв. стихиры воскр. 3, о Слѣпѣомъ съ литїиною 3, и Свѣтомъ на 4, Слава: Трїоди, И нынѣ: дегмать гласа. Проче якъ оуказано въ Трѣфолю „Аще случитъ ся св. Іоанна Богослова въ Недѣлю о Слѣпѣомъ“. — На *Утрени* Евангелїе воскр. й. — На *Литургии* тропарь воскр. и Свѣт., Слава: конд. Свѣт. И нынѣ: „Дѣшевными очима“. — Апостолъ Дѣян. зач. 38 и 68. Евангелїе Іоанна зач. 34 и 61.

14 (27) *Середа* 6. недѣлкѣ по Пасцѣ Отданїе празд. Пасхи. — На Литургїи тропарь „Совезначальное слово“: и (намѣр.), Слава: (конд. намѣр.) И нынѣ: „Аще и во гробѣ“: Свѣтый Боже. Апост. и Еванг. дня и (намѣр.) — Задостойникъ „Ангель копѣаше“. — Отпѣветъ „Христосъ воскресъ изъ мертвыхъ“: (съ Крестомъ).

15 (28) *Четверъ*. ⊕ Вознесенїе Господне. Вся служба послѣ Трїоди. — На *вѣликой Вечерни* „Блаженъ мѣжъ“: не спѣвае ся. — На *Утрени* Еванг. Марка зач. 71. — На *Литургии* антифоны праздника. Апостолъ Дѣян. зач. 1. Евангелїе Лѣки зач. 114. Задостойникъ праздника. — По полѣдни на *Вечерни* на Госп. воззв. стихиры Трїоди 3, и Свѣт. 3, Слава: И нынѣ: праздника. Вхѣдъ. Прокименъ великій: „Богъ нашъ“: Стиховнїи Трїоди. По Нынѣ отпѣцаеши: троп. Свѣт. Слава: И нынѣ: Вознесла еси: Отпѣветъ великій.

До Недѣлкѣ Госп. св. Дѣха „Царю невидимъ“: на службахъ церковныхъ не мовимъ, но по „Благословенъ Богъ нашъ“ заразъ „Свѣтый Боже“: — Въ попразднествѣ Вознесенїа, выгнавши Недѣлю, на Литургїи антифоны два першїи праздника, а 3. звычайный съ припѣвомъ дрѣгого антифона праздника.

18 (31) *Недѣла* 7. по Пасцѣ, св. Отцевъ первого Собора въ Никей, и попразднество Вознесенїа. Гласъ ж. — На *Утрени* все якъ оуказано въ Трїоди. Евангелїе воскр. й. — По Славослов. троп. воскр., по отпѣстѣ стихира евангелска. — На *Литургии* антифоны два першїи недѣлкнїи, а 3. звычайный съ припѣвомъ „Спаси насъ Сыне Божїи, вознесыйся“. Апостолъ Дѣянїи зач. 44. Евангелїе Іоанна зач. 56. Задостойникъ праздника. Причастїе „Хвалите“ и „Во память вѣчнїю“.

21 (3 червня) *Середа*. + Св. Равноапост. Константина и Елены. Служба положена на радѣ въ Трѣфолю.

22 (4) *Четверъ*. Сегодня веремъ службѣ св. Іоанна Предтечи зъ дня 25. послѣ оустава якъ св. Константинъ и Еленѣ.

23 (5) *Пятница* 7. недѣлкѣ по Пасцѣ. Отданїе праздника Вознесенїа. — На Литургїи. Прокименъ и Алїлуїа празд. (и нам.), Апост. и Еванг. дня (и намѣр.). Задостойникъ праздника. Прич. празд. (и намѣр.).

24 (6) Свѣота передъ Недѣлю Пятдесятницъ. Память всѣхъ водъ въ ка усопшихъ православныхъ Христіанъ. Вся служба послѣ Трїоди.

25 (7) ⊕ Недѣла св. Пятдесятницъ (Зеленѣ Свѣта). *Восночье*: По „Слава свѣткѣ“: Царю небесный: (спѣваемо клѣвчи), по Фальмъ и ектейн спѣваемо „Блаженъ мѣжъ“: — На *Утрени* Евангел. воскр. 50. — „Воскресеніе Христово“: не мовимъ, но сейчасъ Фаломъ 50. — *Передъ Литургією* „Царю небесный“ зъ спѣвомъ при колѣнопреклоненію. Антифоны празд., вмѣсто Трисвѣтого „Слицы“: Апост. Дѣян. зач. 3. Еванг. Іоанна зач. 27. Задостойникъ праздника. — По Литургіи зарѣзъ начинае са *Вечерня*. По Благословенъ Богъ нашъ: преклонивши колѣна, спѣваемо: Царю небесный: потѣмъ Трисвѣтое и проче послѣ оуказовъ Трїоди. — По Нынѣ отпѣшаеши троп. Троицы, Слава: И нынѣ: Благословенъ еси: — Отпѣсть великій съ особною отпѣстительною молитвою.

26 (8) ⊕ Понедѣлокъ св. Духа, пресв. Троицк. Вся служба праздника послѣ оуказанъ Трїоди. (На *Утрени* Евангеліа нема, въ храмѣ же пресв. Троицкъ повторася зъ вчерашного дня: Величаніе, Степенна, Прокименъ, Евангеліе и проч.). На *Литургіи* антифоны якъ вчера, по входѣ тропарь: Благословенъ еси: потѣмъ Троицы, Слава: конд. Троицы, И нынѣ: Егда снишеть: Трисвѣтое Апостолъ и Евангеліе два и Троицк. Задостойникъ праздника.

Еъ Попрасненствѣ на Литургіи антифоны першй два праздника, а 3. звычайный съ прикѣвомъ „Спаси насъ Оутѣшителю“

Еъ Середѣ и Пятницю сего тыждна розрѣшене на масо.

31 (13) Свѣота. Отданіе праздника Пятдесятницъ.

Червень.

1 (14) Недѣла 1. по Сошествію св. Духа, всѣхъ Свѣтыхъ. Гласъ ѿ. — На *Утрени* Евангеліе воскр. ѿ. — Воскресеніе Христово: 1, и проч. На канонѣ катавасіа „Отверзъ оуста моа“: — На Хвали-

тѣхъ стѣхирь Трїоди, Слава: стих. евангелска перша, И нынѣ: Превлагословенна еси: — На 1. Часѣ тропарь воскр. Слава: Свѣтымъ, И нынѣ: Что та наречемъ: По Отче нашъ: конд. Свѣтымъ. — На *Литургіи* троп. воскр. и Свѣтымъ, Слава: И нынѣ: конд. Свѣтымъ. Апостолъ къ Евр. зач. 330. Евангеліе Матѣ. зач. 38. — Еъ *вечерѣ* на Госп. возз. стихирь Октоиха 3 и Свѣтомъ 3, Слава: И нынѣ: богородич. — Стиховнй Октоиха. По Нынѣ отпѣшаеши: троп. Свѣтомъ, Слава: И нынѣ: богород. отпѣтит. послѣ гласа троп. Свѣт.

Зъ завтѣршнымъ днемъ зачинае са ПОСТЪ до св. Ап. Петра и Павла.

5 (18) Четверъ. Свѣткѣшюи Свѣхаристіи. Служба Свѣхаристіи переноситъ са оу насъ на слѣдующъ Недѣлю.

8 (21) Недѣла 2. по Сош. св. Духа. Гласъ ѿ. — *Восночье* и Оутрѣна тѣлько пресв. Свѣхаристіи (положенъ въ Трїоди на Четверъ). На *Литургіи* антифоны праздника. Апостолъ къ Кор. зач. 149. Евангеліе Іоанна зач. 23. — По замкннѣи молитвѣ бвѣе торжественный *обходъ* зъ св. Дарами. Свѣщеннкъ, поставивши Дароносцю на Престолкъ, клѣкае и кадитъ пресв. Свѣхаристію, потѣмъ вѣтавши и поклонивши са глѣвоко, бере Дароносцю и овернѣвши са до людѣй, зачинае тропарь „Хлѣкъ прѣвестественный“: и выходитъ зъ церкви. Пришовши къ першомъ пригнотованомъ престолю, свѣщеннкъ благословитъ люди св. Тайнами, ставлае Дароносцю на престолкъ, и клѣкнѣвши окажде св. Тайны покланяючися, потѣмъ вѣтавши возглашае: О еже сподобитса намъ слышаніа: и проч. и вѣдетѣнѣвши мало къ сторонѣ, читаетъ овернѣи до людѣй Евангеліе отъ Матѣа, потѣмъ приклѣкнѣвши зновъ кадитъ св. Тайны, а вѣтавши бере Дароносцю и при спѣкѣ „Хлѣкъ прѣвестественный“: идемъ къ дрѣгомъ престолю, де повторася все якъ вѣло при першомъ престолю, тѣлько Евангеліе читася отъ Марка. Такий же чинъ совершася и при 3. и 4. престолю, тѣлько цю при 3. престолю читася Еванг. отъ Лѣки, а при 4. отъ Іоанна. — *Сего дня въ вечерѣ* на Госп. воззк. стих. праздника 3 и Свѣтомъ 3, Слава: И нынѣ: праздника Входъ и Прокименъ великій (положенъ на Четверъ). — Стиховнй праздника. По Нынѣ отпѣшаеши: тропарь Свѣт. Слава: И нынѣ: праздник. Отпѣсть великій.

12 (25) Четверъ. Отданіе празд. пресв. Свѣхаристіи. + Пренод. Оѣ фрѣа. Служба праздника якъ оуказано

въ Трїоди. Служба преп. Онѣдрїю ѡдправляемъ два вчорашного, або въ иной день; къ храмѣ же его лучшимъ ю зъ службою праздника: На Всенощномъ на Госп. воззв. стихиры празд. 6 и Свѣтомъ 4, Слава: Свѣт. И нынѣ: празд. — Литїа Свѣт. тѣмко на И нынѣ: празд. — Стиховнй празд. Слава: Свѣт. И нынѣ: празд. По Отче нашъ: троп. Свѣт. 2, и празд. 1. — На Оутрени троп. празд. 2, Слава: Свѣт. И нынѣ: празд. — Сѣдланй празд. Полгелей и Величанїе и сѣдланй и проч. до Канона Свѣт. — Канонъ празд. и Свѣт. Катавасїа „Отверзѣ“ На 9. п. припѣвъ и іромѣя. Свѣтланѣй празд. Слава: Свѣт. И нынѣ: празд. — На „Хвалите“ стих. празд. 3 и Свѣт. 3, Слава: Свѣт. И нынѣ: празд. — На Литѣргїи антифоны 1. и 2. празд. а 3 звычайныйнй зъ припѣвомъ празд. — Троп. празд. и Свѣт. Слава: конд. Свѣт. И нынѣ: празд., Апост. и Сванг. два и Свѣт. Задостойникъ праздника.

13 (26) Пятница. Служба состраданїю пресв. Богородици. (Ризы фїолет.).

15 (28) Недѣла 3. по Сѡшеств. св. Духа. Гласъ ѿ. — На *Утрени* Свангел. воскр. ѿ. — На канонѣ катавасїа „Отверзѣ оуста моя:“ — На *Литургии* Апостолъ зач. 88. Свангелїе Матѣ. зач. 18. — Въ *вечеръ* на Госп. возз. стихиры Октоуха на 3 и Свѣтого 3, Слава: И нынѣ: богородиченъ.

22 (5 липна) Недѣла 4. по Сѡш. Гласъ ѿ. — На *Утрени* Свангелїе воскр. д. — На *Литургии* Апост. къ Рим. зач. 93. Сванг. Матѣ. зач. 25.

24 (7) Второкъ. ⊕ Рождество св. Іоанна Крестителя. *Всенощне* и проча служба якъ положено въ Мини або Трифолю. — На *Утрени* Свангел. Лѣки зач. 3. — На *Литургии* троп. Свѣт. Слава: конд. Свѣт. И нынѣ: Дѣва днесь предстоитъ: або „Застѣпнице“, а въ храмѣ Богородичномъ конд. храма. Апостолъ зач. 112. Свангел. Лѣки зач. 1. (съ перестѣпками). — Въ *вечеръ* на Госп. возз. стихиры Крестителю (зъ вел. Вечернѣ) 3 и Мѣч. 3, Слава: И нынѣ: Крест. (зъ мал. Веч.). — Стиховнй Октоуха, Слава: И нынѣ: Крест. — По Отче нашъ. троп. Крестит. Слава: Мѣч. И нынѣ: богородич. отпѣстит.

29 (12) Недѣла 5. по Сѡш. ⊕ Св. Апост. Петра и Павла. Гласъ д. *Всенощне*. „Влаженъ мѣжъ:“ на Госп. воззв. стих. Октоуха 4 и Свѣтымъ 6, Слава: Свѣт. И нынѣ: догматъ гласа. — На Литїи стихиры одна храма, потомъ стихиры Свѣт. Слава: Свѣт. И нынѣ: богородич. зъ стиховн. воскр. послѣ гласа Наславника. Стиховнй Октоуха, Слава: Свѣт. И нынѣ: богородич. воскр. послѣ гласа Наславника. На благословенїи хлѣбовъ „Богородиче Дѣво“ 2, и троп. Свѣт. 1. — На *Утрени* по „Богъ Господь:“ троп. воскр. 2, Слава: Свѣт. И нынѣ: богородич. воскр. послѣ гласа Наславника. — По кад. сѣдланй Октоуха, Полгелей и Величанїе Свѣтымъ. потѣмъ (безъ „Слава: И нынѣ:“) Ангелскїй сокоръ: Упакон гласа, оба сѣдланй Свѣт., Слава: полгелейннй сѣдланѣ, И нынѣ: богородич. его. Степенна и Прокименъ гласа. Свангелїе воскр. ѿ. и проче воскресне. (Въ храмѣ св. Апостоловъ Степенна, Проким. Сванг. и стихиры храма). Канонъ воскр. на 4, Богород. на 2, и Свѣтыхъ на 8. Катавасїа „Отверзѣ“. По 3 п. кондакъ и ікосъ и сѣдла. Свѣт.; по 6. п. кондакъ и ікосъ воскр. Свѣтланѣй воскр. Слава: Свѣт. И нынѣ: богородиченъ Свѣтланѣ воскресоного. На „Хвалите“ стихиры Окт. 4 и Свѣт. зъ наславною 4 зъ двома припѣвами писанными на Стиховнѣ вечернѣй, Слава: стихиры евангелска, И нынѣ: Превлагословенна еси: По Славословію троп. воскр. — На *Литургии* троп. воскр. и Свѣт. и конд. воскр. Слава: конд. Свѣт. И нынѣ: Богородицы, Прокименъ гласа и Свѣтыхъ. Апостолъ зач. 103 и 193. Свангелїе Матѣ. зач. 28. и Матѣ. зач. 67. — Причастнѣ „Хвалите“ и „Во всю землю:“ — Въ *вечеръ* на Госп. воззв. стихиры три изъ вчорашной Вечернѣ и 3 Апостоламъ радѣ, Слава: „Всечестный Апостоловъ“ (Наславникъ зъ „Хвалитехъ“), И нынѣ: „Богородице ты еси лоза:“ — Стиховнй Апостоловъ. — По Трискатомъ тропарѣ „Апостоловъ первопрестоланицы:“ Слава: „Апостолы свѣтїи, молитѣ:“ И нынѣ: богородиченъ.

Л и п е н ь.

2 (15) Среда. + Положеніе Ризы пресв. Богородицѣ въ Блаженнѣ.

5 (18) Свѣта. + Св. Апостоловъ славянскихъ Кирилла и Меѳодіа. — Служба препод. Яданасію переносимъ на завтра.

6 (19) Недѣла 6. по Сош. + Препод. Яданасіа. Гласъ ѿ. — На велик. Вечери на Госп. воззв. стихиры Октоиха 4 и Свят. на 6. Слава: Свят. И нынѣ: догматъ гласа. — Чтеніа. — Стиховнй Октоиха, Слава: Свят. И нынѣ: богородич. пѣсла гласа Наславника. — На *Утрени* по Богъ Госп.: троп. воскр. 2, Слава: троп. Свят. И нынѣ: богородич. воскр. — Сѣдалнй воскр., Полувелій и Величаніе Свят. „Ангелскій советъ“: сѣдалнй Сватога, а проче все до Канона воскресне. Евангеліе воскр. 5. — Канонъ Октоиха и Свят., Катавасіа „Отверзѣ“. По 3. п. конд. ѿкосъ и сѣдаленъ Сватога; по 6. п. конд. и ѿкосъ воскр. — Свѣтиленъ воскр. Слава: Свят. И нынѣ: богородич. воскр. — На Хвалитѣхъ стих. Октоиха 4, и Свят. 4 съ припѣвами его, Слава: стихира евангелска, И нынѣ: Превлагословена: — На *Литургии* троп. воскр. и Свят. и конд. воскр. Слава: Свят. И нынѣ: Богородицѣ, Апостолъ зач. 110 и 213. Евангеліе Матѳ. зач. 29 и Лвкн зач. 24. Причастіе „Хвалитѣ“ и „Во память вѣчнѣю“.

13 (26) Недѣла 7. Сош. св. Дѣхъ. Память св. Отцѣвъ шести першихъ Соборовъ. Гласъ ѿ. — На *Утрени* тропарь воскр. 2, Слава: Отцѣвъ, И нынѣ: богородич. „Иже насъ ради“: проче все такъ звичайно въ Недѣлю. Евангеліе воскр. 3. Канонъ Окт. и Отцамъ. Катавасіа „Отверзѣ“. По 3. пѣсни конд. и ѿкосъ воскр. и сѣдал. Отцѣвъ. По 6. пѣсни конд. и ѿкосъ Отцѣвъ. По 9. п. Свѣтиленъ воскр., Слава: Отцѣвъ, И нынѣ: богородиченъ. — На хвалитѣхъ стихиры воскреснй 4 и Отцѣвъ 4, Слава: Отцѣвъ, И нынѣ: Превлагословенна еси: По Славословію тропарь воскр. — По Отпетѣхъ стихира евангелска. — На *Литургии* тропарь воскр. и Отцамъ и кондакъ воскр. Слава: конд. Отцамъ, И нынѣ: Бо-

город. Прокименъ воскресенъ и Отцамъ, Апостолъ Недѣлкѣ и Отцѣвъ (Ап. зач. 116 и 334. Евангеліе Матѳ. зач. 33. и Иоанна зач. 56). — Причастіе: „Хвалитѣ“: и „Радуйтеся праведнй“.

15 (28) Второкъ. + Св. рѣвноапостольного князя Владиміра.

20 (2 серп.) Недѣла 8. по Сош. + Св. пророка Иліи. Гласъ ѿ. Служба воскр. и св. Иліи съ *Всеночнѣмъ* лѣчитъ са такъ оуказано выше въ Нед. 5. по Сош. — На *Утрени* Евангеліе воскр. ѿ. — На *Литургии* Апостолъ къ Кор. зач. 124 и 57. Евангеліе Матѳ. зач. 58 и Лвкн зач. 14. — Въ *вечерѣ* на Госп. воззв. стихиры Преподобнымъ 3 и прор. Іезекілю 3, Слава: И нынѣ: богород. пѣсла гласа стихиры пророка. — По Нынѣ отпѣшн: троп. Препод. Слава: прор. И нынѣ: богород. отпѣст. пѣсла гласа троп. пророка.

24 (6) Четверъ. + Св. мѳч. Бориса и Глѣба.

25 (7) Пятница. + Оуспеніе св. Анны, матере пресв. Богородицы.

27 (9) Недѣла 9. по Сош. + Св. великомѳч. Пантелеймона. Гласъ ѿ. — Служба воскресна и св. Пантелеймонѣ лѣчитса такъ оуказано выше въ Нед. 6. — На *Утрени* Евангеліе воскр. ѿ. — На *Литургии* тропарь воскр. и Свят. и конд. воскр. Слава: Свят. И нынѣ: Богород. — Апостолъ зач. 128 и 292. Евангеліе Матѳ. зач. 59 и Иоанна зач. 52. Причастіе „Хвалитѣ“ и „Во память“.

С е р п е н ь.

1 (14) Пятница. + Происхожденіе ч. древъ животвор. Креста, память св. мѳч. Макавеевъ и память крещенія Рѣси. — Днесь зачинае са пѣстѣ до праздника Оуспенія пресв. Богород. — На *Утрени* на Славословію священникъ одѣтый во всѣ свѣщ. ризы (фѳолет.) выноситъ зъ Олтара Крестъ къ поклоненію такимъ самымъ чиномъ, такъ оуказано выше въ Недѣлю крестопоклоннѣ; потѳмъ совершае са *освл-*

цене воды, а водтакъ поклонене ч. Крестъ при спѣвкѣ: Крестъ твоюемъ поклоняемса и стиخيرъ: „Прійдите въкрнїи“; и проч., потѣмъ екстїа „Помявїи насъ Боже“; и проче Оутренкѣ. — Де звычайъ есть водосвятїе въдправляти по Литурґїи, тамъ на Оутрени по положеню ч. Креста вѣрае сейчасъ поклонене емѣ и екстїи: Помнѣи насъ Боже: и „Исполнимъ оутреннїа“: — На Литурґїи тропарь Креста и Мѣч. Слава: конд. Мѣч. И нынѣ: Креста. Трисвѣтоє, Прокименъ и Яллилїа Креста и Мѣченикѣвѣ. Апостолъ и Евангелїе Креста, и Мѣченикѣвѣ. (Декѣда есть звычайъ по заамвоннѣи молитвѣ благословити зѣла). — Сего дня по Вечери свѣщеникъ вноситъ Крестъ въ св. Олтарь при спѣвкѣ „Спаси Господи“: и „Вознесїиса на Крестъ“.

3 (16) Недѣла 10. по Гош. Гласъ ѿ. — На Утрени Еванг. воскр. 7. На Канонѣ Катавасїа „Крестъ начертавъ“: — На Литурґїи Апост. зач. 131. Евангелїе Матѣ. зач. 72.

5 (18) Второкъ. Предпразд. Преображенїа. — Оуродины Сго Величества Цѣсаря Франца Іосифа.

6 (19) Среда. ⊕ Преображенїе Господне. *Всеноче* и проча слѣжба пѣсла Минен або Трефолом. На Утрени Евангелїе Лѣки зач. 45. — На Литурґїи антифоны праздника, входное, тропарь празд. Слава: И нынѣ: конд. праздника. Апост. зач. 65. Евангелїе Матѣ. зач. 70. Задостойникъ и Причастенъ праздника. По заамвоннѣи молитвѣ *благословене овоцѣвѣ*. — По полдни на Вечери на Госп. возв. стихиры праздника 3 и Свѣтого 3, Слава: И нынѣ: праздника. Вхѣдъ. Прокименъ великій: „Богъ нашъ на небеси“: — Стиховнїи праздника. По „Нынѣ отвѣраеши“: тропарь Свѣт. Слава: И нынѣ: праздника. Отпѣстъ великій.

Въ попразднесткѣ Преображенїа на Литурґїи, вынавшн Недѣлю, берѣтса антифоны першїи два праздника, а третїи „Прїидите возрадѣемса“: съ припѣвомъ второго антифона праздника. Троп. празд. (и намѣр.), Слава: (конд. намѣр.) И нынѣ: конд. празд. Прокименъ празд. (и намѣр.), Апостолъ и Евангелїе дня (и намѣр.) Задостойникъ праздника. Причаст. празд. (и намѣр.)

10 (23) Недѣла 11. по Гош. св. Дѣха, и попразд. Преображенїа. Гласъ вѣ. — На Утрени по

Богъ Господъ: тропарь воскр. 2, Слава: И нынѣ: праздникъ, проче воскресно. — Евангелїе воскресне дї. — Канонъ Октоуха, и праздника и Свѣт. Катавасїа „Лици Іеранїельстїи“: — По 3. пѣсни конд. и ѿкосъ и сѣд. праздника и сѣд. Свѣт. — По 6. пѣсни кондакъ и ѿкосъ Октоуха; по 9. пѣсни Свѣтиленъ воскреснѣ, Слава: И нынѣ: праздника. На хвалитехъ стихиры Октоуха 4 и праздн. зѣ нынѣшн. стиховн. оутрен. зѣ наславнѣю 4, Слава: стихира евангелска, И нынѣ: Превлагословенна: — По Славословію тропарь воскреснѣ. — На Литурґїи тропарь воскреснѣ и Преображенїа, Слава: конд. воскр. И нынѣ: конд. Преображ. Прокименъ и Яллилїа гласа и праздника. Апостолъ зач. 141. Еванг. Матѣ. зач. 77. Задостойникъ праздника. Причастенъ Недѣлкѣ и праздника.

13 (26) Среда. Отданїе праздника Преображенїа Господ.

15 (28) Пятница. ⊕ Оуспенїе пресв. Богородици. *Всеноче* и проча слѣжба такъ положено въ Трефолою. — На Утрени Евангелїе Лѣки зач. 4. — На Литурґїи Апостолъ къ Фїліппїс. зач. 240, Евангелїе Лѣки зач. 54 (зѣ перестѣпкою). Задостойникъ и Причастенъ праздника. По заамвоннѣи молитвѣ *Благословенїе зѣла*. — Въ вечерѣ на Господи возвѣ. стихиры празд. 3 и Образа 3, Слава: Образа И нынѣ: догматъ вѣ. гласа; (Въ храмѣ Оуспенїа Вхѣдъ) проче такъ оуказано въ Трефолою.

17 (30) Недѣла 12. по Гош. и попразднество. Оуспенїа. Гласъ вѣ. — На Утрени по Б. Г. троп. воскр. 2, Слава: Свѣт. И нынѣ: празд., проче воскресно. Евангелїе воскр. ѿ. — Канонъ Октоуха, празд. и Свѣт. Катавасїа праздника „Преѣкрашена“: По 7. п. конд. и ѿк. празд. и сѣдал. Свѣт. и празд.; по 6. п. конд. и ѿкосъ Октоуха; на 9. п. „Честнїи шїю“: — Свѣтиленъ воскр. и праздника. На Хвалитехъ стихиры Октоуха 4 и празд. 4 (стиховнїи оутр. нынѣшного дня) Слава: стих. евангелска, И нынѣ: Превлагословенна: — На Литурґїи троп. воскр. и праздника, Слава: конд. воскр. И нынѣ: праздника. Проким. гласа и празд.

Апостолъ зач. 158. Евангеліе Матѣ. зач. 79. — Задостойникъ праздника. Причастіе "Хвалите": и празд.

23 (5 верес.) Свѣта. Отданіе празд. Оуспенія.

24 (6) Недѣла 13. по Сош. Гласъ д. — (Глади сказане низше шо до службы Оуспеніа). — На Утрени Евангел. воскр. в. — Катавасія „Крестъ начертавъ“. — На Литургии Апост. зач. 166. Еванг. Матѣ. зач. 87.

27 (9) Серѣда. Помин. Богослужіе за вл. п. Цкаревс Сансакетс.

29 (11) Пятница. † Оуспеніе Главы св. Іоанна Крестителя. Пѣсть. Служба Оуспенію съ Всеночнымъ пѣсламъ рѣшена Львовского Синода переносится на Недѣлю. Зѣ взгляда, шо въ Недѣлю слѣдуючъ припадае поуглейне Свато положеніе Пояса пресв. Богородицѣ, выгѣднѣйше взати службу Оуспеніа въ Недѣлю попередню и зачтити зъ воскресеню пѣсла оуказанъ поданыхъ выше на Недѣлю 5. по Сош.

31 (13) Недѣла 14. по Сош. † Положеніе ч. пояса пресв. Богород. Гласъ е. — На велик. Вечерни на Госп. воззв. стихиры Октоиха 4 и празд. 6, Слава: празд. И нынѣ: догматъ гласа. (Въ Трефолю львовскѣмъ нема особнои служы ч. Пояса, прото вере са служба зъ дна 2. липна, зъ переаукною слова „Риза“ на „Поясъ“). — На Утрени по Б. Г. троп. воскр. Слава: на „Поясъ“. — На канонѣ Катавасія „Крестъ начертавъ“: — На Литургии тропарь воскр. и празд. Слава: конд. воскр. И нынѣ: празд., Апост. зач. 170 и 320. Евангеліе Матѣ. зач. 89 и Лѣки зач. 54. — Въ вечеръ „Блаженъ мѣжъ“ а проче такъ оуказве Трефолой.

Вересень.

1 (14) Понедѣлокъ. † Начало індікта т. е. нового рока (7412 вѣдѣ сотворена мѣра) и преп. Симеона.

7 (20) Недѣла 15 по Сош. и Нед. передъ Воздвиженіемъ и предпразд. Рожд. Богород. — Гласъ з. —

Служба пѣсла оуказв въ Трефолю „Яще слѣчитса предпразд. Рождества пресв. Богород. въ Недѣлю“. — На Утрени Евангеліе воскр. д. — На Литургии троп. воскр. и предпразд., Слава: конд. воскр. И нынѣ: предпразденства. Апостолъ и Еванг. напередъ Недѣли передъ Воздвиженіемъ, потѣмъ радвой. — По полдню Вечерня мала. а велика завтра рано.

8 (21) Понедѣлокъ. † Рождество пресв. Богородици. Всеночье и проча служба такъ положено въ Миней або Трефолю. На Утрени Еванг. Лѣки зач. 4 (зъ перестѣпкою). — На Литургии Апост. къ Філіпс. зач. 240. Евангеліе Лѣки зач. 54 (зъ перестѣпкою) Задостойникъ праздника. — Въ вечеръ на Госп. воззв. стихиры Преподобнымъ 3 и Мѣчен. 3, Слава: И нынѣ: праздника. — Стиховнй праздника. По Трискатѣмъ троп. Препод. Слава: мѣч. И нынѣ: празд.

12 (25) Пятница. Отданіе праздника Рождества Богород.

13 (26) Свѣта передъ Воздвиж. и предпразд. Воздвиж. — На Литургии Апост. и Еванг. Обновленія потѣмъ Свѣты передъ Воздвиж.

14 (27) Недѣла 16. по Сош. † Воздвиженіе чест. Креста. Пѣсть. (Гласъ з.) — Всеночье и проча служба лишь самому празднику. На великѣй Вечерни „Блаженъ мѣжъ“ (за-дла Недѣлкѣ), проче все такъ въ Трефолю. (Ризы фѣлет. а взглядно ваграні). — На Утрени по Евангелію „Воскресеніе Хрістова видѣвшіе:“ пѣломъ 50. Слава: Молитвами св. Апостолъ: И нынѣ: Молитвами Богородицы: стихира праздника и проч.

Коли значѣтъ спѣвати стихиры на „Хвалитехъ“, священникъ одѣвае са во все свѣщ. ризы, и отворивши на Славословіи царскій врата, окажде докола Престола, на котрѣмъ лежить приготованный крестъ, оукрашенный камякми и ишимъ зѣлемъ; выголосивши же „Слава тебѣ показавшемъ намъ свѣтъ“, вере зъ пѣдложнымъ днесомъ Крестъ, пѣдноситъ его къ своѣй гололѣ, творить оухѣдъ вокрѣгъ Олтара и выводитъ стѣверными дверми; напередъ же идѣтъ свѣченосцѣ. Прійшовши передъ царскій врата, выжидаетъ вѣдспѣванна Славословіа и „Свѣтлый Боже“, почѣмъ возглашав: Премѣдрость, прости! Пѣвцѣ же спѣвають: Спаси Господи: 3, а священникъ

підчасъ того приходять съ Крестомъ до приготованого посередѣ церкви стола (тетрапода), кладе на нѣмъ Крестъ и окаждже его зъ чотырохъ сторбѣхъ. Потѣмъ поклониши сѣ до землѣ, бере крестъ въ рѣки, стае передъ столомъ обернений лицемъ къ востокѣ (къ Престолѣ) и выголоше першѣ часть ектени: „Помниѣи насъ Боже“; Пѣвцѣ: Господи помниѣи, 3. Потѣмъ священникъ благословить люди Крестомъ, не окрѣтаючися, и держачи Крестъ сухилеса помалѣ ажъ на однѣ пѣдѣ вѣдѣ землѣ, а потѣмъ помалѣ пѣдносятъ сѣ; пѣвцѣ же пѣдчасъ того спѣвають: „Господи помниѣи“ 100 разъ, постепенно тихше, въ мѣрѣ того, якъ священникъ сухиле сѣ низше, потѣмъ голоснѣйше, въ мѣрѣ того, якъ священникъ пѣдносятъ сѣ, вѣдчи же „Господи помниѣи“ 3 разы, а священникъ, ставши просто, зновѣ благословить люди. Потѣмъ иде на полѣднѣ сторбѣ стола (на право) и звернѣвшисѣ лицемъ до пѣвночи, выголоше: „Ще молиме о святѣйшемъ“ и т. д. якъ писано въ Трѣфолю Львѣвскѣмъ, и дѣсеа все такъ якъ при першѣмъ поклоненю. При поклоненю третѣмъ священникъ обернений лицемъ до заходѣ (до дверей входовыхъ), при четвѣртѣмъ до полѣдня, при пятѣмъ зновѣ до входу. Потѣмъ кладе Крестъ на стѣлѣ, а пѣвцѣ спѣвають: Слава: И нынѣ: Вознесийсѣ на крестъ волю: и „Крестъ твоємѣ покланяемсѣ, Владыко“: 3, при чѣмъ священникъ и люди творять поклони великѣ; потомъ священникъ цѣлае Крестъ, а за нимъ люди, пѣвцѣ же спѣвають стихиры: „Прійдѣте вѣкрѣи“: По тыхъ стихирахъ ектениа: „Исполнимъ оутрѣннѣ моантвѣ“: и Отпѣствѣ. — На *Литургии* антифоны праздника. Входное, тропарь: Спаси Господи: Слава: И нынѣ: Вознесийсѣ на Крестъ: — Вмѣсто Трисвѣтого, „Крестъ твоємѣ“: Апост. къ Кор. зач. 125, Еванг. Іоанна зач. 60. (зѣ перестѣпками). — Задостойникъ праздника. — *Въ вечерѣ* на Господи воззвахъ: стих. празд. 3 и Свят. 3. Слава: И нынѣ: праздника. Входъ, прокименъ великѣй „Богъ нашъ“: — Рцѣмъ вси: и проч. — Стиховнѣй празд. По „Нынѣ отпѣщасѣи“: тропарь Свѣтого. Слава: И нынѣ: праздника. Отпѣствѣ великѣй.

Що до антифонѣхъ и проч. на Литургии въ поспраденствѣхъ Воздвиженія глады сказане выше къ дню 6. септѣмѣ.

16 (29) Память священномѣч. Іосафата оходить сѣ 12 (25) апост.

20 (3 жовт.) Свѣбота по Воздвиж. ч. Креста.

21 (4) Недѣла 17. по Сош. и Отданіе Воздвиженія. Именины Его Величества Цѣсара. Гласъ ѣ. — На вел. Беч. на Госп. возз. стих. Октоуха 4 и празд. 6, Слава: празд. И нынѣ: догм. гласа. —

Стиховнѣй Окт. Слава: И нынѣ: празд. — На *Утрени* по Богъ Господѣ тропарь воскр. 2, Слава: И нынѣ: праздника, проче все до Канона якъ въ звыкѣхъ Недѣлю. Евангеліе воскр. 5. — Канонъ воскреснѣхъ, Богородицы и празд., Катавасіа празд. — По 3. п. конд. ікосѣ и сѣдѣаленъ празд.; по 6. п. конд. и ікосѣ воскр.; на 9. п. „Честнѣйшю“ Свѣтиленъ воскр. и празд. — На „Хвалите“ стихиры Окт. 4 и празд. съ Наславникомъ 4, Слава: стихира еванг. И нынѣ: Превлагословенна еси: По Славословію троп. воскр. — На *Литургии* прилѣчѣемъ моленіа о благоденствѣ Цѣсара. Антифоны два першѣ недѣлкнѣй, а 3. звычайнѣй зѣ припѣвомъ дрѣсого антифона праздника. Тропарь воскр. празд. и прошенія Слава: конд. прош. И нынѣ: празд. Прокименъ празд. и прошенія. Апостоль и Евангеліе Недѣлкѣ по Воздвиж. (и Нед. рад.) потѣмъ прошенія. Задостойникъ празд., Причастенъ празд. и прошенія. По Отпѣствѣ Многочтѣство Цѣсарю, потѣмъ священникъ вноситъ царскими дверми Крестъ въ св. Олтарь, ликъ же спѣвае: Спаси Господи: и „Вознесийсѣ на крестъ“.

26 (9) Патница. † Преставленіе св. апост. Іоанна Богослова. Пѣсла рѣш. Льв. Собора сѣлѣжа переносить сѣ на сѣдѣвючѣ Недѣлю.

28 (11) Недѣла 18. по Сош. Гласъ ѣ. — Сего дня одправлае сѣ такожь сѣлѣжа св. Іоанна Богословѣ съ Кееночнымъ, подѣвно якъ выше въ Нед. 5. — На *Утрени* Евангел. воскр. 5. — Катавасіа „Отверзѣ“: — На *Литургии*. Апост. Кор. зач. 188 и 73. Евангеліе Лѣки зач. 17. и Іоанна зач. 61.

Ж О В Т Е Н Ь.

1 (14) Сѣреда. † Покровъ пресв. Богородици. Сѣлѣжа Покрова переносить сѣ на Недѣлю; въ храмѣ же Покрова одправлае сѣ днесъ всѣ сѣлѣжа тѣлько Покрова, якъ въ кождѣй великѣй праздникѣ Богородичнѣй; сѣлѣжѣ же св. Іананіи и Романѣ переноситѣ на иншѣй день.

5 (18) Недѣла 19. по Сош. Гласъ ѿ. — Если на днесь перенесено службѣ Покрова, то лѣчимъ ю съ воскресною, какъ Рождества Богород. коли попаде въ Недѣлю — На *Литургии* Апост. зач. 194 (и 320) Еванг. Лѣки зач. 26 (и зач. 54). — Въ *вечеръ* „Блаженъ мѣжъ“: на Госп. воззв. стихиры Апостолъ Фомѣ на 6, Слава: емѣже: И нынѣ: догматъ по гласѣ Наславника. Входъ. — Стиховнй Апост. на „И нынѣ“: богородич. зъ воскресныхъ.

12 (25) Недѣла 20. по Сош. и память св. Отцѣвъ, вѣвшихъ въ Никен на семдмъ вселенскдмъ Соборѣ. Гласъ ѿ. — Послѣдованіе службы оуказано въ Трефолоу въ 11. день Октобрѣа. — На *Утрени* Полудей недѣльный. Еванг. воскр. ѿ. — На *Литургии* тропарь воскр. и Отцѣвъ, и конд. воскр. Слава: кондакъ Отцѣвъ, И нынѣ: Богородицѣ. Апостолъ и Еванг. Недѣлкѣ, а потѣмъ Отцѣмъ. (Лѣки зач. 30 и Юанна зач. 56). Причастіе: Хвалите: и „Радѣйтеся праведнѣи“.

14 (27) Второкъ. + Преподоб. матере нашеи Параскевіи.

18 (31) Свѣота. + Св. Апост. и Еванг. Лѣки.

19 (1. падол.) Недѣла 21. по Сош. Гласъ ѿ. — На *Утрени* Полудей недѣльный. Св. воскр. ѿ. — На *Литургии* Апостолъ къ Гал. зач. 203. Евангеліе Лѣки зач. 35.

26 (8) Недѣла 22. по Сош. ⊕ Св. великомѣченика Димитріа. Гласъ ѿ. — *Всеноче* и проча служба какъ оуказѣ Трефолоу „Ище слычится великомѣч. Димитріа въ Недѣлю“. — На *Утрени* Евангеліе воскр. ѿ. (Где храмъ, Еванг. храма). — На *Литургии* пѣсла Слѣженника Львовского, не приписючого Трасенію ничего: тропарь воскр. и Свѣт. и конд. воскр. Слава: Свѣт. И нынѣ: Богород.; Апостолъ зач. 215 и 292. Евангеліе Лѣки зач. 83. и Юанна зач. 52. — Въ *вечеръ* на Госп. воззв. стих. Октоуха 3 и мѣченикѣ Несторѣ 3; въ храмѣ же св. Димитріа какъ оуказано выше въ Нед. 8. въ вечерѣ.

28 (10) Второкъ. + Св. мѣч. Параскевіи.

П а д о л и с т ь .

1 (14) Свѣота. + Св. безсрекрениковъ Космы и Даміана.

2 (15) Недѣла 23. по Сош. Гласъ ѿ. — На *Утрени* Полудей. Евангеліе воскр. ѿ. — На *Литургии* Апост. зач. 220. Евангеліе Лѣки зач. 38.

8 (21) Свѣота. ⊕ Соборъ св. архангела Мѣхѣила. *Всеноче* и проча служба пѣсла Трефолоу (на Госп. воззв. на „И нынѣ“ догматъ ѿ. гласа). — На Оутрени Еванг. Матр. зач. 52. — На *Литургии* троп. Арханг. Слава: конд. Арханг. И нынѣ: „Застѣпнице“: а въ храмѣ Богородичнѣмъ кондакъ храма. Апост. къ Евр. зач. 305. Евангеліе Лѣки зач. 51. — По полѣдню Вечернѣ велика.

9 (22) Недѣла 24. по Сош. Гласъ ѿ. — На *Утрени* Полудей. Евангеліе воскр. ѿ. — На канонѣ катавасіа „Отверзѣ“: — На *Литургии* — Апостолъ зач. 221. Евангеліе Лѣки зач. 39.

12 (25). Среда. Свѣщеномѣч. Юсафата. Всеноче и проча служба (положена на д. 16. Септ.) переносится на слѣдѣющъ Недѣлю.

14 (27) Пятница. + Св. апост. Филиппа. (Сего рокѣ днесь зачинаемъ пѣстѣ до Рождества Хр.).

16 (29) Недѣла 25. по Сош. Гласъ ѿ. — Сего дна зъ службою воскресною лѣчимъ службѣ свѣщеномѣч. Юсафата такимъ чинѣмъ, какъ оуказано выше въ Нед. 5. по Сош. — На *Утрени* Евангеліе воскр. ѿ. — На *Литургии* Апост. къ Ефес. зач. 224 и 311. Евангеліе Лѣки зач. 53. и Юанна зач. 36.

21 (4. год.) Пятница. ⊕ Воведеніе пресв. Дѣвы въ Храмъ. *Всеноче* и проча служба пѣсла Трефолоу. — На *Литургии* Апостолъ Евр. зач. 320. Евангеліе Лѣки зач. 54 (зъ перестѣпкою). Задостойникъ празд. — Въ *вечеръ* на Госп. воззв. стихиры празд. 3 и Апостоламъ 3, Слава: празд. И нынѣ: догматъ ѿ. гласа. — Стиховнй празд. По Трисвѣтѣмъ тропарь Апост. Слава: И нынѣ: празд.

23 (6) Недѣля 26. по Сош. и по празд. Воведенїа. Гласъ ѿ. — Служба якъ въ Нед. 12. На Оутрени по Богъ Г. троп. воскр. 2, Слава: Свѣтомъ, И нынѣ: празд. — Сѣдлаи Октонѣа, Полгелей недѣл. Ангелскій соворъ: и проче гласа. Евангелїе воскр. д. — На канонѣ Катавасїа „Христосъ раждается“: — На Литургїи тропарь воскр. и празд. Слава: конд. воскр. И нынѣ: празд. — Прокименъ гласа (и празд.) Апост. зач. 229. Еванг. Аски зач. 66. Задостойникъ праздника.

25 (8) Второкъ. Отданїе празд. Воведенїа.

30 (13) Недѣля 27. по Сош. † Ев. апостола Андреа. Гласъ ѿ. — Служба воскр. и Апостола послѣ оуказовъ поданныхъ выше на Недѣлю 6. по Сош. На Утрени Евангел. воскр. ѿ. — На канонѣ катавасїа „Христосъ раждается“. — На Литургїи Апостолъ къ Ефес. зач. 233 и 131. Евангелїе Аски зач. 71. и Матр. зач. 34. Причастенъ „Хвалите“ и „Во всю землю“.

Г р у д е н ь

6 (19) Свѣота. ⊕ Ев. Отца нашего Николаа. Вспоише (на Госп. воззв. на „И нынѣ:“ догматъ ѿ гласа) и проча служба послѣ Трѣфолоа. На Оутрени Евангелїе Юанна зач. 36. — На Литургїи троп. Свят. Слава: конд. Свят. И нынѣ: Застѣпнице Христїанъ: а въ храмѣ Богородичномъ кондакъ храма. Апост. Евр. зач. 335. Евангелїе Аски зач. 24. — По полдню вечерна велика послѣ звыклого оустава.

7 (20) Недѣля 28. по Сош. Гласъ ѿ. — На Оутрени полгелей нед. Еванг. воскр. ѿ. — На Литургїи Апостолъ къ Колос. зач. 250 (Недѣлк нынѣшней) Евангелїе Аски зач. 85. (зъ Нед. 29). — Въ вечеръ на Госп. воззв. 3 стихиры предпразднества Зачатїа (положенїи на день 9. Грѣд.) и 3 препод. Патапїю, Слава: И нынѣ: предпразд. — Стиховнїи предпразд. (зъ 9. Грѣд.) По Отче нашъ: троп. препод., Слава: И нынѣ: Зачатїа.

9 (22) Второкъ. ⊕ Непорочное Зачатїе пресв. Богород. — Вспоише. Служба всѣа на нынѣшнїи праздникъ помѣщена въ „Додаткѣ“ до рѣшень Лѣв. Собора и въ „Изборникѣ“ зъ р. 1901. — На Оутрени Еванг. Аски зач. 4. — На Литургїи Апост. Евр. зач. 320. Евангелїе Аски зач. 3. (Во время оно: посланъ высть): — Задостойникъ празд. Причастенъ „Чаша спасенїа“. — Въ вечеръ на Госп. воззв. стихиры празд. 3 и Свят. 3, Слава: И нынѣ: праздника. — Стиховнїи праздника.

14 (27) Недѣля 29. по Сош. и св. Праотець. По празд. Зачатїа. Гласъ ѿ. — На Утрени по Б. Г. троп. воскр. 2, Слава: Праот. (гл. 11. грѣднѣ), И нынѣ: празд. — По сѣдлаи воскр. полгелей недѣльнїи, по упакон гласа сѣдлаи праотцевъ, проче воскресоно. Евангелїе воскр. 3. — Канонъ Октонѣа, праздника и Праотцевъ. Катавасїа „Христосъ раждается“. По 3. пѣсни конд. и ѿкосъ празд. и упакон праотцевъ, и сѣдла. празд; по 6. п. кондакъ и ѿкосъ праотцевъ; по 9. п. свѣтиленъ воскр. Слава: праотц. И нынѣ: праздника. — На Хвалитехъ стих. воскреснїи 4 и праотцевъ 4, Слава: праот. И нынѣ: Превлагословенна еси: по Отвѣсткѣ стихира евангелска. — На Литургїи тропарь воскресенъ, празд. и праотцевъ, Слава: конд. праотц. И нынѣ: праздника. Прокименъ Недѣлк праотцевъ (и празд.), Апост. и Евангелїе Недѣлк праотцевъ. Задостойникъ праздника. Причастенъ „Хвалите“ и „Радуйтеся праведнїи“.

16 (29) Второкъ. Отданїе празд. Зачатїа П. Б. 20 (2 сѣчна). Свѣота предъ Рожд. Христокымъ. (Одъ нынѣ зачинае сѣ Предпразд. Рождества Христ.). На Литургїи Апостолъ и Евангелїе Свѣотк предъ Рожд. и радс.

21 (3) Недѣля 30. и передъ Рожд. Хр., Гласъ ѿ. — На Утрени по Б. Г. тропарь воскр. 2 разы, Слава: Отцевъ (Нед. предъ Рожд.), И нынѣ: предпразд. По кад. сѣдлаи Октонѣа, по кад. 17. Ангелскїи соворъ: ектенїа мала и сѣдлаи Отцевъ; проче воскресоно. Евангелїе воскр. ѿ. — Канонъ воскр. и предпразднества,

и Отцѣвъ, катавасіа „Хрістосъ раждается:“ По 3. п. и пакон Отцѣвъ; по 6. п. кондакъ и Ікосъ Отцамъ „Неселнса Бидееме“ — Свѣтиленъ воскр. Слава: Отц. „Патріарховъ избраніи: И нынѣ:“ „Ягница несквернаа“. — На Хвалитехъ стихиры воскр. 4 и Отцѣвъ 4, Слава: „Законныхъ оученій:“ И нынѣ: Превлагословенна еси: По Отвѣсткѣ стихира евангелска. — На *Литургии* троп. воскр., Отцѣвъ и предпразд. Слава: конд. Отцѣвъ, И нынѣ: предпразденства. Апостоль и Евангеліе Недѣли предъ Рожд. и Нед. 30. а то: Ап. зач. 328 и зач. 258. Евангеліе Матѣ. зач. 1. и Лвки зач. 91. — Причастіе „Хвалите“ и Радѣйтесь праведніи: — По полѣдни на Бечерни на Госп. воззв. стих. предпразд. 3, и мѣч. 3, Слава: И нынѣ: предпразд. — Стиховнй предпразд.

24 (6) Среда. Навечеріе Рождества Хр. — По Оутрени Часы царскіи. *Литургия* св. Василия В. зъ Бечерню. Свѣщеніе одѣтій во всѣ свѣщ. ризы (фюлет. або багр.) зачинае „Благословенно царство:“ и по „Прійдите поклоннса“ 3, филомъ „Благослови душе моя:“ по ектеніи великой заразъ „Господи воззвахъ“ и стихиры на 8 (полож. 25. Дек.); свѣщенікъ же водправлае Проскомидію; на „Слава: И нынѣ: творитъ Кходъ съ Евангеліемъ. По „Свѣте тихій“ Прокименъ дна, Чтеніа и проч. якъ положено въ Трефолою“. По послѣднкмъ Чтенію ектеніа мала съ возгласомъ „Ико свѣтъ еси“: Свѣтый Боже: — Прокиментъ, Апостоль Евр. зач. 303, Евангеліе Лвки зач. 5. — Задостойникъ „О тебѣ радуетса“ По Отвѣсткѣ спѣваемъ середъ церкви тропарь: Рождество твое: Слава: И нынѣ: Дѣва днесъ“:

25 (7. скч.) Четверъ. ⊕ Рождество Хрісто-во. — По пѣвочи около 4. години *Повечеріе велике* зъ *Литією*, и все неперемѣнно пѣсла Трефолоа або Минен. (Глади такожъ сказане выше къ Повечерію на Богоявленіе). На *Утрени* Евангеліе Матѣ. зач. 2. и проч. якъ въ Трефолою. — *Литургия* Златоустова (по ранс). Антифоны праздника. Кходное, тропарь праздника, Слава: И нынѣ: конд. праздника. — Слицы во Хріста креститеса: Апост. къ Галат. зач. 209. Евангеліе Матѣ. зач. 3. — Задостойникъ и Причастіе праздника. — По

полѣдни на *Вечерни* на Госп. воззв. стихиры праздника на 6, Слава: И нынѣ: праздника. Кходъ. Прокименъ великій „Кто Богъ:“ ектеніа „Рцкмъ вси:“ (въ храмѣ Собора Лвтїа, на котрой спѣвають са тї стихиры, шо на Рождество). — Стиховнй празд. положен на Соборъ. По Нынѣ отвѣщаши: троп. Іосифъ, Слава: И нынѣ: Рождество твое: Отвѣстъ великій.

Розрѣшене на мѣсо до самого навечерїа св. Богоявленїа.

26 (8) Пятница. ⊕ Соборъ пресв. Богород. — На *Утрени* все якъ писано въ Трефолою; по сѣдланыхъ заразъ филомъ „Помниай ма Боже:“ и канонъ. (Къ храмѣ Собора повтравса Полвелей, Величаніе — и Евангеліе зъ вчорашного дна). — На *Литургии* антифоны два першй праздника Рождества, а третій звычайный зъ припѣвомъ второго антифона праздника. (Такъ беремъ антифоны до самого отданїа праздника). Тропарь Рождество твое:“ и Іосифъ, Слава: конд. Іосифъ, И нынѣ: Соборъ „Прежде денницы:“ Свѣтый Боже: Апостоль зач. 306. Евангеліе Матѣ. зач. 4. Задостойникъ и Причастіе праздника.

27 (9) Свѣота по Рожд. ⊕ Св. первомѣчен. Стефана, и попразд. Рождества. Слѣжба вса якъ оуказано на мѣстци въ Трефолою — На *Литургии* тропарь праздника и Свѣтого, Слава: конд. Свѣт. И нынѣ: празд. Прокименъ Свѣоты по Рожд. и Свѣт. Апостоль къ Тїм. зач. 288. и зач. 17. Евангел. Матѣ. зач. 46 и зач. 87. Задостойникъ праздника. Причастіе „Чаша спасенїа:“ и „Во всю земаю:“ — Къ *вечеръ* „Блаженъ мѣжъ“. На Господи воззв. стихиры Октоиха 3, празд. 4 и Свѣт. (т. е. Недѣли по Рожд.) 3, Слава: Свѣтыхъ, И нынѣ: догматъ 5. гласа. Кходъ. — Стиховнй Октоиха, Слава: Свѣт. И нынѣ: празд. По Отче нашъ: троп. воскр. Слава: Свѣт. И нынѣ: Рождество твое:

28 (10) Недѣля по Рождествѣ Хр. и Нед. 31. по Гош. Гласъ 5. — На *Утрени* по Б. Г. тропарь воскр. 2 разы, Слава: Свѣтымъ (Недѣли по Рожд.), И нынѣ: празд., проче все воскресне. Евангеліе воскр. 8. — Канонъ Октоиха, празд. и Свѣтыхъ. Катавасїа „Хрі-

стось раждається": по 3, п'кени конд. йкоськь празд. и сѣдал. Свѣт.; по 6, п. конд. и йкоськь. Свѣт. На 9, п. „Честнѣйшю“. Свѣтленъ воскр. Слава: Свѣт. И нынѣ: празд. На хвалитехъ стихиры Октоиха 4 и празд. 4 съ припѣвами празд. писаными на стиховн. вечерн, Слава: Свѣт. И нынѣ: Превлагословенна еси: по Славословію троп. воскресенъ. По Отвѣткь стихира евангелска. — На *Литургии* антиф. першій два недѣльнй, а 3 звѣчайнй съ припѣвомъ 2. антиф. празд., трепарь воскреснй, празд. и Свѣтыхъ (Недѣли по Рожд.), Слава: конд. Свѣт. И нынѣ: празд., Прокименъ гласа и Свѣтыхъ, Апостоль и Евангеліе Недѣли по Рождествѣ и Нед. 31. — Задостойникъ праздника. Причистенъ „Хвалите“ и „Радуйтеся“ — *Въ вечерз* на Госп. возв. стих. празд. 3 и Мученикамъ 3, Слава: И нынѣ праздникъ. Стиховнй праздникъ.

31 (31) Среда. Отданіе празд. Рождества X

Новый лучъ надѣѣ.

И зновъ зима подоспѣла,
 Зновъ мете снѣгами;
 Скаженѣе хуртовина
 Лѣсомъ и полями,
 Посумнѣла вся земелька
 И небосклонъ Божій,
 А Вкраину сдѣпенили
 Люти морозы.
 Зима змела, поницила
 Житя половицу.
 Въ таку пору и рѣкъ старый
 Лягъ у домовину,
 Наче слабодухъ, що каже:—
 Шкода капарити! . . . .
 И зновъ змѣна наступае,
 Бо свѣтъ мусить жити,
 Зновъ новый рѣкъ народився,
 Новый лучъ надѣѣ.,

Що зима таки скончить ся
Й весна надоспіє
Згинуть тодѣ морозъ, снѣги
И зима ледача
А на поляхъ, въ огородахъ
Розпочне ся праця.

* * *

Мы у праці жите бачимъ,
А полекшу въ змѣнѣ,
Що принесуть добро людямъ
Й неньцѣ Украинѣ
А намъ бѣднымъ чидѣтемъ,
Киненымъ судьбою
Й лишенымъ въ чужомъ краю,
На чужому полю,
Додасть силы и вѣдваци
Пѣти на дорогу,
Яка неньцѣ буде мила
Й не противна Богу.

Чалый.

Часть Литературно НАУКОВА.

НАША МОВА И ПИСЬМО.

I.

Вступне слѣвце.

Мова се одинъ зъ найдорозшихъ скарбѣвъ народныхъ, за помочюю котрой высказуемо свои мысли, порозумѣваемось зъ другими и. т. д. Чоловѣкъ безъ мовы — вмерлець; такъ само народъ. Письмо зновъ се лишъ знаки, за помочюю котрыхъ кладемо нашу мову на папѣрь.

Рѣдко у котрого народу мова має таке велике значѣне, якъ у Русинѣвъ. Ото, бачите, руску землю загарбали нашій сердечній сусѣды, народъ обдерли майже до остатнього, такъ що днесъ мусить втѣкати ажъ за море, але мовы — слова живого не

выдерли. Не выдерли, бо серце въ насъ руське. Завдяки тѣй мовѣ нашъ пригноблений народъ зачинає думати о собѣ, хотъ ту нашу мову въ имперіи російского царя вигнано и зъ церкви и зѣ школы и зъ паньскихъ домѣвъ.—Заборонено на тѣй мовѣ въ Росіи щобудь научати або писати, але зъ 25 міліонѣвъ руськихъ сердець еѣ не выкинено. Она жиє. Зваживши се, каждый Русинъ повиненъ свою мову любити, шанувати, плекати, не цуратись нею и не калѣчити еѣ московщиною, польщиною, словаччиною, мадярщиною або англійщиною.—Памятайте на цѣсоньку, яку написавъ Яковъ Головацкій, товаришь Маркіяна Шапкевича:

Мово рѣдна, слово рѣдне,
Хто васъ забуває,
Той у грудяхъ не серденько,
Але камѣнь має.....
.....

А що тичить ся письма, то на нашѣй Руси вежа вавилоньска. У Русинѣвъ позаводилось таке, що той — що не знає и буквы поставити — знає дуже добре, якъ писали св. Кирило и Методій; котрый вже знає читати друковане, а свое имя надрапає польскимъ складомъ, ого! — вже до него безъ кія не приступай, такий мудрый. А якъ стане вамъ выкладати за етимологію або фонетику, то заѣдуть ажъ на політику, а скѣнчать на вѣрѣ. Мѣжь

Русинами завелась пѣдъ тымъ взглядомъ така огида, що етимологѣць пробивъ бы фонетикара, оденъ другого уважає за ворога а навѣтъ здрадника рускои справы. Єсть навѣтъ мѣжь Русинами гѣльтайска шайка людей, котрѣй нашої мовы не узнають, котрѣй нашъ народъ уважають прищѣпкою Москалѣвъ, котрѣй вѣчно воюють проти фонетики и обстають за етимологією, котрою не пишуть, котрѣй боронять кирилицю, а не знають якъ писавъ св. Кирило. — Тою шайкою суть москвофулѣ и цареславнѣ. — Они допровадили до того, що мертві буквы мають у нихъ бѣльше значѣня, якъ живе слово, начебы свѣтъ стоявъ на буквахъ. А зъ того виходить велике лихо для нашого народу. Разъ, що они баламутять простыхъ людей, послугуючись брехнею, щобы чоловічка перекабатити на свое копыто; — а по друге роблять роздоръ и вѣдвертають увагу вѣдъ рѣчей пекучихъ и важныхъ.

Погляньте на Галичину, а переконаєтесь. Те лихо вже закралось и мѣжь Американьскихъ Русинѣвъ, якъ виходить зъ протоколу послѣдней конвенції делегатѣвъ Р. Н. С., де примѣромъ надъ тымъ, чи „Свобода“ має друковатись фонетикою чи етимологією — або чи „Рускій Н. Союзъ“ має зватись по англійски „Little Russian“ чи тѣльки Russian, — страчено тѣлько часу, начебъ вѣдъ того залежавъ розвѣй „Союза“. Надъ фонетикою всякій людцѣ бѣльше кричали, якъ надъ тымъ, що касієръ

не предложивъ точного рахунку, або що хотѣвъ привластити собѣ сиротиньскій грошѣ.

Тому, що нашій люде частенько бесѣдують про тѣ рѣчи а неразъ и посварять ся и то даремнѣсько тыхъ справъ не розумѣють. — А щобы ихъ порозумѣли и не дались баламутити москвофулямъ и цареславнымъ, то подаемо про нашу мову и письмо отсю росправу, яку подаемо пѣсля того, що було надруковане про се въ „Христіанскѣмъ календарі Місіонаря“ на 1902 рѣкъ въ старѣмъ краю.

II.

Які є мовы на свѣтѣ?

Вже въ старѣмъ краю выйшовши на ярмарокъ до мѣста, здибавесь людей, що инакше бесѣдували вѣдъ тебе — Русина: и поляка и жиды и нѣмця и мадыра або волоха. А колись прибувъ въ Америку и высѣвъ зъ корабля (шифу), то певно ажъ за голову вхопивъ ся — такой тамъ той рѣжної мовы. —

Заѣхавъ я — такъ оповѣдавъ менѣ оденъ чоловікъ — до самои Америки, заѣхавъ ажъ до емигрантского дому, а звѣдтамъ выйшовши на мѣсто, заставъ такого народу гей на вѣдпустѣ. — Здвигъ я плечами тай хочу дивити ся на те диво, та бо де тамъ тобѣ, чоловіче, дадутъ дивити ся, — женуть якъ тѣ попареній оденъ напередъ другого. — Кажу вамъ — не ходять, а таки лѣтають, и чорній люде

ось такой гей той коминарь обмурзаний саджею, и якійсь червонавѣй, якъ отъ мѣдъ, що зъ неѣ грошѣ, и якійсь жовтаві зъ довгою косою, а такой вамъ жовтаві якъ яра пшеничка. Страхъ, що тамъ всякого народа, а яке говорятъ, не розберешь чоловіче, хочъ бысь вмиравъ; а кождый по своему. —

И дѣйсно прибувши до якого небудь американского мѣста, що то до него заѣздить кораблѣ, то кождый зъ васъ чувъ тѣлько рѣжныхъ бесѣдъ, що щось подобного навѣтъ не приснилось нѣколи. Рѣжныхъ бесѣдъ страхъ богато на свѣтѣ.

Ученій дораховуюють ся, що рѣжныхъ мовъ на свѣтѣ буде зъ д е в я т ь с о т о к ь.

Які є тѣ мовы, то анѣ тутъ мѣсця анѣ potrzeby нема вычисляти, а зрештою на що воно кому зъ насъ и здало бы ся знати; але децо таки не завадить. —

Отъ бачите всѣ тѣ мовы, якій є, можна подѣлити на три громады.

I. До першой громады можуть належати тѣ мовы, що мають слова о д н о с к л а д о в ѣ. То значить такъ, що у нихъ слова не мають по два, три и. т. д. склады, якъ у насъ а тѣлько по одному. Нпр. у насъ слово „ко-ле-со“ має три склады: „ко“ оденъ, „ле“ другій, а „со“ третій. Слово „вти-хоми-ри-ти“ має ажъ пять складѣвъ, а слова: „кѣнь, вѣль, песъ“ мають лишень по одному складови. Отъ такъ у нихъ всѣ слова мають тѣлько по одному складови. Тай то ще, що у насъ я не скажу: я ви-

дѣвъ кѡнь, але коня, не скажу я давъ воды кѡнь, але коневи. У насъ слова вѡдмѣняють ся, а у нихъ нѣ. У нихъ нпр. мѣсто називае ся „ченг“ то мѣста и мѣсту, и мѣстомъ буде все — ченг. Такими мовами говорять въ Хинахъ, въ Сиямѣ, въ Тибетѣ та на Гімалаяхъ. Они мають свое письмо, але таке, що кожде слово мае свою окрему букву. Може часомъ вы бачили на пачкахъ зъ китайскимъ чаемъ такі крисочки то сюда то туду — то хиньске (Чайнѡвъ) письмо. Але вже пишуть деякі и буквами латиньскими.

Щобъ вы мали яке таке поняте о тихъ бесѣдахъ, то подаемо вамъ тутъ зъ Евангелія у св. Йоана гл. III. ст. 16. по хиньски, такъ якъ говорятъ въ самѡй ихъ столицѣ въ Пекінѣ:

Shang-ti lien-ai shi ren, sheu chī tsiang tuh-seng
Tsi ts'i kih t'amen, kiao fan sin T'a tih puh chī mieh-
uang, pih teh iong-seng.

Правда, нѣ словечка зъ того не зрозумѣти, а всѣ слова односкладові, ино, шан, тсі, ті, ту, и. т. д.

II. До другої громады можна зачислити мовы, що мають вже слова многоскладові, але не мають такої вѡдмѣны, якъ наша мова. Додае ся до слѡвъ рѡжнїй приростки, додатки и вже е вѡдмѣна. Такъ якъ бы до нашого слова „кѡнь“ додавъ додатки; до, при, на, за и казавъ; до кѡнь, при кѡнь, на кѡнь за и. т. д. Такими мовами говорять въ Гіндостанѣ, на островахъ маляйскихъ въ

Австраліѣ, первѣснїй мешканцѣ въ Америцѣ та Африцѣ. Не всѣ мають свое власне письмо. Деякі уживають латинскої азбуки.

Той самъ стихъ зъ св. Письма по такому, якъ говорять Индияны въ пѡвнѡчнѡй Америцѣ коло рѣки Ніягари е такъ:

Iken ne Yehovah egh ne s'hakonoronghkwa
n'ongwe, nene rodewendeghton nene raonhâon rode-
wedon rohhâwak, nene onghka kiok teyakawegh-
daghkon raonhage yaghten a-onghtonde, ok dengh-
non aontehodiyendane ne eterna adonhéta.

III. До третьої громады належать мовы зъ такими и подѡбными вѡдмѣнами, якъ наша. Сю громаду дѣлять ученї на двѣ родини: 1) Родина индо-европейска и 2) Родина семітска. До родини семітскої належать мовы: арамейска, еврейска, арабска, етіопска, дальше мовы племень: Саго, Сомалѣ, та иншихъ. До родини индоевропейскої належать галузи въ Азїи: кавказка, іраньска та індійска, а въ Европѣ найважнѣйшї три галузи: а) галузь языкѡвъ славянскихъ, в) галузь языкѡвъ германскихъ та г) галузь языкѡвъ романьскихъ.

До галузи языкѡвъ славянскихъ належать слѣдуючі мовы:

- 1) Руско-українска (такожъ руска, малоруска).
- 2) Російска (такожъ звана руска, великоруска або московска).
- 3) Польска.

- 4) Ческа.
- 5) Сербо-хорвацка.
- 6) Болгарска.
- 7) Словенска.
- 8) Словацка.
- 9) Сербо-лужицка.

До галузи языкѡвъ германскихъ належать мовы: 1) англійска, 2) нѣмецка, 3) шведска, 4) голяндска, 5) дуньска и 6) флямандска.

До галузи же романской належать мовы: 1. италійска, 2. испаньска, 3. португалска, 4. французка, 5. румуньска.

III.

Славянскій мовы.

Всѣхъ славянскихъ мовъ, вже разомъ зъ нашою рѡдною мовою, есть девять, якъ мы то повизше выписали. Про кожду славянску мову збѡсобна говорити не будемо, бо се забрало бы намъ богато мѣсця. Мы лишь ширше роскажемо про нашу мову, однакожь щобы вы зрозумѣли те, якъ рѡзнять ся славянскій мовы мѣжь собою въ словѣ и писъмѣ, то подаемо ту зъ св. Йоана стихъ 16ый зъ главы третей:

1. По руски:

Такъ бо полюбивъ Богъ свѣтъ, що Сына своего едиnorodного давъ, щобъ каждый вѣрующій въ Него не погибъ а мавъ жите вѣчне.

2. По російски пише ся такъ:

Ибо такъ возлюбилъ Богъ мѣръ, что отдалъ Сына своего едиnorodнаго, дабы всякій вѣрующій въ Него, не погибъ, но имѣлъ животь вѣчный.

А читае ся такъ:

Ибо такъ вазлюбилъ Богъ мѣръ, што атдал Сина своего едиnarodнаво, дабы всякій верующій в Него не пагѣб, но имѣлъ жѣзнь вечную.

3. По польски:

Albowiem tak Bóg umiłował świat, że Syna swego jednorodzonego dał, aby każdy, kto weń wierzy, nie zginął, ale miał żywot wieczny.

4. По чешкому:

Nebo tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby každý, kdož věri v něho, nezahynul, ale měl život věčný.

Читае ся такъ якъ написане, тѡлько **z** зъ дашкомъ читае ся якъ наше **ж**, а **e** зъ дашкомъ читае ся якъ наше **е**. Такъ само и въ словацкѡмъ и въ словенскѡмъ и хорватскѡмъ.

5. По словацкому:

Nebo tak Bóh miloval svet, že Sina swého jednorodného dal, aby každý, kto verí v ňeho, nezahynul: ale mal život večný.

6. По сербски:

Jer Bogu tako omilje svijet ta je i sina svojega jednorodnoga dao, da ni jedan koji ga vjeruje ne pogine, nego da ima život vječni.

По хорватски:

Jer Bogu tako omilje svijet da je i sina svojega

јединороднога дао, да ни један који га вјерује не погине, него да има живот вјечни.

7. По словіньски:

Кажті тако је Бог љубил свет, да је сина својега единоројенега дао, да кдorkoli верује ва-њ, не погине, него да има вечно живљење.

8. По болгарски:

Зацото Богъ толкозь възлюби свѣтъ-тъ, що то даде Сына своего единароднаго, за да не погыне всякой който вѣрува въ него, но да има животъ вѣченъ. Ѣ читае ся якъ е.

10. По сербско-лужицки, Вендски.

Pszetoż tak je Boh ton Sswjet lubował, so won sswoјeho јeniczkeho narodzeneho Ssyna dał je, so bychu szitzу, kiż do njeho wjerja, shubeni nebyli, ale wјeczne žiwenje mjeli.

Всѣ мовы славянскій, хоть пишуть ся рожными буквами и выговляють ся рожно, то все таки до себе дуже подобні и зближені, а се свѣдчить, що колись дуже давно була толькo одна мова славянська, зъ котрой повстали всѣ нынѣшні мовы славянскій. Ба, вчені — поровнуючи мовы славянскій зъ другими мовами германьскими то романьскими и иншими — доходятъ, що ті язики мають щось спольного, и кажутъ, що ще давнѣйше и Славяне и Германцѣ и Романцѣ говорили одною мовою. Мы на першій слухъ не зауважаемо вже того, але поединчій слова при доброй увазѣ таки годні познати. Примѣромъ таке наше слово;

мати, матѣрь, по нѣмецки значить Mutter по италіяньски madre, по англійски mother; примѣромъ наше слово батько, отецъ значить по нѣмецки Vater, по италійски padre, по грецки патер, по англійски father; або наше слово котъ по старославяньски котъ (читай кото), по латиньски catus, по италійски gatto, испаньски gato, по нѣмецки kater, katze, по французки chat, по англійски cat. (чит. кет) и т.д.

Навѣтъ поровнуючи язики европейскій зъ азійскими, доходятъ, що и они мають мѣжь собою щось спольного. — Зъ того виходить, що хоч мѣжь рожными мовами така рожнота, то всѣ ті язики мають щось спольного зъ собою, що колись дуже а дуже давно були однимъ языкомъ, що походятъ вѣдъ одного спольного языка.

VI.

Наша мова

Теперь придивѣмъ ся нашой мовѣ.

Мы въ звичайной бесѣдѣ называемо нашу мову рускою, учені называютъ еѣ украиньско-рускою або малорускою. Называютъ такъ тому, абы вѣдрознити нашу руску мову вѣдъ московскою, яку по ученому называютъ такожь велико-рускою, та вѣдъ бѣло-рускою. Называютъ же украиньскою тому, що наибольша часть нашихъ земель називае ся Украиною.

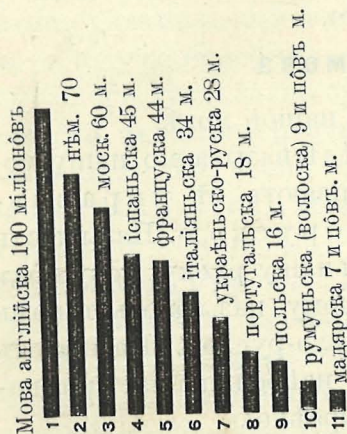
Кѣлько народу бесѣдує нашою україньскою рускою мовою ?

Сею нашою рускою, говорячи по ученому, україньско-рускою мовою бесѣдує до **трийцять мліона** народу.

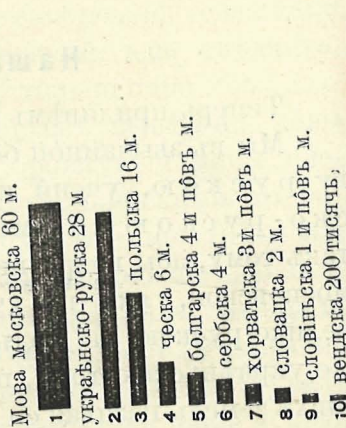
Небогато зъ тыхъ девять сотокъ мовъ, що є на свѣтѣ, може похвалити ся такъ великимъ числомъ бесѣдуючихъ. Порѣвнавши же се число зъ иньшими, якї припадають на мовы народѣвъ европейскихъ, выходить, що наша **україньско-руска мова є зъ огляду на число бесѣдуючихъ нею зъ ряду єе-мою мѣжъ європейскими мовами, мѣжъ славянскими другою.**

Образово то такъ виглядає:

Мовы європейски

Мовы славянски

Що до красы яка є наша україньско-руска мова ?

Не кожда мова однаково красна. Одно говоришь, то такъ, якъ по грудѣ йти, выкручуй языкомъ, затискай зубы, шпши, або разтвориай губу якъ тї ворота; а иньшою, то словечко за словомъ такъ плыне тї, якъ та водиця по тїхоньку, здаєсь нѣ устѣ не потребуєшь разтвирати, нѣ языкомъ не крутишь, нѣ не скачєшь якъ гаде, таї не зму-чишь нѣ себе, нѣ другого, що слухає тебе. Слухаєшь одной то ажъ уха болять, тѣлько тамъ сикотѣня, гаркотѣня, гавканя, ковиканя: а иньшой слухаєшь, ї не можєшь наслухати ся єѣ, такъ якось мильєнько западає тобѣ до вуха та серця, що немовъ та пѣсонька соловейкова у маю, немовъ вѣтрець тихїй тихесенькїй колише до дрѣмки, такъ она тебе розважає, голубить.

Наша україньско-руска мова зъ огляду на красу належить до найкраснїхъ. Ученї языко-словы, (языкословы звать ся тї вченї, що займають ся наукою о повєставаню звукѣвъ и слѣвъ та ихъ походженю.) — порѣвнуючи нашу україньско-руску мову зъ мовами європейскими, признають нашѣй мовѣ мѣжъ всѣхъ європейскими мовами друге мѣсце зъ ряду що до мелодийности та милозвучности (перше занимає італійська), мѣжъ славянскими же що до краси взагалѣ мѣсце найперше.

Отже нѣ одна мова въ Европѣ. кромѣ італійської, не є така милозвучна, якъ наша українь-

ско-руска. Нѣ нѣмецка, нѣ польска, нѣ московска (велико руска), нѣ волоска, нѣ мадярска, нѣ навѣтъ испаньска та французска не дорѣвнюють нашѣй.

И дѣйсно, самъ чоловѣкъ не потрѣбуе бути и языкословомъ абы вслухавши ся въ рѣзні бесѣды, заразъ не запримѣтивъ, що по нашому говорить ся якось такъ легенько, здаєсь устѣ не потрѣбуєшь отворити, а нпр. по московски зачни отъ хочь бы ось те: „Лбо так Бог вазлюбѣл мѣр“, то заразъ при тѣмъ „вазлюбѣл“ мусишь губу роззявити вѣдъ уха до уха, такъ само при „атдал“, „пагѣб“, коли тымчасомъ по нашому скажу легенько замѣсть „вазлюбѣл“ — полюбивъ, замѣсть „атдал“ — вѣддавъ, замѣсть „пагѣб“ — погибъ.

Кождый ѣ неучений признає, що по нашому якось лекше и мильше та красше плыне слово по словѣ ѣ полюбивъ и вѣддавъ и погибъ. У насъ навѣтъ нѣ однѣського слова нема, що зачиначо бы ся вѣдъ „ваз“, або вѣдъ „ат“, або „паг“, и. т. д. Взагалѣ въ нашѣй мовѣ того „а“, при котрѣмъ губу треба отворити вѣдъ уха до уха дуже маленько. Того „а“ зѣ славянскихъ языковъ наибѣльше мають Москалѣ; у нихъ навѣтъ кожде „о“, що не має наголосу вымвяляе ся якъ „а“.

У насъ натовѣсть є дуже много тоненького *i*; при котрѣмъ майже не треба губы отворити а только уста зложити. Якъ у московскѣй мовѣ повнѣсьенько того широкого „а“, що такъ, можна бы

сказати, поганить мову, такъ у насъ те тонке „i“, що надає милзвучности нашѣй украѣньско-рускѣй мовѣ, навѣтъ въ такихъ разяхъ є, де єго не мають иньшѣ славянскѣ мовы. И такъ всюда, де є въ церковномъ „ѣ“, то мы маємо „i“ або „i“ (ii), а всѣ иншѣ Славяне мають „е“ або „ie“ або „ia.“ Кождый признає, що при „i“ меньше губу отворяю, якъ при „е“ або „а“, а заразомъ, що красше, милѣйше звучить слово вымвялене зъ „i“ якъ зъ „е“, або „а“. Нпр. возъмѣмъ зъ того стиха св. Письма, то тамъ є по церк.: **вѣчный**, моск.: вѣчный — пише ся — а читає ся вечный, польск. **wieczny**, чеськ. вечні, словац. вечні, сербс. вечни, хорв. вечні, словѣн. **вечно**, болгар. **вечен**, венд. **вечне**, а лишень наше укр. руск. **вѣчне**. Або церк. **мѣсто**, рос. мѣсто (читай: место) польск. **miasto**, и т. д. а у насъ **місто**.

Дальше у насъ коли „о“, або „е“ стане мѣжь двома спѣвзвукми, то переходить для красшой вымовы такожь въ „i“, у иньшихъ Славянъ або лишає ся, або переходить въ „у“, „ѣ“. Нпр. наше **бѣбъ**, якъ легенько вымвяляе ся, а вже иньшѣ Славяни такъ легенько по своему не скажуть, бо одні кажутъ **бѣбъ**, а другі **бѣбъ**, то вже труднѣйша вымова и не така мила для уха, якъ наша **бѣбъ**. Такъ само наше **кѣнь**, якъ легко вымвяляе ся а у иньшихъ Славянъ: **конь**, **кѣй**, якъ твердо, наше **бѣръ** а у иньшихъ Славянъ **боръ**, **бѣръ**; **воль**, **вѣль**,

наше вѣль; польске lód, московске ледь (читает ся льодь) наше лѣдь и т. д.

Чи не лекша и мильша наша вымова?

Наша мова е ще тымъ милозвучнѣйша, якъ иньшій славянскій, що у насъ нѣколи въ однѣмъ складѣ не сходить ся по три спѣвзвукы, а е лишень що наибѣльше два, а дуже часто оденъ спѣвзвукъ зъ самозвукомъ. Возьмѣмъ нпр. таке чешке слово — prst (палець), або Srb: якъ-же то треба языкомъ крутити, абы его вымовити; возьмѣмъ польске нпр. chrząszcz, trzcina, wrzesień: якъ тутъ при вымовѣ губою треба робити. Въ нашѣй мовѣ того нема нпр. тѣ самыя слова, якъ далеко лекше вымовить ся: палець, Сербъ, хрущъ, тростина, веретено.

У насъ для лекшой та красшой вымовы е ще такъ званый **повноголосъ**, чого въ иньшихъ славянскихъ мовахъ нема. Нпр. чешке brzeg, у насъ повнымъ голосомъ каже ся — берѣгъ, чешке hlas, польске głos, а наше повно — голосъ; hlava, głowa и т. д.

И ще много знаменъ красoty нашой мовы да ло бы ся привести, та годѣ всьо выписувати. Але вже й зъ того видно, що наша мова україньско-руска мова е зѣ всѣхъ славянскихъ найкрасша.

Чи наша україньско-руска мова е богата?

Мовы е убогѣ та богатѣ. Убога е та, що має маленько слѣвъ, що не має навѣтъ тѣлько слѣвъ,

абы назвати по своему кожду рѣчь. Отъ нпр. возьмѣмъ мѣву волоску (румуньску) то тамъ на найзвычайнѣйшій рѣчи нема часто своего слова. На таку звычайну рѣчь, якъ гнѣй, нема слова, а зробили зъ нашого гнѣй, гуноюль, гнѣти — а гуноя; голубъ у нихъ — холуб-уль; наше добытокъ у нихъ — добыток-уль; наше позволити у нихъ — позволи; пивниця, а у нихъ — пивницъ и т. д.

Такъ щось подѣбного е й у Мадярѣвъ. И у нихъ повнѣсько славянскихъ слѣвъ, бо своихъ не мають. Е такій убогѣ мовы, що мають не бѣльше якъ кѣлька тысячокъ слѣвъ.

Наша україньско-руска мова не потребуе подѣсимъ взглядомъ встыдати ся, бо не тѣлько що має на кожду рѣчь свои власнѣ слова, але належить до **наибогатшихъ мовъ**.

Въ словари (въ книжцѣ, де е списанѣ слова) покойного евгена Желеховского*) е списаныхъ щось на шѣстьдесять сѣмъ тысячъ слѣвъ. Не маленько се, але то ще не всѣ слова, якѣ е у насъ — то дуже маленько зъ того богатства, яке наша україньско-руска мова посѣдае.

*) Ступно, що у тѣмъ словари не списанѣ ще всѣ слова, бо нашу мову зачинають доперва дослѣджувати. Осъ ученый Иванъ Верхратскій, котрый кѣльканайцять лѣтъ розслѣджувавъ говоры (бесѣды) Угорскихъ Русинѣвъ, выдавъ теперъ у Львовѣ 2 великѣ книжки зѣ словаремъ про бесѣды Угорскихъ Русинѣвъ. А якъ богато тыхъ нѣвѣхъ слѣвъ и яка ихъ краса! Якъ бы нашѣ ам. мадяроны вѣдѣ «Ам. Рус. Вѣстника» и «Slovenski American» собѣ прочитали, то не мучили-бъ простый народъ татарщиною та глупою словячиною. (Пр. укл.)

Богатою е ще й тая мова, що кромѣ богатства слóвъ має богатство въ формахъ то е богатство въ способахъ змѣны та вóдмѣны слóвъ. Отъ нпр. возмѣмъ таке слово великій — кóлько зъ него рóжнихъ змѣнъ въ нашóй мовѣ. Великій, велечезный, величєнный, невеличкій, величенькій, великій, величїй, великóсть, величь, величавый, величавóсть, величайко, величайный, величати; величество, величина, величий, величнóсть, дальше великанъ, великанскїй, и т. д. Въ московскóмъ нпр. на те все е лишъ кóлька слóвъ а въ польскóмъ — два: wielki i wielkość.

Або така форма, якъ: Менѣ повеселѣшало на серци. Не знайдешъ еѣ въ иншóй мовѣ; нѣ по нѣмецки, нѣ по польски, пѣ по московски не скажемъ того однимъ словомъ, треба хочъ два: mnie zrobito się weselej. Такъ само слова стрѣмголовъ, наввыпередки, навздогóнь; далѣ нпр. по́ темно, trochę ciemno, поперерозколювати и т. п. у насъ одно слово, а въ иньшихъ мовахъ треба й кóлька, щóбъ те само выразити. То такожъ богатство.

Або слова здрóбнѣли, такихъ нѣгде не знайде ся: Нпр. малый, маленькій, малєнькій, малюнькій, малюсєнькій, манюсєнькій, малѣській, малѣсєнькій, малѣнєнькій, малєнєчкїй, малєнєсєнькїй, малєнєсєнькїй, мацѣнькїй, мацѣцькїй, мацюписькїй, мацюсєнькїй, мацюнєнькїй, мацюнєсєнькїй, мацюнєнѣчкїй, ма-

цюпєсєнѣчкїй и т. д. Далѣ нпр. робитоньки, спатоньки, заразѣсѣнько, всюдѣсєнько, и т. д. Того не знайде ся въ якóй иньшóй мовѣ, а то саме такожъ належить до богатства нашой мовы.

Кóлько ту рóжнихъ формъ!

Отъ и симъ богата наша україньско-руска мова.

* * *

Та на щóжъ отъ й написанє те про красу нашой україньско-русской мовы?

На щó? На те насамперѣдъ, абы кождый зъ насъ знавъ, якимъ великимъ добромъ насъ Богъ надѣливъ. Бо то чоловѣкъ говоритъ тай говорить, не богато, а лѣпше сказавши, нѣчо не розважаючи, якъ говоритъ та яка его мова. Не розважає, а то розважати треба, бо й мова — то таланъ, якїй Господь давъ каждому поодинокóму народови. Таланъ — кажемо, якїй не годить ся закопати, якъ той чоловѣкъ, про котрого нашъ Господь Исусъ Христосъ розказує въ притчѣ о таланахъ.

Й наша україньско-руска мова, то такожъ таланъ даный нашóму рускому народови вóдъ Бога — а таланъ великій. Якъ въ тóй притчѣ розповѣдає Исусъ Христосъ, що царь давъ одному слузѣ десять таланóвъ, а другому пять, а третóму одєнь, такъ безъ омилки, безпєчно мусимо признати що нашóму україньско-рускому народови давъ Богъ въ нашóй мовѣ не одєнь, не пять а цѣлыхъ десять таланóвъ; давъ бóльше якъ другимъ народамъ.

Давъ — а на що? Абы закопати, якъ той слуга, котрого Ісусъ Христосъ называе рабомъ лукавымъ? Закопати? Водцурати ся? Высмѣяти?

О, рабы лукавѣ, рабы!

Знаете, що каже Ісусъ Христосъ дальше въ той притчѣ про того раба лукавого, що закопавъ таланъ?

Каже: „Возмѣть же водъ него талантъ, та дайте тому, що має десять талантовъ. И выкиньте раба нѣкчемного у темряву надвѣрню: тамъ буде плачь и скреготане зубовъ.“

Тьма кромѣшна рабамъ, що запропастили бы свою мову, еѣ водцурали ся, зъ ней насмѣхали ся. Тьма рабамъ зрадникамъ, нехтувателямъ, проданцямъ, водступникамъ, переконьчикамъ, рабамъ лукавымъ!

Отже не закопати — а доробляти ся.

Мова наша то талантъ даный нашому народови водъ Бога, а даный каждому зъ насъ, що належить до того народу по вѣтцевн-неньцѣ, даный намъ — мы кождый з окрема водповѣмо за него не то передъ людми, але передъ своимъ Судією, своимъ Господомъ Ісусомъ Христомъ, що мы — кождый зъ окрема, зъ нимъ зробивъ?

Може закопавъ — сказавъ, що его мова не е тая, якои учила его ненечка, якою й вѣнъ самъ першій слова вымовивъ. . .

Горе тобѣ, рабе лукавый! Водповѣшь передъ Христомъ.

А може, може тобѣ, рабе лукавый, запахла мова яка иньша, московска, волоска, словацка, малярска, польска, и ты, рабе лукавый, ставъ своею рѣдною помѣтувати, насмѣвати ся надъ нею, прозывать еѣ хамскою, хахольскою, пастушою — ты, рабе негодный, подлый, безъ чола, горе тобѣ, сто разъ бѣльше горе, якъ тому, що таланъ свой закопавъ! Вѣнъ закопавъ, а не зогидивъ его, а ты, огидо, высмѣваючи нашу мову, перекручуючи еѣ, робишь, якъ та птиця огидна, нехлюйна. Горе тобѣ рабе!

А може, може ты навѣтъ за грѣшь подкупчій не то що самъ закопавъ таланъ своей мовы, а ще другихъ въ сю пропасть тягнешъ. . . Тягнешъ, баламутишь, словомъ, письмомъ? Рабе лукавый, за проданче, горе тобѣ!

Ты смѣешь, несоромишь ся, роззявити носокъ та говорити, що мова твого народу и московского — то одно и те саме, коли ты самъ тому не вѣришь! Рабе, за проданче, Юда жадный гроша продавъ Христа, а ты продаешь таланъ своего народу, его мову. . . Юда повѣсивъ ся, а тебе Юдо, зраднику, що чекае? Свои справедливо погорджують тобою, а чужій смѣють ся зъ тебе!

А може ты не за грѣшь, а зѣ страху передъ якимъ тамъ недоукомъ, безбожникомъ, незнающимъ любви християнской чоловѣкомъ, може для примхѣвъ, повстыдавъ ся своей рѣднои мовы, водрѣкъ ся и своихъ дѣтей учишь чужои, кофирзаешь въ

дома тою, яку тобѣ накинено? Рабе лукавий! Ты знаєшь, чимъ той лукавий рабъ въ притчи выкручувавъ ся? Казавъ, що боявъ ся, и закопавъ таланъ. Ты такій самъ, рабъ лукавий, боягузъ. Ты не маєшь вѣдвати постояти за свою мову, ты еѣ закопаєшь? А де вѣдвати, де мужество, хоробрѣсть христiянська, де кровь батькѣвъ нашихъ! Боягузе, и тобѣ тѣму кромѣшну судить Христосъ!

* * *

Знаете теперъ, на що мы написали про красу нашої мовы? На те, абысьмо знали, якъ великій таланъ маємо въ нашій мовѣ; абысьмо знали, що тымъ таланомъ маємо орудувати а не его закопувати. Намъ не вѣльно нашої мовы встыдати ся, нею погорджувати, зъ нею смѣяти ся, еѣ перекручувати, огидити на чужій ладъ, низше ставити якъ яку небудь иньшу чужу, а ще бѣльше намъ не вѣльно еѣ вѣдрѣкати ся, анѣ приймати яку небудь иньшу за свою. чи волоску, чи словацку, чи мадарску, чи польску, чи московску, чи англiцку. Дальше, намъ не вѣльно тримати такихъ книжокъ и газетъ, якi нашу мову высмѣвають, або прозываютъ, або пишуть нѣбы по руски, але слова перекручують на ладъ московскій, або вмовляють въ насъ, що наша мова то одно, що московска.

Намъ не вѣльно того, а не вѣльно не для чого иншого, а тѣлько для того одного, що намъ нашу мову давъ Богъ, а давъ на те, щобъ мы нею ору-

дували, щобъ мы еѣ берегли, стерегли, боронили еѣ, розвивали, учили нею говорити своихъ дѣтей.

То нашъ обовязокъ не людьми, а самымъ Богомъ намъ вложеный. А якъ Богомъ, то того обовязку не можна самохѣть безгрѣшно зречи ся, скинути ся; навпаки, мы всѣма силами маємо за про неї дбати.

Намъ того обовязку не може, не смѣе нѣхто въ цѣломъ свѣтѣ заперечити, бо то обовязокъ Богомъ намъ вложеный. А хтобъ намъ перечивъ, повстримувавъ насъ въ томъ обовязку, у такого нема любви христiянскої, той Господу Богу винень рахунокъ, а мы маємо святий обовязокъ передъ такимъ боронити ся. Отъ примѣромъ коли христiянскій росiйскій рядъ поступивъ р. 1876. по поганьски, коли для 25 милiонѣвъ Русинѣвъ въ своѣй имперiї наказавъ друковати по руски, то нашимъ святымъ обовязкомъ есть не узнавати того дикого розпоряженя и выступати въ оборонѣ нашої мовы, хотъ-бы навѣтъ всеросiйска имперiя мала трѣснути.

* * *

При томъ ще одно треба зятимити. На нашій рускѣй землицѣ жиють разомъ зъ нами народы иншої мовы. Жиють Поляки въ Галичинѣ, Мадяры и Словаки на Угорщинѣ, Волохи—Румуны по Буковинѣ, — а Москалѣ, Поляки, Татары, Греки и инши народы на Украѣнѣ. Тожъ якъ насъ Богъ

обдаривъ таланомъ — нашою чудесною мовою, такъ само ихъ мовы походять вѣдъ того самого Бога, отже чуже шануймо, але свое любѣмъ, своимъ дорожѣмъ, своего нарушити не даймо!

Наше письмо та иньшій славянскій.

Письмо, азбуку, якои уживаемо въ нашихъ печатаныхъ книжкахъ, называемо **гражданкою** для вѣдрѣженя вѣдъ письма, якого уживаемо въ церковныхъ книгахъ а яке называемо **кирилицею**, або по просту письмомъ церковнымъ.

Спершу печатано такъ у насъ Русинѣвъ, якъ й у иньшихъ Славянъ, то е Москалѣвъ, Болгаръ, та Сербѣвъ, всѣ книжки: и церковнїи и свѣтскїи лишень кирилицею, уживаючи однихъ и тыхъ самыхъ буквъ.

Тай нѣчо дивного, що мы Русины и Москалѣ и Сербы и Болгары уживали спершу одной и той самой азбуки у своихъ письмахъ. Мы всѣ предцѣнъ списували свои мудрости мовою церковною, домѣшуючи тѣлько деякїи свои народнїи слова. А якъ такъ — то тодѣ нѣ иньшой, нѣ окремой для каждого народа азбуки не було треба.

Коли-жъ въ XVIII. столѣтїю (т. е. тому бѣльше 100 лѣтъ) и Москалѣ и Русины и Сербы и Болгары зачали вже свои свѣтскїи книжки писати по рѣдному, по такому якъ ихъ нарѣдъ говорить, тодѣ сама потреба примусила думати й надъ иньшою та окремою вѣдъ церковной азбукою.

И дѣйсно, придумали ось сю, яку называемо **гражданкою**, що значить, азбука свѣтска до письма свѣтского.

Се свѣтске письмо, гражданка, не лишень тымъ рѣжнить ся вѣдъ кирилицѣ, що е округлава та рѣвна, а кирилиця остра та покручена, але ще й тымъ рѣжнить ся, що богато буквъ якїи е въ кирилицѣ, въ гражданцѣ пропущено.

На що? Для нѣчога иньшого тѣлько для того, що въ церковной мовѣ и письмѣ тыхъ буквъ було потреба, а въ мовѣ народной та письмѣ не треба.

А що зновъ мовы народнїи и наша украинско-руска и московска и сербска и болгарска, е цѣлкомъ собѣ иньшїи, то вышло зъ того далѣ, що зъ азбуки церковной иньшїи буквы пропустили Москалѣ, иньшїи Сербы, иньшїи Болгары а ще иньшїи мы Русины.

Зъ того кѣнець кѣнцемъ выпало таке, що й мы и Москалѣ и Сербы и Болгары маемо теперъ свою власну, окрему, иньшу азбуку, хочъ колись спершу вѣдъ бѣды уживалисьмо одной церковной.

Е письмо и азбука украинско-руска, е московска, е сербска, е болгарска — а кожда иньша.

И зовѣмъ мудро та справедливо!

Маемо свою окрему мову, то повиннѣсьмо мати й свою окрему азбуку въ письмѣ, щобы нашѣи мовѣ вѣдповѣдала. Е чоловѣкъ, то повинень мати свою одежину; е мова, то повинна мати свое

письмо. Якъ по одежинѣ розрѣжняемо вже на першій поглядъ чоловѣка вѣдъ чоловѣка, такъ по письмѣ вже на самъ видъ розрѣзнити можна мову вѣдъ мовы.

Придивѣмъ ся по трохи тымъ рѣзнымъ азбукамъ, а насампередъ церковной, вѣдъ якои пошла и руска и московска и сербска и болгарска.

Азбука та письмо славянське, церковне, кирилиця.

Учені повѣдають, що въ давнину Славяни не мали нѣякого письма. Ажъ коли славянське слово такъ написати, якъ оно вымавляло ся. Примѣромъ возьмѣмъ буквы осьму и девяту, що звуть ся: зело, земля. Мы тѣ буквы днесъ въ церковныхъ книгахъ однаково читаемо и гадали бисьмо собѣ, що св. Кирило йно такъ собѣ для забавки зладивъ два „з“, — а то нѣ. Зело то е 8-ма буква читало ся тогдѣ якъ наше „дз“, отже дзело, а земля т. е. 9-та буква якъ „з“. Або пишемо два „и“ и „ы“ (буквы 11. и 31.) а вымовляемо однаково, а за св. Кирила инакше одно вѣдъ другого вымовляло ся. У насъ і, и, ѣ, (буквы 10, 11 и 34) вымовляють ся рѣвно якъ „і“, а за св. Кирила кожде инакше вымовляло ся, тому е три буквы а не одна.

Дальше за св. Кирила ѣ и ѣ (буквы 30, 32) вымовляли ся: ѣ щось такъ подобне якъ о або и а, а ѣ вымовлялось якъ е або і. Такъ примѣромъ ще

въ нашихъ давныхъ книгахъ церковныхъ стоить: **вѣлкѣ** або **вѣкъѣ**, — ну зломи языкъ, а не перечитаешъ, а оно читало ся щось такъ якъ: волкъ або vloko (наше вовкъ). Такъ само стоить въ старыхъ книгахъ **дѣнь**, а читае ся щось якъ **дени** (день). Не дармо отже вымисливъ св. Кирило и ѣ и ѣ, то не були толькѣ тверді чи мягкі значки, а були таки звуки, які вымовляли ся.

Дальше въ славянскихъ е буквы число: 36, 37, 38 и 39, зъ котрыхъ 3 навѣтъ въ теперѣшнихъ церковныхъ книгахъ не знайдешъ, а они такожъ кирильскі и е въ старыхъ книгахъ, и читали ся, якъ польскі: е, је, а, ја. Познѣйше вже забуто, якъ тѣ буквы вымовляли ся, отже на ихъ мѣсце всаджено инші. — Значить ся, якъ вымовляли, такъ писали.

Зъ того выходитъ важна наука:

1) Що коли св. Кирило чи хто тамъ инші, укладаючи славянську азбуку, вымисливъ 45 буквъ, то тѣ всѣ буквы були тогдѣ потрібні, щобы кожде слово написати такъ, якъ его вымовляло ся.

2) Що нѣ одна буква не стояла такъ собѣ дармо, якъ простій знакъ безъ вымовы, а всѣ вымовляли ся; навѣтъ ѣ и ѣ не були знаками, але буквами зъ вымовою якъ о и і.

3) Що кожда буква вымовляла ся инакше вѣдъ другою, що не було нѣ навѣтъ двохъ буквъ,

абы однаково вимовляли ся, отже и и ы та і, и, ѣ, вимовляли ся не такъ, якъ у насъ однаково, але инакше.

4) Що зчасомъ, коли зачали слова вже не такъ вимовляти, якъ за св. Кирила, а инакше, то й зачали инакше писати, и для того деякі буквы заступали другими, а деякі зовсѣмъ выкидали.

5) Зъ того же всего выходитъ ще одна замѣтка: **Що и св. Кирило и его ученики и ихъ наслѣдники та наши батьки такъ все писали, якъ слова вимовляли, и такихъ буквъ уживали, яки були потрібни до выражєня той вимовы, а не иньшихъ.** Говорили за св. Кирила руко-ја, то писали такъ, говорили пѳзнѣйше руко-ју, то писали **рукою**, а не инакше; були имъ яки буквы потрібнѣи, то ихъ уживали, а нѣ — то нѣ.

Перейдѣмъ до писемъ азбукъ теперѣшнихъ мовъ славянскихъ.

Письмо и азбука у Москалѣвъ, Сербѳвъ та Болгарѣ.

Коли въ XVIII. столѣтїю мы Русины и Москалѣ и Сербы а вѳдтакъ Болгары зачали свои свѣтскїи книги списувати въ народнѳи мовѣ, то заразъ выѣшла труднѳсть, якъ писати, якихъ буквъ уживати.

Однѳи казали, що треба таки такъ писати, якъ е въ книгахъ церковныхъ, не треба опускаати жадныхъ буквъ кирилскихъ, а книжки печатати кирилицею. Якъ то кажутъ: До чого хто навикъ, за

тымъ тягне. Другѳи зновъ сказали зовсѣмъ разумно: Якъ мы пишемо по своему, по народному, то мусимо писати такъ, якъ того wymagaє наша вимова, мусимо мати свою азбуку, свое письмо бодаѳ трохи иньше вѳдъ кирилскогого.

А зъ того зновъ выѣшла така закрутина, що рѳжнѳи рѳжно писали; однѳи такъ, другѳи инакше. И у Москалѣвъ те було и Сербѳвъ и Болгарѣ. И сварили ся такъ само за азбуку, якъ ще теперь у насъ деякі немудрѳи сварять ся.

Сварили ся у Москалѣвъ, и коли однѳи нпр. писали зъ церковна — житїе, другѳи мудрѳйшїи казали й писали, якъ належить по московски писати — житьє, бо такъ народъ говорить. Коли однѳи писали нпр. жировый, другѳи писали жировой, такъ, якъ народъ говорить, однѳи — носити, другѳи носить, такъ якъ говорятъ и т. д. Ажъ вкѳнци вытворили собѣ таке письмо, яке теперь мають. При тѳмъ пропустили зъ кирилциѣ сѳи буквы: 8, 22, 33, 35, 40, 41, 42, 43 та 37, 38 и 38; зъ 36. зробили **я**, додали двѣ новѳи **э** и **ё**, якихъ въ кирилциѣ нема. А такожь зачали печатати книжки не кирицею, а гражданкою. Въ найновѳйшихъ же часахъ зачали опускаати въ писемѣ **ъ**, бо у нихъ оно, такъ якъ й у насъ, не вимовляе ся, а теперь радять ще надъ тымъ, абы завести ще иньше письмо, де бы мали выкинути **ѣ** и **ы**.

Така сварка о азбуку була и у Сербѳвъ. Спершу у нихъ писали однѳи кирилицею а другѳи граж-

данкою, аж вкѣнци перемогли тї, що казали: Сербы мусять мати свою азбуку и свое письмо. Завели у себе гражданку, выкинули кирилскїи буквы тї: 8, 10, 12, 22, 30, 31, 33, 34, 36, 35, 40, 41, 42, 43, 44, 45, та буквы подѣ 37, 38 и 39, а додали двѣ ѣ=дж та ј. И вже всѣ такъ пишутъ, якъ маєте на стр. 11. по сербски.

Щось подѣбно було и у Болгарь. А теперь вже пишутъ такъ, якъ народъ говорить; мають свою гражданку, пропустили богато буквъ кирилскихъ а при томъ затримали 38, якого нѣ мы, нѣ Сербы, нѣ Москалѣ не мають.

Наше україньско-руске письмо тай азбука.

У насъ сварка надъ азбукою та письмомъ ще зовсѣмъ не скѣнчена. Якъ въ тамтыхъ Славянъ були, такъ и у насъ є одні и другї мудрцѣ. Одні, що кажуть: Най буде, вже будемо писати нѣбы такъ, якъ народъ говорить, але хочемо писати по старосвѣтски, такъ якъ є въ книгахъ церковныхъ; а другї зновъ вѣдповѣдають: Люди добрі, мы кирилицю шануємо, мы въ книгахъ церковныхъ готовї писати не тѣлько такъ, якъ є теперь, але навѣтъ и такъ, якъ було за св. Кирила, але що до нашей русской мовы письмо церковне не надає ся, то мы мусимо мати, такъ само якъ другї Славяне, свою азбуку и свое письмо.

Ось и непорозумѣне нѣбы то однихъ, що себе прозвали етимольогами, зъ другими, якихъ называютъ фонетиками.

Фонетикъ пытає етимольога: Якъ ты напишешъ нпр, „рїк“, коли въ церковномъ є **рокъ**? Якъ? — перепытує етимольога — я дамъ надъ **о** дашокъ и буде вже не **о** а **і** отже **рѣкъ**. А „мїд“ якъ? **мѣдъ** — каже етимольога. И т. д.

И коли етимольога пише нпр. **рѣкъ**, **мѣдъ**, **бѣда**, **нашї**, **добрї**, то фонетикъ каже дальше, на що клопоту на здорову голову, по що я маю мати на гадцѣ ажъ пятеро **ѣ**, **ѣ**, **ѣ**, **ї**, **ї**, по що тамъ маю дитинѣ голову лоточити, коли **ї** рѣдко котрый старый знає, де котре зъ тыхъ пять **ї** писати, бо кожде зъ тыхъ пятеро **ї** однаково вымовляє ся; и пише по просту такъ, якъ говоримо: **рїк**, **мїд**, **бїда**, **нашї**, **добрї**.

Коли дальше етимольога каже: Намъ треба писати нпр. **рыба**, черезъ **ы** а сила черезъ **и**, фонетикъ вѣдповѣдає: На що я маю писати разъ **и** а разъ **ы**, коли и тутъ **и** тутъ я вымовляю **и**, тожъ пишу лише **и** и буде — **риба**, **сила**. Зрештою — каже дальше фонетикъ — звѣдки я маю знати, де пише ся **ы** а де **и**. На то каже етимольога: Зъ церковного. А якъ дитина ще не вмѣє церковного, справедливо пытає фонетикъ, то що? То — каже етимольога — зъ польского може знати. А коли фонетикъ тымъ обурений вѣдповѣдає: Що менѣ за неволя знати польске. То я впередъ буду

учити ся ажъ польского, абы писати по руски... чи що? Тодѣ етимольоґъ вѣдповѣдає — нѣчо не вѣдповѣдає. Осъ дѣйшовъ-сєь.

Коли фонетикъ каже: На що я маю писати на кѣнци слѣвъ тоє **ѣ**, коли я его невымовляю, то етимольоґъ вѣдповѣдає, що то наше тысячолѣтне достояннє, що то зъ кирилицѣ не вѣльно опустити нѣ одной буквы. А коли на се фонетикъ здвигаючи раменами смѣє ся зъ эго дурноты, и каже ему, що навѣтъ въ церковныхъ вже поопускано деякїи буквы, а иньшїи Славяне поопускали ще бѣльше, то етимольоґъ зновъ не знає, куды зъ того выйти.

На томъ вся сварка: на **і**, на **ы** та на **ѣ**. Етимольоґъ каже: Я пишу **і**, **ѣ**, **ѣ**, **ѣ**, а фонетикъ каже: а я всюды за тыхъ пять одно **і**. Етимольоґъ каже: Я пишу **и** и **ы**, а фонетикъ каже: Я тѣлько **и**. Етимольоґъ каже: Я пишу **ѣ**, а фонетикъ каже: Та на що того **ѣ**, коли его и такъ нѣхто не перечитає. Таке то.

Щобы положити тому якїи конецъ, зѣбрали ся були нашїи ученїи у Львовѣ на раду, абы вже разъ постановити одно письмо, якимъ бы всѣ писали, а не кождїи на свою руку. И коли такъ зѣбрали ся, постановили, абы такимъ письмомъ писати, якого теперъ уживають въ школахъ, нѣбы то безъ тыхъ **ѣ** та **ы**. А чому тымъ, а не тымъ, що его блудно называють етимольоґїєю, то тому, що на-сампередъ нашїи найпершїи писателѣ такъ писали вѣдъ самого початку, йно зачали по чисто народ-

ному писати, якъ: Маркіянъ Шашкевичъ, Юрїи Федьковичъ, Тарасъ Шевченко и другїи, дальше, що не тѣлько найпершїи нашїи писателѣ, але й дальшїи всѣ майже все такъ писали и теперъ пишуть; дальше, що вся Україна за кордономъ иньшого письма не знає; дальше, що такой хочъ куды кажѣмъ, то дитина нѣколи не навчить ся правильно нѣбы то по етимольоґичному писати, бо рѣдко котрый й старый знає, якъ добре та правильно писати; дальше, и то може найважнѣйше, що коли напишу нѣбы по етимольоґичному, то нѣ другїи Славянинъ, нѣ самъ Русинъ не читає того такъ, якъ повинно бы ся по руски выговляти. Нпр. по етимольоґичному пишу — **рускїи**, а тымчасомъ нѣхто такъ не говорить, якъ є написано, йно каже **рускїи**. По етимольоґичному пишу — **доброи**, якже то читати? Однїи читають: **доброи**, другїи **доброи**, а то зле, бо всѣ говоримо **доброи**. Етимоль. пише: **жїи**, а тымчасомъ нѣхто такъ не говорить у насъ, йно; **жїи**. По щожъ латати тою нѣбы етимольоґїєю, коли шкѣльною правописию, фонетикою, напишу акурать такъ, якъ говорю: и **доброи** и **рускїи** и **жїи** и т. д.

Коли постановили, вдали ся заразы до Рады шкѣльной, абы всѣ книжки для дѣтей тѣлько такъ печатано — по фонетичному. Вѣдтакъ удали ся и до правительства, абы всѣ державнїи та краєвїи письма печатано не по етимольоґичному а шкѣльною правописию. И на томъ бувъ бы конецъ.

Правда, є такій, що бѣльше навыкли до там-того нѣбы етимольогічного письма, то имъ не по-добає ся то письмо школьне, деякї зъ нихъ, Богъ знає, що вымислюють на письмо нѣбы то фонетичне, що то заглада на св. Церковь, що то Поляки намъ накинули, абы Русь знищити, що то радикалы вымислили те письмо и т. д. Называютъ те письмо, выбачте, свиньскимъ, хлопскимъ, письмомъ пастухѡвъ (такї они немудрї, хочъ и ученї, нѣбы то пастухъ та хлопъ щось гѡршого, якъ вѡнъ одень зъ другимъ); прозываютъ тыхъ, що пишуть фонетикою, Українцями, такъ якъ бы Українецъ не нашъ рѡднїй братъ по мовѣ; то такъ щось выгледає, якъ бы кого зъ васъ назвавъ Лемкомъ, тажъ и Лемко и Подолянь и Українецъ и Гуцуль и Бойко такїй добрый Русинъ, якъ кождый иньшїй. И таке иньше выгадуютъ, навѣтъ книжочки пишутъ, абы баламутити людей.*) Але що робити. Все було и буде такъ, що ще ся той не вродивъ, абы всѣмъ догодивъ.

Мы амер. Русины тримаймо ся того: Пишешъ нѣбы то по етимольогічному, бо инакше не вмѣешъ — добре, пиши, кобысь тѡлько писавъ по нашому. Пишешъ правописию школьною — добре. И то наше письмо и то наше. Але одень на другого вороговати, высмѣвати, чого? Не читати той

*) То лишъ москво-фулѣ баламутятъ людей буквами, бо они кажутъ, що мы Русины одно зъ Москалями, отже нѣбы и мова повинна бутъ одна, а ту фонетикарь показує цѣлкомъ инакше.

книжки, що писана не такъ, якъ ты пишешъ, чому? А вже дуже смѣшно, коли не одень не знає нѣякъ писати або пише польщиною, а балакає о рускѡмъ письмѣ, то щось такъ, якъ слѣпїи о краскахъ.

Нашї найпершї писателѣ.

Коли-бъ спытати, хто навчивъ насъ книжною освѣты, то треба сказати, що християнство. Св. Володимиръ, нашъ князь, приймивши въ 988. роцѣ вѣру християнску, першїй заводить школы, а провѡдъ въ нихъ вѡддає священникамъ.

Коли-бъ далѣ пытати, якою мовою списували тодѣ у насъ всяку мудрѡсть — то треба вѡдповѣсти, що не въ такѡй, якою нарѡдъ говоривъ, а въ мовѣ церковно-славянскѡй, такѡй, яку у насъ теперь по церквахъ правять. А чому такъ? То тому, що першїй учителѣ на Руси були священники грецкїй та болгарскїй, они вмѣли тѡлько мову церковну: а якъ вмѣли, такъ и учили.

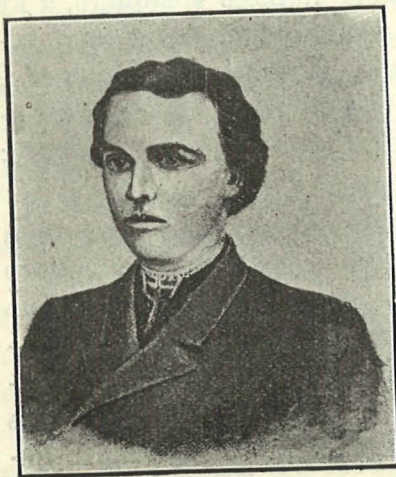
Вѡдтакъ по нихъ, хочъ стали учити вже такїй свои Русины, то все тримали ся ще того самого способу, учили и писали по церковному, однакъ не такъ чисто, якъ ихъ попередники. Чимъ бѣльше вѡддалювали ся вѡдъ своихъ попередныхъ учителѣвъ, а зближали ся до нашихъ часѡвъ, тымъ бѣльше въ свои письма вводили мову чисто-народну. Ихъ письма выгледають для насъ такъ,

якъ та озима нива вымокла понаса́вана яриною. Читаешъ слово, два — чисто-церковнѣй, а коло нихъ ко́лька нашихъ щиронародныхъ. Латанина — тай годѣ.

Що такъ було, то й нема чого дивувати ся; щось таке подѳбне було и у Французѳвъ и Англѳйцѳвъ и Полякѳвъ и Чехѳвъ — то́лько що у нихъ писали латиною, примѣшуючи свои слова. Таке же самѣське зновъ, якъ у насъ було у Москалѣвъ, Сербѳвъ, Болгарѳвъ; и у нихъ спершу писали тою самою церковною мовою, що и у насъ, латаючи еѣ своєю такъ само рѳдною мовою, якъ и мы. Слово́мъ — всюда була латанина — на старѳй ко́жухъ давали новѳй латки. Зъ часомъ одна́къ покинули церковщину а стали писати на своѳй народнѳй мовѣ: Москалѣ по московски, Сербы по сербски, Болгары по болгарски.

У насъ тая латанина тягнула ся ажъ по ко́нець 18. столѣтя. Зъ ко́нцемъ того столѣтя рухнули леды. Въ 1798. роцѣ выдае Иванъ Котляревскѳй книжку подѣ заголовкомъ: Енеида.

Вѳдь сеи книжки зачинае́сь для нашої

Маркіянъ Пашкевичъ.

письменнои мовы нова доба: давна лѣпинина церковщину зъ нашою мовою устае. Ся книжка перша писана щиро-народною украѣньско-рускою мовою, якою весь нашъ наро́дь говорить, загально припала до сердца — залюбки читавъ еѣ и панъ и хлопъ, бо кождѳй розумѣвъ. Осъ хочъ бы и сей одень вершикъ зъ тои Енеи́ди, якъ гладко читае ся. Нѣхто и у насъ ина́кше не скаже.

Коли чого в руках не маеш,

То не хвали ся, що твое:

Що буде, ти того не знаеш,

Утратиш може і свое.

Не розглядѣвши, кажуть, броду,

Не лѣзь прожохом першѳй в воду,

Бо щоб не насѣмѣшив людей;

І перше в волок подиви ся,

Тогдѣ і рибою хвали ся.

За сею книжкою выпи́суе самъ Котляревскѳй ще двѣ театральнѳй комедѳй такъ само мовою чисто-народною; а въ слѣдъ за нимъ йдуть другѳй писателѣ.

Иванъ Котляревскѳй родивъ ся далеко вѳдь насъ за кордономъ на Украѣнѣ въ мѣстѣ Полтавѣ въ 1769. роцѣ, а померъ 1838.

Але, бачите, що було на Украѣнѣ, то не такъ легко до Галичины ему дѳйти. У насъ въ Галичинѣ ще цѣлыхъ сорокъ лѣтъ лѣпили всякѳй слова церковнѳй и нецерковнѳй, польскѳй и нашѳй переку-

чені на ладъ церковныхъ тай фабриковані отъ такъ пѣдъ рукою и ту лѣпинину называли мовою рускою; нею писали книжки, дарма що нѣхто такъ нѣгде неговоривъ, анѣ того нерозумѣвъ. Ажъ въ 1837. р., якъ на Українѣ Котляревскій, такъ тутъ въ Галичинѣ выступає зъ першою книжкою, писаною по щиронародному, священникъ Маркіянъ Шашкевичъ. Книжка тая называє ся „Русалка Днѣстрова“,

ВЕСНІВКА. *)

Цвѣтка дрібная
Молила неньку,
Весну раненьку:
— „Нене рідная!
Вволи ми волю,
Дай мені долю,
Щоб я зацвила;
Щоби я була,
Як сонце ясна,
Як зоря красна,
Щоби-м згорнула
Весь свѣт до себе!“

— „Доню, голубко,
Жаль мені тебе,
Гарная любко.
Бо вихор свисне,
Мороз потисне,
Буря загуде;
Краса змарніє;
Личко счорніє;
Головку склониш,
Листочки зрониш,
Жаль серцю буде.“

яку видавъ ажъ въ Будѣ на Угорщинѣ, бо не позволили друковати въ Галичинѣ. Чимъ була для Україны—Руси Енеїда, тымъ для нашої Руси Русалка. Люди, не зъ забитымъ розумомъ,

*) Веснівка дрібна цвѣтка се Русь, що пробудилась зъ кѣлька вѣкового сну и зачала жити своимъ життямъ, о яке побоюєсь поетъ, щоби лиха доля и лихй люде его не вбили.

зачинають розумѣти, що годѣ намъ далѣ лѣпити штучну дивернацку мову, якою нѣхто нѣгде не говорить, та яку годѣ розумѣти; беруть ся до працѣ та починають писати такъ, якъ Богъ приказавъ, по своему, по рѣдному, що кождый и найменшій розумѣє. Въ тѣмъ заслуга Маркіяна Шашкевича.

Маркіянъ родився 1811. р. въ селѣ Пѣдлісью, золочѣвского повѣту въ Галичинѣ. Отець его Симеонъ бувъ священникомъ въ Княжу. До шкѣль ходивъ въ Бережанахъ. Скѣнчивши шкѣлы, вступивъ до духовной семинаріи у Львовѣ. Попри науки богословскій займавъ ся словесностию славянскихъ народѣвъ, передовсѣмъ Чехѣвъ та Сербѣвъ. Бувъ то часъ, коли Чехи та Сербы йно що двигали ся, вставали немѣвъ бы зѣ сну до працѣ на поли рѣднои мовы. Маркіянъ забажавъ сего и для свого народу. Та якъ до того взяти ся? Ажъ якось попала ся ему въ руки Енеїда Котляревского. Чогожъ шукати? Осъ и є, якъ намъ писати: по своему — такъ, якъ нарѣдъ говорить. И въ спѣлцѣ ще зъ двома питомцями списує цѣлу книжку вершѣвъ тай повѣстокъ въ рѣднои мовѣ и выдає єѣ въ 1837. р. Була єє Русалка Днѣстрова, що дала початокъ до нашої теперѣшной чисто-народной письменной мовы въ Галичинѣ.

Кромѣ Русалки написавъ Маркіянъ еще: казку Олена, Псалми Русланові, Читанку, кѣлька проповѣдей, зачавъ писати Перекинъчика бисурманьского, перевѣвъ зъ чеського Короледворску Руко-

пись зъ Судомъ Любушинымъ, зъ церковного же дещо зъ евангелія св. Матея то цѣле евангеліе св. Іоана. Подъ своими творами підписувавъ ся именемъ: Русланъ.

Ставши священникомъ, дѣставъ завѣдательство въ Гумнискахъ, опѣсля въ Нестаничахъ а вкѣнъци парохію въ Новосѣлкахъ лѣсныхъ, де скоро померъ р. 1843.

Въ 50 лѣтъ по смерти р. 1893. спроваджено кости бл. п. Маркіяна зъ Новосѣлокъ до Львова. Велике се було свято для нашої Руси. Сотки священникѣвъ зъ епископами и митрополитомъ та тысячки народу зъ цѣлого краю супровожали свого найпершого писателя, просвѣтителя на львѣвске кладовище: вдячній сыны — свого батька.

Якъ гарно по нашому писавъ Маркіянъ Шаникевичъ, то для примѣру подаемо тутъ ще одинъ его псаломъ.

Зъ псалмѣвъ Руслановыхъ :

„Хто зъ Богомъ, Богъ зъ нимъ — мовлять люде нашій и добре мовлять; бо хто яко Богъ? — Бо цурати ся тобовъ будуть люде и стануть тя судити сусѣды, и братъ твоій скаже: нѣтъ менѣ брата, и отецъ твоій скаже: немавъ емъ сына, а матѣрь твоя назве тя гадиною, сонъ твоій двигне руку на тебе, а свояки твои выречуть ся тебе и вергнуть на тя соромомъ, неславляти тя стануть далеко и

широко, бо невгодивесъ ихъ лихѣи волѣ... Але ты нежурись, не вдавай ся въ розпуку, бо хто яко Богъ? Той, що звелѣвъ нѣчому зробити свѣты, величнее сонце и мѣсяць и тьмы звѣздъ, що велѣвъ темнотѣ перекинути ся въ свѣтло, зъ которого долонѣ сверкнули огнѣ и вдарили воды, которого невидиме око видить гадки душъ нашихъ, котрый спрягъ собою безначатокъ и безконецъ, которого серце, а воля — гаразь всѣхъ вѣковъ и всѣхъ сторѣнь щасте, той зъ тобою — **Богъ зъ тобою.**“

* * *

Кѣнцеве слово.

Мы вмысне подали за „Христинскимъ Календаромъ“ обширнѣйше и розповѣли исторію нашої рѣдной мовы и письма для Американскихъ Русинѣвъ.

А то для чого?

Для того, бо наша мова се нашъ найдорозній скорбъ, самымъ Богомъ даный; а по друге — на нашу мову нападають числені вороги, а о нашѣмъ письмѣ пишуть всѣляку погань. А сли Русины будутъ знати свое добре, тогды те свое рѣдне лѣпше полюбятъ, и не дадутъ баламутитись и будутъ свое рѣдне шанувати, любити и боронити.

Ось и въ Америцѣ мѣжь Русинами есть маса такихъ, що свою рѣдну мову зневажають, калѣ-

же сой пойде одну пасху vybrати, але ту сой думает: Го! — най перше люде позабераютъ, а яку менѣ лишать, той на тѣ буду кунтетный. Разъ ту люде пасхи позаберали, а удобному кумови ничъ незостало. Такъ дуже застаралъ ся, выйшовши съ церкви и думает: то е певно то, що я немусѣль досѣ твердо постити, то менѣ за тое Господь Богъ пасхи не далъ. Приходить до дому и говоритъ до своей жены: вшыткимъ людемъ Господь Богъ пасхи далъ, а намъ нѣтъ, бо зме певнѣ досѣ твердо не постили, такъ якъ егомосьць казали. И такъ смутно сидятъ зо своимъ цѣлымъ домомъ.

Разъ ту приходитъ одъ богатого его кума слуга, котрый запрашае удобного кума на гостину до богатого кума. Правда, що кумъ удобный зказалъ: гнесъ есть такій день, що ся неналежитъ до другихъ домовъ йти. То й не пѣшолъ на тую гостину. Коли слуга повернулъ ся назадъ до мовъ, вѣдповѣлъ своему газдови, що его кумъ не прийде на гостину. Въ той часъ розказалъ газда однести половину своей пасхи й всею свяченны своимъ кумови до его дому. И такъ ся стало. Въ другій день богатый кумъ далъ закликати удобного кума на гостину до себе й говоритъ ему: чомусте такій смутный куме? А якъ-же смутный неможу быти, коли Господь Богъ далъ пасху каждому, только менѣ нѣтъ; я думалъ, що я твердо постилъ. Але богатый кумъ говоритъ: о, не бойте ся, Панбогъ о васъ не забуде; вѣднѣ вамъ дастъ

еще вашу пасху; видите Богъ и свѣтъ наразъ не сотворилъ, только що дня. Такъ само и пасхи каждому наразъ дати неможе.

Добрѣ, удобный кумъ увѣрилъ тое и такъ розышли ся. Але на только въ головѣ удобного кума его постъ сидѣлъ, же немогъ дальше чекати за своѣй вѣрный постъ. Одного дня по великодни выбралъ ся кумъ по свою пасху до Бога, тай иде. Переходитъ коло своего богатого кума, той ся го пытае: а де идете куме? Я иду по пасху до Бога. Добрѣ, то не забудьте ся опросити Бога, же я маю штыри волю теперъ, ций на другій рокъ буду маль другій штыри, чий тыхъ не буду мати? Добрѣ, вѣдповѣлъ кумъ: я ся опрошу, тай иде дальше.

Ажъ при нижнѣмъ концѣ села тамъ стоить вѣйтъ на дворѣ и крикне твердымъ голосомъ на удобного: де иде? — (бо у нього удобный ничъ). — Удобный вѣдповѣдать: та иду до Бога по пасху. Вѣйтъ звыклѣ ся засмѣялъ съ того. То добрѣ, а опросъ ся Бога, же я маю десять-сто риньскихъ, то чи на другій рокъ зароблю другихъ десять, чи и тоты страчу. Добрѣ, вѣдповѣлъ удобный, я ся опытаю тамъ!

Тай удобный иде далеі тай приходитъ до пустинѣ мижки двѣ великѣ горы, котры една зъ другою ся били. Коли удобный надыйшолъ на тое мѣсце, въ той часъ ктось зъ горы ся просить: де ты идешъ удобный человеку? — Я иду до Бога по пасху. То опросъ ся тамъ Бога и о насъ: же

же соі поїде єдну пасху выбрати, але ту соі думает: Го! — най перше люде позабераютъ, а яку менѣ лишатъ, той на тѣ буду кунтетный. Разъ ту люде пасхи позаберали, а худобному кумови ничъ незостало. Такъ дуже застараль ся, вийшовши съ церкви и думает: то е певно то, що я немусѣль досъ твердо постити, то менѣ за тоє Господь Богъ пасхи не даль. Приходить до дому и говорить до своей жены: впыткимъ людемъ Господь Богъ пасхи даль, а намъ нѣтъ, бо зме певнѣ досъ твердо не постили, такъ якъ єгомосьць казали. И такъ смутно сидятъ зо своимъ цѣлымъ домоу.

Разъ ту приходитъ одъ богатого его кума слуга, котрый запрашає худобного кума на гостину до богатого кума. Правда, що кумъ худобный зказаль: гнесъ естъ такій день, що ся неналежитъ до другихъ домоу йти. То й не пѣшоль на тую гостину. Коли слуга повернуль ся назадъ домоу, вѣдповѣль своему газдови, що его кумъ не прийде на гостину. Въ той часъ розказаль газда однести половину своей пасхи й всею свяченины своему кумови до его дому. И такъ ся стало. Въ другій день богатый кумъ даль закликати худобного кума на гостину до себе й говорить ему: чомусте такій смутный куме? А якъ-же смутный неможу быти, коли Господь Богъ даль пасху каждому, тѣлко менѣ нѣтъ; я думаль, що я твердо постиль. Але богатый кумъ говорить: о, не бѣйте ся, Панбогъ о васъ не забуде; вѣнь вамъ дастъ

еще вашу пасху; видите Богъ и свѣтъ наразъ не- сотвориль, тѣлько що дня. Такъ само и пасхи каждому наразъ дати неможет.

Добрѣ, худобный кумъ увѣрилъ тоє и такъ розышли ся. Але на тѣлько въ головѣ худобного кума его пѣсть сидѣль, же немогъ дальше чекати за своій вѣрный пѣсть. Одного дня по великодни выбраль ся кумъ по свою пасху до Бога, тай иде. Переходить коло своего богатого кума, той ся то пытає: а де идете куме? Я иду по пасху до Бога. Добрѣ, то не забудьте ся опросити Бога, же я маю штыри волю теперъ, ций на другій рѣкъ буду маль другій штыри, чий тыхъ не буду мати? Добрѣ, вѣдповѣль кумъ: я ся опрощу, тай иде дальше.

Ажъ при нижнѣмъ кѣнци села тамъ стоить вѣйтъ на дворѣ и крикне твердымъ голосомъ на худобного: де иде? — (бо у нѣого худобный ничъ). — Худобный вѣдповѣдаль: та иду до Бога по пасху. Вѣйтъ звекль ся засмѣяль съ того. То добрѣ, а опрощь ся Бога, же я маю десять-сто риньскихъ, то чи на другій рѣкъ зароблю другихъ десять, чи и тоты страчу. Добрѣ, вѣдпсвѣль худобный, я ся опятаю тамъ!

Тай худобный иде далее тай приходитъ до пустинѣ мижъ двѣ великѣ горы, котры една зъ другою ся били. Коли худобный надыйшоль на тоє мѣще, въ той часъ ктось зъ горы ся просить: де ты идешъ худобный человеку? — Я иду до Бога по пасху. То опрощь ся тамъ Бога и о насъ: же

кумь ему все розповѣль о своєй подорожи до Бога, а кумь говорить: я вамъ говорилъ, тьлько чекайте то вамъ Гос. Богъ дастъ вашу пасху. При кѡнци той гостины говорить кумь: а о мене сте ся тамъ просили? — Такъ есть — одповѣдає худобный кумь. Господь Богъ говорилъ, же коли такъ будете ся тримати якъ до того часу, то о дуже бѡльше на веѣмъ газдѡвствѣ богаты будете. Такъ розышли ся.

Але тому вѡйтови барзь въ головѣ было, же той худобный такымъ богачомъ сталъ, и зачалъ роздумовати, якъ бы его тыхъ волѡвъ збавити, котры вѡнъ за пасху дѡсталъ. Въ тымъ селѣ жилъ такожь великій грофъ, котрого цѣле село было; а той вѡйтъ таякъ бы его добрый наемникъ былъ. Одного разу треба было дороги реперувати. — Грофъ говоритъ до вѡйта. — Прощу дати на мою голову — вѡдповѣдає вѡйтъ — я ихъ дамъ гнетъ поправити. Я хочу пане, жебы до пѡвъ села той худобный самъ поправилъ на еденъ день, а якъ не зробить, то ему волы заберу тоты, що має; а друге пѡвъ дороги цѣле село поправитъ. То невозможно, — вѡдповѣдає грофъ. Я вамъ сто риньскихъ за тоє дамъ, — говоритъ вѡйтъ до пана; — такъ панъ згодилъ ся на сто риньскихъ. Выйде вѡйтъ до худобного: завтра маешъ ити на дорогу. — маешъ до пѡвъ села поправити, а якъ непоправишь за еденъ день, то ти волы одберу, ты лайдаку! По одходѣ вѡйта, худобный плаче, же свои волы стра-

титъ, бо тота робота невозможна зробити за день. Зо жалю великого пѡйшлоль ажъ надъ свои волы плакати, же южь ихъ утратить. Но разъ ту оденъ вѡль заговорить: не плачь, мы то поправиме тоту дорогу на завтра до полудня, — тьлько ты три разы лопатою шмарь на вѡзь, а три разъ зъ воза, а три разъ розправъ по дорожѣ и южь дорога буде поправлена. Выйшли другого дня и такъ ся стало якъ вѡль повѣль. До полудня дорога была готова. Выйшлоль вѡйтъ, обзрѣль дорогу и найшлоль добрѣ поправлену. Злѡсть и перна страта его сто риньскихъ!

Такъ въ своєй злости иде до грофа и говорить: той лайдакъ зробилъ ему надану роботу. Але я тебе прощу, пане, дай менѣ его пѡдъ мою владу; я ему мушу волы одобрати. Ту маєте, пане, другихъ сто златыхъ, тѡлько менѣ дайте еще одну штуку зъ нимъ зробити. Добрѣ, вѡдповѣль панъ. Такъ приходитъ вѡйтъ до худобного и говорить: на завтра маешъ пѡйти и тамто велике зароснене поле вшытко выкорчыти и выкоренити за оденъ день; якъ тоє не зробишь, возмеме вѡдъ тебе твои волы. Такъ засъ худобный зачне плакати надъ своимъ волами; зновъ оденъ вѡль вѡдозваль ся: не плачь, ты тоє зробишь до полудня, тѡлько такъ зрѡбъ: затний три разы попѡдъ пняки и всео буде выщцено и такъ ся стало. Такъ юшь другихъ сто вѡйтови пѡйшло.

Такъ зновъ приходитъ вѡйтъ до грофа и говорить: пане грофъ ту маєте трете сто риньскихъ, —

якъ довго мы ся ту будуме ищы бити? Добрѣ, вѣдповѣль худобный тай иде далей пустынею.

Ажъ ту разъ приходитъ на еденъ потѣкъ, котрымъ велика вода плыла, презъ котру провадилъ дуже довгий мѣсть. Коли вѣнь встушилъ на той мѣсть, въ той часъ чуе голосъ, же ктось ся пытае: де вѣнь иде? Ото была рыба, превелика рыба, котра пѣдъ мостомъ гъ водѣ лежала. Худобный вѣдповѣдае: Я иду до Бога по пасху, за котру я постилъ. Добрѣ, то запытай ся Бога: якъ я ту довго лежати еще буду? Запытаю, — вѣдповѣль худобный.

Перейшоль той мѣсть, тай бачить хпередъ себѣ одного старого человека гнати волю хпередъ себе, тай худобный догонилъ старого и его поздоровилъ. Такъ старый ся его просить: А де вы идете подорожный? Вѣдповѣдае подорожный: я иду до Бога по свою пасху, за котру барзъ твердо постилъ, а Богъ всѣмъ людѣомъ даль, а мѣ нѣ, то самъ иду по ню. Я думаю, що я вѣрно и твердо постилъ, то ся мѣ пасха належитъ. — Я думаю тыжь, же ти ся належитъ, — вѣдповѣдае старый. Але дальше неходъ, я ти даю тоты волю за твою пасху и можежь быти спокѣйный и вернути ся домѣвъ. Добрѣ, — вѣдповѣдае худобный, — я спокѣйный, тѣлько же маю бѣльше интересѣвъ до Господа Бога. А якихъ? — пытае ся старецъ. Тамъ гъ водѣ рыба хоче знати, якъ довго тамъ буде лежати? — Засъ горы, якъ ся довго тамъ бити будутъ? — Нашъ

вѣйти мае десять сто, чи на другий рѣкъ буде мати другихъ десять, чи и тоты стратить? — Мѣй кумъ мае штыри волю, чи на другий рѣкъ буде мати другѣ чотыри, чий тоты стратить?

Вѣдповѣчь имъ такъ: той рыбѣ — якъ далеко за ню перейдешъ — въ той часъ скричь: ты тамъ будешъ потля лежати, закъ дакого незалѣнешъ. Втой часъ рыба разъ водѣвъ шмарила мало его самого не залѣла. — Пройдешъ далеко одъ тыхъ гѣръ, то скричь, же такъ довго ся будутъ бити, покля дакого не забють. — А вѣитови своему повѣчь такъ, же не тѣлько жебы другихъ десять сотъ заробилъ, але вѣнь и тоты въ прудкѣмъ часѣ стратить, що мае. — А своему кумови такъ повѣчь, же коли такъ ся буде тримати, якъ до теразъ, то не тѣлько щѣбы тоты штыри стратилъ але збогатѣе ся на всѣмъ о дуже бѣльше.

Такъ той худобный прийшоль домѣвъ, привюль волю на мѣсце пасхи, впровадилъ ихъ до стайнѣ и говорить: даме имъ отпочити до завтра. Другого дня стае, дивуе ся дуже, бо де позритъ, то мае всего досить; начыне — яке тѣлько до газдѣвства потрѣбне — сусѣки полнѣ збѣжа всего гатунку. Коли худобный увидѣль тѣе, помолить ся Богу и говорить: теразъ ажъ занатто богату пасху одъ Бога емъ досталъ за свѣй пѣсть. Алежь мушу покликати своего кума на свою пасху, бо я на его былъ. Тай запросилъ своего кума. Кумъ прийшоль тай ся краснѣ забавили. Худобный

еще третю штуку хочу задати тому лайдакови, же бымъ одъ нйого тоты волы одобраль. Добрѣ, — пань ся згодиль на вѣтову третю штуку. Пѣй-шоль вѣтъ до худобного и говорить: завтра мусишь пѣйти тамъ тое поле выкоренене вшытку зорати за еденъ день, бо коли тое незробишь, то ти твои волы одберу. Худобный зновъ плаче надъ своими волами, а вѣтъ зновъ говорить: неплачь, мы зновъ тое зробиме завтра до полудня, тылко такъ робь якъ и перше; и такъ другого дня ся стало, якъ вѣтъ казалъ. Южь вѣтъ стратилъ третє сто ринскихъ.

Приходить вѣтъ до грофа: ту маете пане четверте сто ринскихъ, тѣлко менѣ позвольте еще едну штуку тому лайдакови задати. И такъ грофъ ся згодиль. Прийде вѣтъ зновъ до худобного: знашь ты що, завтра мусишь тое поле все засѣяти и заборонити, бо якъ незробишь то ти твои волы одберу. Такъ худобный засѣ все зробилъ по розказѣ вола и засѣ работа была до полудня зроблена.

Зновъ дае вѣтъ пяте сто ринскихъ пану, абы му тылко позволилъ худобному штуки задавати. Добрѣ, вѣдповѣль пань, — по вѣдбраню пятой сотки. Прийшоль зновъ вѣтъ до худобного и говорить: мусишь пойти тоту пшеницу вшытку зожати, штось тамъ пошѣяль за еденъ день, бо коли тое не зробишь, то ти твои волы одберу. Худобный зновъ зробилъ по розказѣ своего вола всю тую роботу до полудня. Тай вѣтъ ся драпае по

головѣ, що худобному волы неможе одобрати и такъ засѣ даль шесте сто грофови, же другѣ штуки провадилъ.

Тай приходитъ до худобного и говорить: завтра мусишь и тую всю пшеницу за еденъ день повязати до сноповъ и порухувати и до стоговъ скласти. Худобный все тое зробилъ по розказѣ вола. Але вѣтъ думаль, що худобного злапае на рахунку, тай ся пытае: кѣлько тамъ кѣпъ есть той пшеницѣ? Худобный одповѣдае: триста тысячий кѣпъ. Пѣйде вѣтъ, рахуе, тылько, добрѣ!

Такъ даль вѣтъ семе сто ринскихъ грофови, тылко щобы му позволилъ дальши штуки. Пань позволилъ. Приходить до худобного вѣтъ и говорить: завтра мусишь тую пшеницу наразѣ звести, бо якъ не звезешъ, то ти твои волы одберу. Худобный по розказѣ вола забралъ всю на вѣзъ и везе. Приходитъ до грофовой брамы; брама мала; не може ся въ ней помѣстити. Худобный приходитъ до грофа, щобы пѣйшоль браму розобрати. Грофъ говорить, що не пѣйде, же онъ муситъ такъ перейти. Вернулъ ся ку возу, вѣтъ говорить: лемъ кричь гей, то мы перейдемо и забрали всю браму на вѣзъ и везе до стодѣль. Такъ и привозъ.

Даль вѣтъ осме сто грофови, щобы малъ право розказувати. Пань приялъ. Худобный сидитъ, ажъ ту разѣ приходитъ вѣтъ и готорить: завтра мусишь всю тую пшеницу вымолотити и звѣяти и роздѣлити безъ день, бо якъ незробишь, то волы не

твои. Худобный зновъ, зробилъ по розказу вола. — Приходить вѣйтъ до грофа и говорить: ту маете ще девяте сто ринскихъ, а позвольте еще менѣ одну штуку задати тому лайдакови. Добрѣ, вѣдповѣль панъ. Тай разъ ту вѣйтъ приходитъ до худобного и говорить: завтра мусишь всю тую пшеницу зѣфсти самъ безъ день. Худобный ся дуже застараль и плаче, же теразъ южь свои волы стратить. А ту ему вѣль говорить: не плачь, пѣйдешъ тамъ завтра, ничъ тылько три зерна зъ той пшеницѣ зѣфшь, такъ и пшеницѣ nebude. И такъ ся стало. Якъ увидѣль тое вѣйтъ и говорить: ани злый духъ зъ тобомъ непорадить! Въ той часъ вѣйтъ и зъ грофомъ говорятъ: знаешъ що, ты лайдаку, теперь насъ мусишь обохъ до пекла одвести, а якъ насъ тамъ не одвезешъ то ти волы одбереме, бо мы хочеме знати, якъ тамъ хъ пеклѣ есть.

Худобный ся старае, якъ ту одвести, коли вѣнъ не знае де пекло. Але вѣль ему говорить: ты ничъ неробъ, тылько якъ посадишь грофа зъ вѣйтомъ на вѣзъ, а ты самъ сой сятъ напередъ тай кричь: гей, тай гей! А якъ мы станеме, то жебысь фрышно телѣгу передню одвадилъ и зъ нами втѣкаль. И такъ худобный зробилъ. Посадила ихъ до воза и самъ сѣль: гей, тай гей, кричить. Ажь ту разъ волы въ одной пустыни стануть, а вѣнъ фрышно одвадилъ передню телѣгу и скричалъ: гей! Волы рушыли, а пѣдъ задньовъ телѣговъ земля ся розступила и вѣйтъ зъ грофомъ пѣшли

доловъ, а худобный человекъ ся вернулъ щасливо домѣвъ.

Такъ собѣ жые спокѣино, бо южь нема вѣйта, щобы го мучиль. Ажь ту разъ панѣ грофова и панѣ вѣйтова дали того худобного до себе заволати и говорятъ: знаешъ ты што, мы тобѣ даме два сто ринскихъ, тѣлько насъ тамъ завезъ де и напихъ мужѣвъ есъ завюзъ, бо тамъ мусишь дуже добрѣ бути, коли они ся такъ довго бавлять. Тай худобный взяль обѣ панѣ и ихъ везе тамъ ажь прийдуть на тое мѣсце, разъ ту чуютъ бѣдакане; вѣйтъ на грофа а грофъ на вѣйта. Тамъ въ той долинѣ — коли обѣ панѣ тое збачили, просъ худобного, же коли ихъ мужове ся не можуть вернути, щобы тылько ихъ обѣ тамъ нелипишь. Южь знаме, де наши мужове, — такъ той худобный обѣ панѣ привюзъ назадъ.

По привозѣ говорить вѣль: теразъ мусишь насъ тамъ одвести, тамъ десъ насъ дѣсталь, а зъ тыма двома сто, штось сой заробилъ, одъ тыхъ панийохъ, можешъ газдувати. И такъ ся стало.

Такъ вѣйтъ стратилъ десять сто ринскихъ, а худобный пасху дѣсталь.

Подавъ **Демитрій Капѣтула,**

Зъ *McAdoo, Pa.*

(Святѣва Велика, Ясло—Галичина)

СМЪШНЕ.

„РОСИНЬСЬКА“ ТАБАКА.

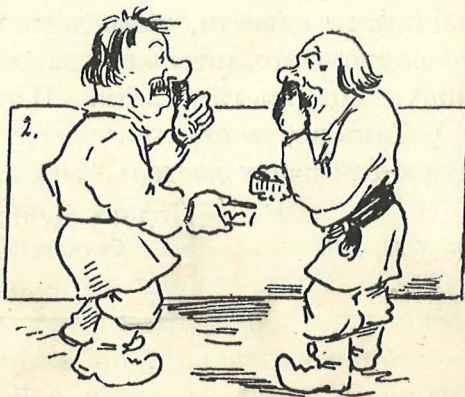
(Підслухане й подглянене.)

— И вѣкъ мабуть цѣлый прожите, куме Иване а такой табачки не подибете!

Правдива вамъ „росиньська“ вѣдъ Слѣпенького Мошка, що то его сынокъ Лейба чмихнувъ вѣдъ „синтирунку у Росію. . . . Ану но спробуйте.

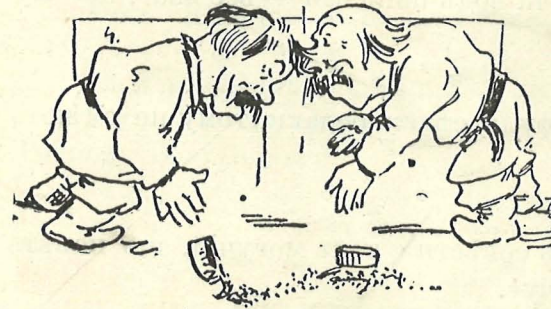
— Ая! Гейбы якимъ „корѣн-емъ“ заправлювана,“ пахне якъ ладанъ у церквѣ, що хѣть збирає понохати. Що таке „росиньська“ — то „росиньська“ то не наша „чорна“ гейбы саджа.

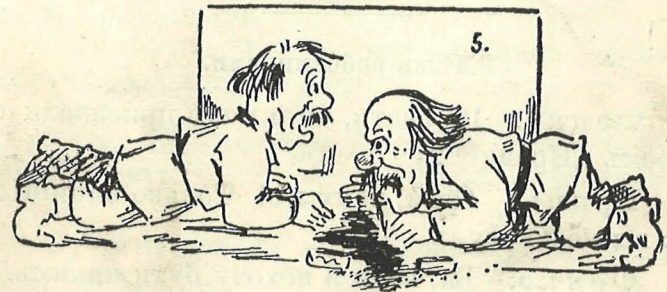
— Але то вамъ крутить, якъ робакъ въ хронѣ! Аж нѣсь у гору подноситъ. Не жаль за ню „крейцаръ“ дати.

— Бая, куме Петре! Аж десь до мозку добираєсь, що й въ очахъ темнѣе. А де вы тамъ, куме?

— А то скажена, най ю вырве, то такъ якъ „лютринка“ чоловіка зъ ногъ

звалила. И жѣнчинъ „макогонъ“ такъ не протягне „христинина,“ якъ та „росиньська.“

То ти „московскі носы“ мусять бути моцні, коли вѣдъ тои „махорки“ не потрѣскають . . .

Зъ календара „Комара“.

ГАДКИ.

— Лекше електрикою цѣлый свѣтъ освѣтити, якъ дурня.

* * *

— Злодѣи о много розумнѣйшіи вѣдъ лѣкаря, бо — вѣдходячи вѣдъ паціента — все знае, що ему бракуе.

* * *

— Москофулы сѣють бодаки, тому не смѣють ходити босо.

* * *

— Голосъ совѣсти е такъ могучій, що навѣтъ и глухій его чуе.

Мѣжъ робѣтниками.

Фецко: Не знати, чи й менѣ прислали бы даромъ „Правду“.

Гриць: Овва, чому нѣ! Тѣлько напишѣтъ, що вы москвофуль.

Фецко: Ба, коли я нехочу бути такимъ. —

ВЪ ШКОЛѢ.

(Зъ „Комара“.)

1.

Священникъ: Пошивайко, ану перехрести ся.

Пошивайко: Во имя . . сына и ду . . духа . .

Свящ.: А де отецъ — драбе!?

Пош.: Пѣшли зъ быками на ярмарокъ — прошу егомосця . . .

2.

Свящ.: Яка е четверта заповѣдь Божа?

Уч.: Чти отця и матѣрь твою . . .

Свящ.: Ну дальше!

Уч.: Щобысь не дѣставъ букомъ по плечахъ!

3.

Свящ.: Чому Адама и Еву выгнано зъ раю?

Уч.: Бо они крали — прошу о. катихита — Господу Богу яблока.

Въ судѣ.

1.

Судія: Длaczego вы вже пятый разъ вандруете до криминалу?

Злодюга: Но, я тому невинень; се мушу робити задля того здоровья.

Судія: А то якъ?

Злодѣй: Дохторъ приписавъ менѣ сидячий способъ житя.

2.

Судія: Якъ вы могли назвати сего пана — редактора „худобою“?

Оскарженый: Але прошу не забути, що я додавъ ще слово „першої клясы.“

3.

Судія: Чому вы брали убраня, а не грошѣ въ желѣзной касы?

Злодѣй: Ахъ,—пане—и я надѣ тымъ думавъ.

Мудре пытане.

Кажете, татуню, що зъ радного можна вый-

ти на вѣйта; ну, а зъ вѣйта — де ще можна достати ся?

— До криминалу! — сыну.

Зъ „Комара“.

Га!

— Швагге, зновъ зъ суботы на недѣлю хопили тебе въ лакопъ (арештѣ) и днесъ заплативесь \$25. за ту приемность.

— Га! Щожь робити? Чоловѣкъ самъ а ихъ тамъ въ судѣ тѣлько.

ГРѠМЪ ВЪ КУЧУ НЕ БѢ!

Якимъ Крѣпъ.

Разъ вдаривъ грѠмъ коло церкви,
запаливъ дзвѣницю,
а жидиска якъ саранча
обсѣли божницю.
Вайкотали, шварготали:
„Вей — мѣръ, нашъ Єгова,
воно жидѣвъ лѣпше любить
о тѣмъ анѣ слова!
Бо гремѣло а сапѣло,
що ажъ ся курило,
а потому пук-стук-траекъ —
ну и запалило.“

А божницю, що собѣ такъ
близенько стояло,
невдарило, бо ему такъ
Слова казало !“
„Йдѣть, йдѣть! вы дурні жыдиска
що вы то плетете !
— сказавъ хлопъ, що йшовъ зъ коновковъ
огонь угасити —
„Де ты коли едень зъ другимъ
видѣвъ таке диво,
щобы въ кучу грѣмъ ударивъ?
Нѣ ! то неможливо !“

Нова руска церковь въ JERSEY CITY, N. J.

ПОЯСНЕНЕ ДО ОБРАЗОВЪ.

Руска колонія въ Jersey City, N. J.

Около 1879 р. прибуть першій до Джерси Сити Павло Филякъ, чоловѣкъ письменный, и за нимъ С. Ковальскій, В. Млинарикъ, К. Квочка и др. Въ 1886 р. за старанемъ о. Волянскога люде купили 4 лоты на Chestnut cor. Henry str. за \$2800 и побудовали зъ початку капличку, въ котрої вѣдправляли богослуженя о. Волянскій, о. Андруховичъ и о. Ляховичъ.

Першимъ сталымъ священникомъ въ Джерси Сити бувъ о. Грушка, котрый прибуть до Америки въ осени 1889 р.

За его старанемъ на мѣсце капицѣ побудовали церковь за \$6000; будова зачала ся 8. вересня 1890 р., а 28. вересня 1890 р. вѣдбуло ся посвячене каменя угольного. Торжественне посвячене церкви вѣдбуло ся 21. марця 1891 р.

О. Гр. Грушка бувъ настоятелемъ Парохіи ажъ до 8. марця 1896 р. Дякомъ бувъ тогды Вас Копча. О. Грушка зачавъ тутъ выдавати газету „Свободу“ въ 1893 р.

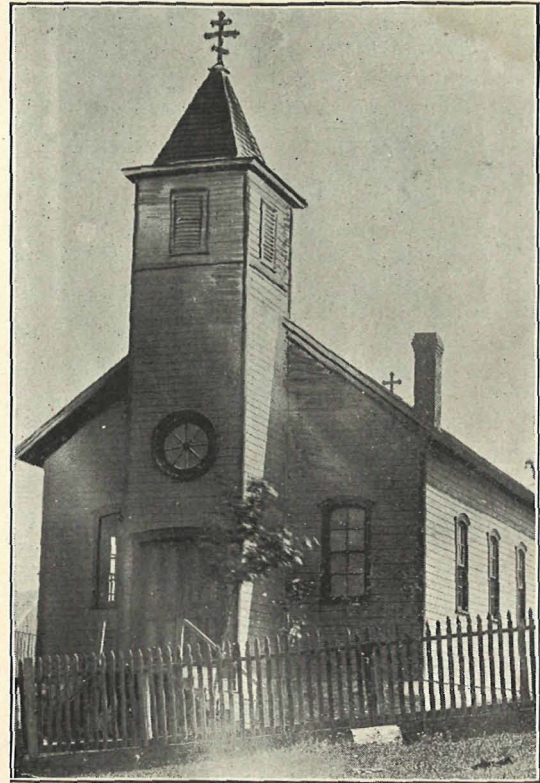
Водь 8 марта 1896 р. до ноября 1897 р. бувъ парохомъ о. Ив. Арданъ, за котрого основала ся руска школа и сестр. брацтво св. Ольги.

Дякоучителемъ бувъ водь 8. августа 1897 до 18. апр. 1898 р. Ант. Терещукъ, а водь 1898 р. до 30. марта 1900 р. Юрій Подсадочный, а до 27. юлія 1902 р. Ал. Зволинскій.

Водь 26. грудня 1897 р. почавши естъ настоятелемъ парохіи о. Ник. Подгорецкій, а водь 18. октября 1902 р. дякоучителемъ естъ (по другій разъ) Юрій Подсадочный.

Понеже стара церковь була занадто далеко воддалена водь людей, черезъ що розвѣй парохіи бувъ утрудненый, для того громада церковна на рочнѣмъ митингу на внесене своего священника дня 19. грудня 1899 р. ухвалила постарати ся о нову церковь; 1. апрѣля 1900 р. ухвалила купити 2 лоты округло за \$8000., на Sussex cor. Greene str. а 1. септ. 1901 р. затвердила плянь церкви, а 3. дец. 1901 р. прийняла найнизшу оферту контракторѣвъ на \$24.500.

Дня 19. марта 1901 р. зачато будову, а 19. мая 1901 р. поблагословлено новый Престоль, водбуло ся торжественне посвячене камня угольного. Дня 29. декабря 1901 р. водправлено першу Службу Богу, въ новѣй мурованѣй церквѣ. — Торжественне посвячене церкви водбуло ся 13. липня 1902 р.

Руска церковь въ RAMEY, Pa.

Якъ нову церковь зачато будовати, зъ початкомъ 1901 р., то въ касѣ було готѣвки 8 дол. 45 ц.!! На будову церкви ходивъ все збирати священникъ разомъ зъ комитетовыми, и по мимо противной агітаціи „цареславныхъ“ въ Нью Йорку и околици до кѣнця новембря 1902 р. зложило 674 людей на будову (по кѣлько хто мѣгъ) по 5, 10, 15, 20, 25 дол. и по бѣльше и то не тѣлько люде зъ Джерсеі сіті, але такожъ зъ Нью Йорку, Бруклина, Блюмфильду, Неварку, Елизабетъ, Елизабетпору и другихъ подальшихъ сторѣнъ. — Жертвы на будову дальше продовжають ся и теперъ люде тымъ радше складають, бо видять, на що дають.

Въ остатныхъ часахъ безбожнѣ и недоваренѣ „москаликѣ“ зъ Нью Йорку пробували баламутити нарѣдъ и вѣдмовляли вѣдъ церкви, але люде пѣзнали ся на ихъ пѣдлѣой работѣ и вѣдвернули ся вѣдъ нихъ! — Дальша доля и будучнѣсть лежить въ Бозѣ и людяхъ, и есть надѣя, що если люде зъумѣли побудовати такъ хорошу церковь, то и зъумѣють и схотять о свою матѣрь дальше щиро дбати!

Церковь Благовѣщеня Пр. Дѣвы въ Ramey, Pa., (котру читателѣ можуть бачити на особнѣомъ образку) побудована въ 1893 р. за старанемъ двоухъ угорскихъ Русинѣвъ, Ю. Дутка и С. Гудака. Позаякъ до будовы сеи церкви, намовлявъ ихъ тогдашнѣй царославнѣй пѣпъ зъ Osceola Mills, Pa., то Русины взагалѣ думали, що се буде церковь царославна

и мало на неѣ платили, а зновъ пп. Ю. Дутка и С. Гудакъ вложивши въ будову не мало свого гроша и хотячи себе забезпечити, записали церковь на себе. Але церковь царославною не стала. Надармо ѣздивъ туды протоерей Товтъ зъ Wilkes Barre, Pa. страшивъ людей процесами и тероромъ хотѣвъ змусити ихъ до царославія. Люде остали при своимъ а то завдяки двомъ высше згаданымъ чеснымъ угорекимъ Русинамъ и о. К. Гуловичови, що въ 1894 р. поблагословивъ церковь въ Ramey, Pa. и научивъ ихъ якъ мають поступати зъ такими не прошеными опѣкунами якъ о. Товтъ. Мимо сего Русинамъ въ Ramey, Pa. нещастилось зъ попами. Въ Грудню 1895 р. осѣвъ на парохіи о. И. Матяцковъ а вже по кількохъ мѣсяцяхъ вынѣсь ся, щобы зробити мѣсце о. Ант. Годобайови, старшому вже чоловѣкови и не зовсѣмъ тактовному. О. Годобай побудовавъ въ Ramey дѣмъ парохіяльный (диви образокъ), але дуже невыгѣдний, хочъ и досыть коштовный. 1895 року обнявъ парохію о. К. Гуловичъ и завѣвъ ладъ въ громадѣ (за що его люде зъ вдячностію споминають, але вже въ 1899 перенѣсь ся на нове мѣсце Barnesboro, Pa.

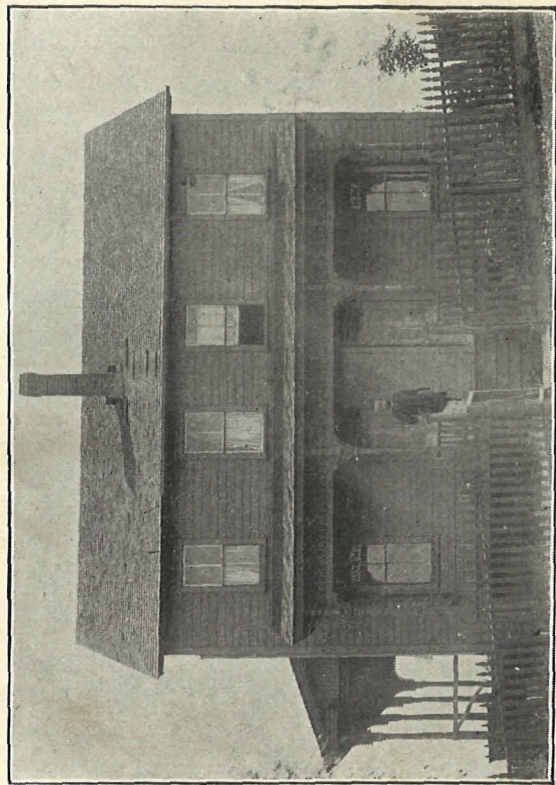
По вѣдѣздѣ о. Гул. вернувъ сюда ще разъ о. Ходобай, однакъ не надовго; опѣсля обнявъ сю парохію о. Н. Воленскій, але такожъ векорѣ вѣдѣхавъ на друге мѣсце. Оставши зновъ безъ священника стали люде писати до епископѣвъ въ Галичинѣ, щобы зволили прислати имъ душпастиря

галицкого, бо доси они мали самихъ лишь угорскихъ священникѣвъ. Але надармо. Галицкій власти церковній, що звыкли показувати велику дѣяльностъ тамъ де еѣ не треба, не вважали навѣтъ за вѣдповѣдце „хлопамъ“ в дписати! Люде ждали на галицкого священника бѣльше пѣвъ року, доки „Рада Духовна“ не прислала имъ 15. октября 1901 теперѣшного ревного священника о. Гр. Цмайла.

Хотяй громада церковна въ Ramey, Pa., zorganizована вже вѣдъ 3 лѣтъ, и людей тутъ такъ зъ Угорцины якъ и Галичины не мало, то однакъ можна сказати, що громада ся за 4 роки не мала свого душпастиря, бо коли оденъ вѣдѣйшовъ, то на другого треба було довго чекати. Звѣдси народъ втративъ довѣре до попѣвъ, а ще бѣльше до епископѣвъ та прийшовъ до переконаня, що и епископы не дбають о „хлопски“ душѣ а лишь о „хлопски“ грошѣ...

До парохіи въ Ramey, належить кѣльканайцять мѣсцевостей зъ кѣлькама тысячами Русинѣвъ. Важнѣйшій зъ нихъ суть: Ramey, Smokerun, Whiteside, Madera, Bakeria, Coalfort, Flinton, McCartney, Oscela, Tyrone, Phillipsburg, Winburne, Hawk Run, Morrisdale Mines, Grass Flat, Gorton Heights, Snow Shoe, Belsen а и други. Русини угорскій (зъ земплиьскои и шарискои столицѣ), такожъ и галицкій (зъ пѣдъ Лѣска и Балигорода) говорятъ переважно пословаченымъ рускимъ языкомъ. Веѣ они роблять въ копальняхъ мягкого угля и заробляють вѣдъ.

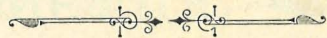
повтора до 3 доляры денно. Многѣ зъ Русинѣвъ мають вже горожанскій паперы и берутъ участь въ публичномъ житю, якъ ось пр. п. Мих. Барна, що не тѣлько натрудивъ ся не мало для добра руской церкви, але такожь дуже часто засѣдає въ повѣтовѣмъ судѣ якъ оденъ зъ судіѣвъ присяжныхъ. Рускихъ братствъ е тутъ 8, котрі належать будъ до Соединенія будъ до Союза. Кромѣ сего е кѣлька жѣночихъ брацтвъ и мужескихъ маючихъ на цѣли ширити руску вѣру, любовь до своего народа и моральнѣсть. Читальня задля малого числа писменныхъ слабо розвиваєсь; розвѣи школы такожь дуже затруднены, а то черезъ се, що парохія розтягаєсь на кѣлькадесять квадратныхъ миль и дѣти тѣлько пѣдчасъ вакацій можуть до руской школы ходити и троха своего научиться. Єсть тутъ такожь не далеко двѣ церкви царославнѣ: одна въ Osceola Mills, друга въ Phillipsburg; священникъ царославный е лишь оденъ (мешкає въ Phillipsburg и вѣнъ оденъ е зъ Росіи а всѣ его парафіяны походять зъ Австріи. — Нарѣдъ въ Ramey добрый и до всего доброго охочій — бѣда лишь, що такъ якъ въ многихъ другихъ справахъ, такъ и тутъ священники самѣ много завинили. Такъ примѣромъ, не булобы тутъ царославія, елибъ своего часу звѣстный о Лавришинѣ не бувъ „бѣжалъ отъ своихъ овецъ“ на бѣльши доходы до Shenandoah. Не треба мабутъ пригадувати, бо про се було писано въ газетахъ, що той самъ „вѣкарій генеральный“ (вѣнъ самъ

Рускій дѣмъ парохіальный въ Ramey, Pa.

именувавъ себе на се достоинство) о. К. Лавринъ страшивъ людей въ Рамеу, що — буде ихъ процесувати, наколи не примуть того духовника, котрого вѣнь имъ пошло а лишъ будутъ тримати и дальше порученого имъ „Духовною Радою“ о. Цмайла. Видячи, що люде процесу не боять ся, намовлявъ зновъ декотрыхъ, щобы въ духовныхъ потребахъ удавали ся до кого лишъ хотять, кобы лишъ не до свого галицкого духовника.

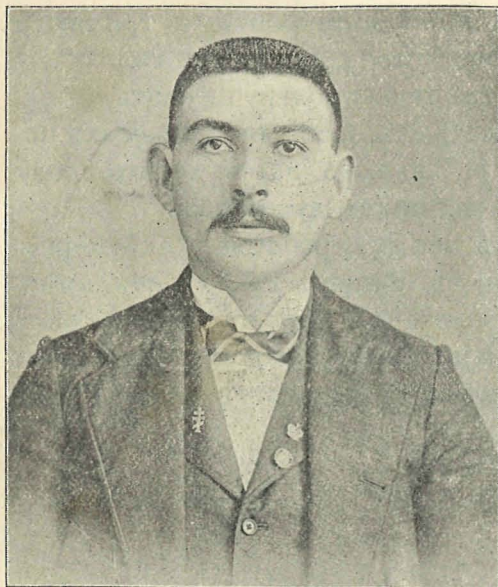
Та мимо тыхъ всѣхъ „троблѣвъ“, якѣ перейшла доси громада въ Рамеу, Ра., стоить крѣпко и иде хотъ поволи але певно впередъ и дасть Богъ стане колись першою громадою и осередкомъ руского житя помѣжь околицею твердого угля а Питсбургомъ.

Діонизій Голодъ,

рускій готель зъ хорошою галлею на мітинги и забавы

38 Greene Street, JERSEY CITY, N. J.

Если хочешь забавиться, покрѣпити силы або довѣдатися що чувати въ свѣтъ, то зайди до Голода. Рѣнъ облужить, порадить и погостить. Се добре мѣсце для нашихъ людей. що приздыть зъ иншихъ плейзѣвъ.

Голода знаютъ всѣ, бо вѣнъ е м. членомъ. комитету церковного, касіеромъ сестр. братства, секр. комитету шкѣльного и живо интересуесь рускими справами.

W. J. Reese,

Головний складъ кейксѣвъ и кракерсѣвъ.

СПРОДАЕ ДУЖЕ ТАНЬО.

Liberty St.,

Shamokin, Pa.

Иванъ Новакъ,

417—419 W. Pine Str.,

SHAMOKIN, PA.

Гросерникъ.

Его гросерня заосмотрена въ товары першой клясы, якій побирае зъ перворядныхъ складѣвъ. Йди, подиви ся, купи и спробуй, то переконаеш ся.

Спродае таньо и за готѣвку, хотъ честнымъ людямъ и поборгуе.

Гей же до Ивана Новака!

John Bobkowski,

пѣдприемця

похоронѣвъ.

Вынаймае такожь „керичи“ на хрестины, весѣля, похороны та при иншихъ оказияхъ по дуже низкихъ цѣнахъ.

300 Pearl & Mulberry Sts.,

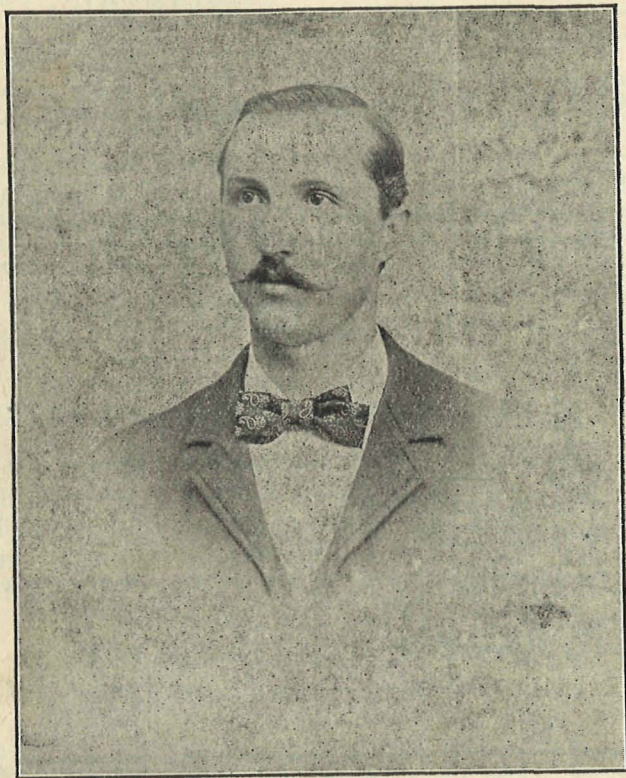
SHAMOKIN, PA.

Григорій М. Гасичъ,

ГОТЕЛЬНИКЪ

Lyndhurst Block

SHAMOKIN, PA.

Всѣ его напитки дуже добрі. На выборы галлицкі до сойму дѣставъ ордеръ на пиво вѣдъ польско-жидѣвского центрального комитета, але хрунямъ не продавъ.

Чей его знаете!?

William M. Lloyd,

Судія мировий на всю околицю углекопѣвъ.
Весь бѣзнесъ залагоджуе скоро.
Corner Race & Hunter Sts.
або 325 N. Shamokin Str. SHAMOKIN, PA.

John S. Sausser,

519 N. Shamokin Str., SHAMOKIN, PA.

Доставця пецѣвъ, руръ и бляшаныхъ товарѣвъ,
якъ такожь прирядѣвъ домашныхъ:

Продае машины майнерскі и такі направляє.

Radziewicz Hotel,

121 E. Centre Str. SHENANDOAH, PA.

CHAS. RADZIEWICZ, PROP.

Мае старі горѣвки, джінъ и вина при барѣ.

Знаменитый выбѣръ цигарѣвъ и твердыхъ напоѣвъ. Выгода для подорожныхъ — Перекуса въ кождѣмъ часѣ.

William Phillips,

BAKER,

711 Race Str. SHAMOKIN, PA.

Выготовляє добрі хлѣбы, кексы и прецлѣ.
Ау спробуйте!

Russian Mercantile Co. Ltd.,

ВЪ ШАМОКИНЪ, ПА.

327 Shamokin Street.

Наибольшій рускій компаничный сторъ въ Америцѣ. Заложеныи ще въ роцѣ 1889, а теперь побольшееныи, украшеныи и на ново урядженыи. Новый дѣмъ великій, красныи, якій компанія купила 1896. р. за \$18.000 доказуе, что може компанична работа.

Всѣ розумни Русины

належать до топ компаніи и купуютъ зѣ своего власного стору — значить: спомагаютъ самыи себе.

Мѣсячно обертаютъ сумою \$3500.00.

Заряджуютъ нимъ :

Федько и Колодѣи.

ДО СВОГО — ТЕИ !

W. H. M. Oram & John F. Oram,

ЗНАНИ АДВОКАТЫ,

мешкаютъ въ P. O. S. of A. Building.

Shamokin, Pa.

D. W. Erb,

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ ОВОЧѢВЪ — ДОСТАВЦА И ПОСЕРЕДНИКЪ.

Pure Cider Vinegar a Speciality.

ШАМОКИНЪ, ПА.

ДО БУЧЕРНѢ!!!

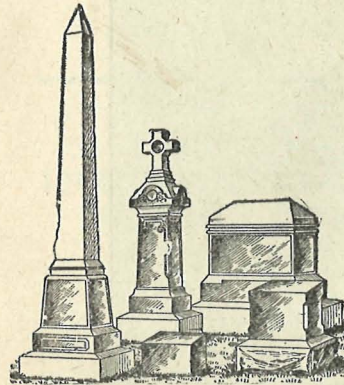
Гната Трохановского

идѣтъ, бо має добре мясо всякого роду.

Second Street,

MT. CARMEL, PA.

"The Shamokin Marble & Granite Works"

Peter Barr,

властитель.

Cor. Independence and Market Streets,

ШАМОКИНЪ, ПА.

Памятники, краеугольнии каменѣ, огорождениа, плити, бруковане, каменѣ до вѣконѣ и всяка рѣчь входяча въ роботу каменяра и будѣвничого.

Се его работа!

Оцѣнки подае пося жаданя. За добру роботу гварантуе.

Peter A. Stief,

Величезный складъ мужескихъ, хлопскихъ и дитячихъ убранныи.

Всѣ его знаютъ!

N. Oak Street,

MT. CARMEL, PA.

T. R. Clarkson & Co.,

Аптикарь,

ПРОДАЮТЬ И МАЮТЬ НА СКЛАДѢ ВСЮ.

Одни кажутъ:

— Наша знаменита проти — холеры мѣшани-на е певнымъ лѣкомъ проти корчовъ и болѣвъ въ жолудку, холеры холерины, дизинтеріи и поносу

тѣлько 25 цт. за бутельку.

Мы гварантуемо, що сирупъ зъ бѣлон сосны нашої приправы лѣчить кашель и катаръ, або грошѣ звертаемо

25 цт. за фляшку.

Cor. Sunbury & Shamokin Sts.,

Shamokin, Pa.

И. Пашкевичъ,

Рускій маляръ, лякерникъ и позолотникъ.

Пріѣхавъ не давно зъ Галичины. Принимаетъ работы малярскій, позолоченій и лякерній по церквахъ по дуже дешевыхъ цѣнахъ.

Адресь:

M. J. Pashkievich,

38 Greene Street,

JERSEY CITY, N. J.

Руска Народна Торговля,

ГРОСЕРНЯ

139 N. Oak St.,

Mt. CARMEL, PA.

Заосмотрена въ всеѣ товары, якихъ потрѣбують нашій люде. По що йдешъ до чужого, сли въ свого дѣстанешъ той самъ товаръ за таку саму цѣну!

Павло Азари,

420 W. Pine Str.,

SHAMOKIN, PA.

Знанный бучеръ. Тне вѣдразу, кѣлько треба мяса.

И свѣй хоче жити!

A. Liachowitz,

518 Shamokin St.,

SHAMOKIN, PA.

Спродаетъ години, годинки и дороговѣнности. Зъ поправою йди до Ляховича. Мае такожь на складѣ години, годинки, ланцунки, перстенѣ и музичніи приборы. Незабудьте! — по вѣнъ мешкае ч. 518. Shamokin Str. въ Shamokin, Pa.

Є. Лучковецъ,

717 E. Independence St.,

SHAMOKIN, PA.

ВСѢМЪ ЗНАМЫЙ ГОТЕЛЬ.

У своего забавити ся не жаль!

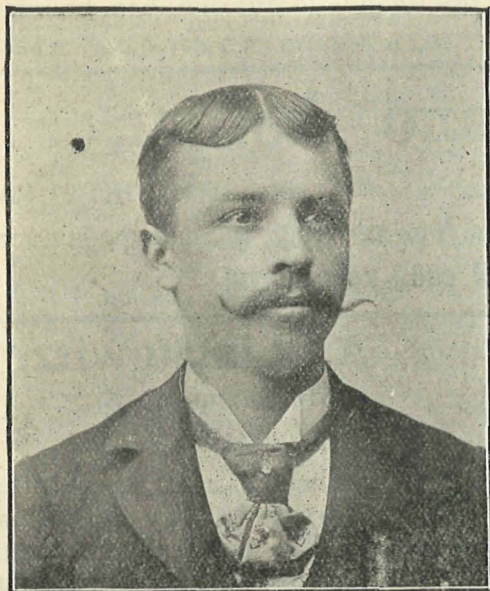

Конст. Кирчôвъ,

140 Essex Str.,

JERSEY CITY, N. J.

РУСКА ГРОСЕРНЯ И ВУЧЕРНЯ

Уряджена на американскій ладъ, але виробляє й на старокраєву моду. Руска ковбаса, краєва солони на, краєві огôрки на пôстъ и другі добрі та тані товари

Чей всѣ знаете Кирчова? Вôнъ патріотъ, представитель мѣсц. брaства, секретарь Рады цер. и „Р. Н. Е. Дому“ и т. д.

Сли Поляки, Литовцѣ и Нѣмцѣ у него купують, то вы Русины своего не минайте!

A. Wasserman,

29 Clinton Str.

NEW YORK, N. Y.

ПРОДАЕ КНИЖКИ НА ВСѢХЪ МОВАХЪ.

Має великій вибôръ книжокъ російскихъ а мѣжъ ними всѣ які въ Росіи заборонені.

Приймає книжки до оправы, продає всѣ приборы до писаня, картки зъ желанями и кореспондентки зъ видами зъ цѣлого свѣта.

Утримує виножичально книжокъ.

у него дôстанете фототрафіи Шевченка, Хмельницкого и всѣхъ славныхъ людей.

FIRST NATIONAL BANK OF SHAMOKIN, PA.

JOHN MULLEN,
President.

ANDREW D. ROBERTSON,
Vice President.

GEO. C. GRAEBER,
Cashier.

W. A. RICHARDSON,
Ass't Cashier.

Веде бизнесь вôдъ 17. sept. 1883.

Капиталь выплаченый \$100,000.00
Зпекъ 100,000.00

Перепроваджує всѣ пнтересы банкові и заграничнои вымѣны. Купує и продає заграничне золото и всякого роду ноты.

Кредитові листы обѣжні выставлені для подорожуючихъ важні въ цѣлôмъ свѣтѣ.

Рентує депозитові скринки безпеченьства въ цѣнѣ вôдъ \$3.00 до \$5.00 рôчно вôдповѣдно до величини

Peter Clifford,

Головний складъ и доставця винъ, екстрактôвъ и всякого роду горѣвокъ

Cor. Shamokin and Shakespeare Streets,

SHAMOKIN, PA.

Василь Пейко,

РУСКІЙ ГОТЕЛЬНИЧІЙ

Commercial and Franklin Sts., SHAMOKIN, PA.

Русины, котрі любяць порядокъ, чистôсть и спокôй, най зайдуть до него, а переконають ся.

A. L. ZUERN,

ГОЛОВНИЙ СКЛАДЪ

пецо́въ и пецовыхъ приладо́въ, майстеръ до укла-
даня дахо́въ и ринвъ.

 I can furnish Repairs for all makes of stoves.

Я въ станѣ выкончѣти направи до пецо́въ
ро́жного роду.

Выконуе всякѣ роботы входячѣ въ кругъ

ПЛОМБЕРСТВА.

510 North Shamokin Street, Телефонъ мае.

ВЪ ШАМОКИН, ПА.

Robert W. Smink & Co.,

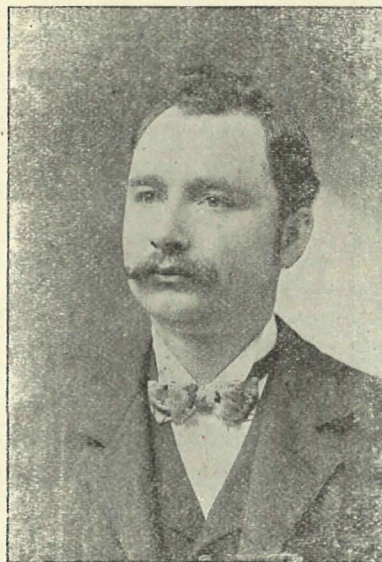
НОВА АПТИКА,

(NEW DRUG STORE)

Market Str. (коло банку) SHAMOKIN, PA.

F. J. MEEK, M. D.,

(Др. МИКОЛАЙЧИКЪ),

ПОЛЬСКИЙ ЛЪКАРЪ.

Докторъ
медицины,
хирургѣи
и акушернѣ.

Специалистъ
слабостей
жѣночѣхъ и
дитячѣхъ.

Офісь:

Cor. Shamokin i Chestnut Street,

№ 3,

SHAMOKIN, PA.

DR. F. J. MEEK.

Въ Shamokin, Pa., ч. 525 N. Shamokin Street

КОНЛВРАКЕР

есть шторъ, де можна купити тано хоропѣи убра-
ня або капелюхи. Мае зимовѣи убраня до выбору
и по низькихъ цѣнахъ.

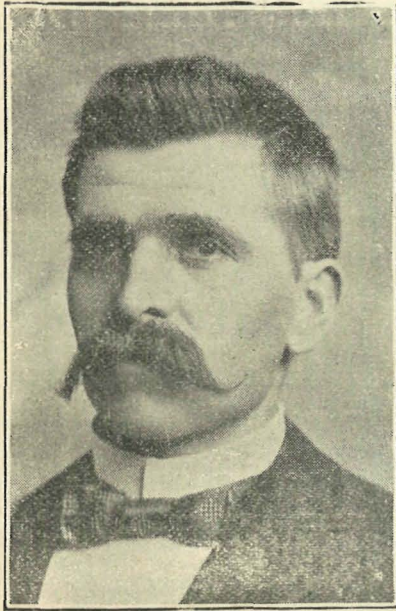
W. P. Stellmach,

ГУРТОВЫЙ СКЛАДЪ **ПИВА** и доставця въ
бочо́вкахъ.

Агентъ во́дъ желѣзныхъ касъ.

104 East Race Street,

SHAMOKIN, PA.

Чи знаєте, що ка-
сієрь „Р. Н. Союза“ е

Алексій Шаршонь?

254 Cor. Pine & Franklin Streets,

ШАМОКИН, ПА.

МАЄ ДОБОРНУ

гросерню

ТОВАРЬ СВЪЖИЙ!

Продає таньо — але
только за кешь.

ДО СВОГО!

Викторъ Вѣлюшь,

Нотарь Публичный и Судія Покою (скваєрь).

Залагоджує всякї справи ґрунтовї и маєтк-
вї зѡ старымъ краємъ. Вырабляє повномочїя, ку-
пує або продає маєтки, веде процєсы, довершує
подѣлу маєткѡвъ, колектує грошѣ зъ старого краю.
увольняє вѡдъ асентирунку и т. п. Продає такожъ
шифкарты, посылає грошѣ до краю и асекурує
вѡдъ огню и на жите за найнизшу цѣну.

Веѣ справи полагаджує точно и скоро. Порады
удѣляє листовно або устно зовѣсьмъ безплатно.

VICTOR WILUSZ,

NOTARY PUBLIC,

205 Washington St., Jersey City, N. J.

Wm. H. Lewis,

**Книгарь, продає приборы до писаня, доставця музы-
калій и часошсей.**

422 E. Sunbury & 11 N. Shamokin St., Shamokin, Pa.

Веѣ билѣ мають бути зверненїи що мѣсяця и
просить ся о точну оплату.

Ernest P. Kemper,

КРАВЕЦЬ И ДОСТАВЦЯ МУЖЕСКИХЪ
УБРАНЬ.

28 W. Independence St.,

ШАМОКИН, ПА.

Joseph Wallish,

знаменитый кравець,

134 E. Lincoln Street, ШАМОКИН, ПА.

Проти катру и перестудженя уживай

Dr. Hollenback-a сируть проти кашлю.

ПРОДАЕСЬ ВСЮДА.

Вырѡбъ Hollenback-a и Ruker-a въ Shamokin, Pa.

Hack-Sanner Hardware Co.,

SUCCESSORS TO

Shamokin Hardwar Co.,

Головный складъ, дрѡбна продажъ и доставця
рѡжныхъ желѣзныхъ товарѡвъ и гросерничихъ
прирядѡвъ.

30 E. Independence St., Shamokin, Pa.

**ИВАНЪ ГЛОВА,
РУСКІЙ ПОЧТАРЪ**

—на—

EXCELSIOR, PA.

Продає шифкарты и посылає грошѣ.

Має такожь своѣй власный сторѣ.

Всѣ знаютъ И. Глову, яко довголѣтного голову Р. Н. С., а хвалити его було бы грѣхомъ, бо всѣ знаютъ его чесноту.

John Shurtz,

бучеръ,

424 Franklin Street,

SHAMOKIN, PA.

Має всякого гатунку свѣже мясо.

Shamokin Lumber and M'fg. Co.,

Комп. инкорпорована 1902.

Має: Чикло, цѣвки, пѣсокъ. Плятарус, будус, цементуе цементъ Росендаль будовничій контракторъ справляе пляны и оцѣнюе.

Lumber and Mill Work,

КОНТРАКТОРЪ И БУДОВНИЧІЙ,

Office: 37 S. Fifth Street,

Near Spruce,

въ **SHAMOKIN, PA.**

Иванъ Воргачъ,

Всѣмъ знаный готельникъ. Шклянки у него якъ старокраеві коновки.

422 N. Maple Str.,

Mt. Carmel, Pa.

Димитрій Капитула

РУСКІЙ ГОТЕЛЬНИКЪ.

Tomaha & cor. Grand St., **McAdoo, Pa.**

☞ Хотите забавитись, покрѣпити силы, або довѣдатись що чувати въ свѣтѣ, або порадитись або грошѣ послати до старого краю, або що пншого, то **ЗАЙДѢТЬ ДО КАПИТУЛЫ.**—

Вѣнъ порадить и зробить все для своихъ людей.

ПИЙТЕ ШАМОКИНСКЕ

ПИВО

Лѣпшого нѣгде не выробляють! якъ у:

Fuhrmann & Schmidt,

властитель,

SHAMOKIN, PA.

James J. Kearney,
Адвокатъ и порадця,

414 E. Independence St., SHAMOKIN, PA.

A. S. Marr,
АДВОКАТЪ,

130 E. Independence St.,

SHAMOKIN, PA.

W. W. Ryan,
АДВОКАТЪ,

May's Building.

SHAMOKIN, PA.

J. W. Gillespie,

Адвокатъ — Attorney and Counselor at Law,

Rooms 10—11 Marr Block,

SHAMOKIN, PA.

John J. W. Swartz,

Судія мировый и провадить асекурацію.

505 N. Anthracite St.,

SHAMOKIN, PA.

Jas. P. McCormick,

МИРОВЫЙ СУДІЯ

404 E. Independence St., Cor. First and Spruce St.

SHAMOKIN, PA.

По туні желвзній рѣчи и майнерскій знаяды, кухонній и огрѣвачій новій и зъ другои руки; такожь сли потрѣбуенъ майстра до пломбованя, направи и цинования — то йди до:

WARREN UNGER,

309—313 W. Spruce St.,

SHAMOKIN, PA.